

องค์ประกอบและกระบวนการการคัดเลือกและนำเสนอข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ ทางสถานีโทรทัศน์

การวิจัยเรื่อง “กระบวนการคัดเลือกและนำเสนอข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศทาง
สถานีโทรทัศน์” ผู้วิจัยได้แยกอธิบายข้อมูลที่ศึกษาได้ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับแหล่งข่าว (Source) ที่โทรทัศน์รับข้อมูลข่าวต่างประเทศเข้ามา

- 1.1 ลักษณะทั่วไปของการนำเสนอข่าวต่างประเทศทางสถานีโทรทัศน์
- 1.2 แหล่งข่าว
- 1.3 วัตถุประสงค์ที่รับเข้ามา

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับกระบวนการผลิต (Production) ได้แก่

- 2.1 โครงสร้างการทำงานภายในแผนกข่าวต่างประเทศ ฝ่ายข่าวของโทรทัศน์
- 2.2 การคัดเลือกและแปลของเจ้าหน้าที่ข่าวต่างประเทศ

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับกระบวนการเผยแพร่ (distribution) ได้แก่

- 3.1 ช่วงเวลาที่นำเสนอ
- 3.2 หลักเกณฑ์การจัดเรียงข่าว
- 3.3 การเลือกประเด็นข่าว (agenda setting) ออกอากาศ

ตอนที่ 1 : เกี่ยวกับแหล่งข่าว (Source) ที่รับเข้ามา

1.1 ลักษณะทั่วไปของการนำเสนอข่าวต่างประเทศทางสถานีโทรทัศน์

สถานีโทรทัศน์นำเสนอข่าวต่างประเทศหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ
แบบรวมๆ ไม่มีการแบ่งแยกประเด็นข่าวเป็นคอลัมน์ประจำอย่างข่าวที่เกิดขึ้นในประเทศที่แบ่งช่วง
ข่าวตามประเด็นข่าวเมือง ข่าวสังคม ข่าวอาชญากรรม ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวบันเทิง โดยการรายงาน
ข่าวต่างประเทศจะเป็นการรายงานข่าวในภาพรวมว่าสถานการณ์ในวันนั้นๆ มีอะไรเกิดขึ้นบ้าง
ด้วยเหตุนี้ข่าวต่างประเทศจึงประกอบด้วยข่าวที่มีเนื้อหาหลายประเภทบรรจุรวมกันอยู่ในคอลัมน์
ข่าวต่างประเทศ ดังนั้นการที่จะศึกษากระบวนการคัดเลือกและนำเสนอข่าวสิ่งแวดล้อม

ต่างประเทศทางสถานีโทรทัศน์ ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษากระบวนการคัดเลือกและนำเสนอข่าว
ต่างประเทศโดยรวมเสียก่อน

ข่าวต่างประเทศมีลักษณะเหมือนข่าวในประเทศแต่แตกต่างกันตรงสถานที่ที่เกิด
เหตุการณ์ โดยข่าวต่างประเทศเป็นข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในต่างแดน

“...ความจริงข่าวในหรือนอกประเทศก็คือข่าวในลักษณะเดียวกัน ข้อแตกต่างกัน
คือข่าวในประเทศเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศ ทำให้คนรู้สึกว่าเป็นเรื่องใกล้ตัวและคิดว่าเรื่อง
ที่มันใกล้ตัวเป็นเรื่องที่สำคัญ ขณะที่ข่าวต่างประเทศเป็นเหตุการณ์เกิดขึ้นที่อื่น อาจจะเป็นประเทศ
เพื่อนบ้านอย่างพม่า หรือประเทศไกลๆ อย่างอเมริกา พอมีข้อจำกัดเรื่องระยะทางคนจึงคิดว่าเป็น
เรื่องไกลตัวเป็นเรื่องที่อื่นทำให้คนลืมนึกไปว่าเราอยู่บนโลกเดียวกันทุกอย่างส่งผลกระทบต่อถึงกัน
เพราะโลกติดต่อถึงกันหมด...” (พวงนิล คำบั้งส์, นักแปล, สัมภาษณ์ 11 มกราคม 2543)

สถานีโทรทัศน์ไทยทั้ง 6 ช่องคือช่อง 3 5 7 9 11 และ ITV ไม่ได้ผลิตข่าว
ต่างประเทศด้วยตัวเองแต่รับซื้อวัตถุดิบข่าวต่างประเทศจากแหล่งข่าวระหว่างประเทศ โดยแต่ละ
สถานีมอบหมายให้แผนกข่าวต่างประเทศซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของฝ่ายข่าวเป็นผู้นำข่าวที่ซื้อมา
ไปผ่านกระบวนการผลิตใหม่ก่อนนำออกอากาศ แต่เนื่องจากข่าวต่างประเทศต้องผ่านกระบวนการ
คัดเลือกของแหล่งข่าวก่อนจะถูกส่งมาให้ จึงทำให้ประเด็นข่าวต่างประเทศที่สถานีโทรทัศน์ได้
รับถูกกำหนดประเด็นข่าวไว้เรียบร้อยแล้วตั้งแต่ต้นสำนักข่าวต่างประเทศจึงเป็นผู้เฝ้าประตู หรือ
gatekeeper คนที่ 1

แต่กระนั้นสถานีบางช่องไม่ได้คิดว่าตัวเองถูกกำหนดประเด็นข่าวต่างประเทศที่จะนำ
เสนอแต่อย่างใดและในเวลาเดียวกันสถานีแต่ละช่องไม่ได้คิดว่าประเด็นข่าวที่สำนักข่าวหรือแหล่ง
ข่าวนั้นส่งมาให้มันเป็นประเด็นของโลกหรือเป็นเรื่องสำคัญ พร้อมกันก็ต้องตรวจสอบความถูกต้อง
ของข่าวที่แหล่งข่าวส่งมาด้วย

“...ไม่เคยคิดว่าการที่สำนักข่าวระดับโลกหยิบข่าวใดข่าวหนึ่งขึ้นมาแล้วจะมีความ
สำคัญระดับโลกด้วย เพราะดูแล้วหลายอย่างมันไม่น่าจะเป็นถึงขนาดนั้น และไม่เคยเจ็บใจที่
สำนักข่าวเล่นข่าวที่คิดว่าไม่สำคัญ แต่เจ็บใจตรงที่เล่นตัวเลขผิดพลาด ข้อมูลผิดพลาดจะทำให้คน

ไม่เชื่อถือ เรา เช่น เจ้าหมอนี่เรารู้ว่าเป็นนายกฯ เป็นรัฐมนตรีกลาโหม แต่ข่าวมามันบอกว่าเป็น รัฐมนตรีกระทรวงพาณิชย์หรืออะไรต่างๆ (คุณเนติ แก้วเคน, สัมภาษณ์ 23 สิงหาคม 2542)

“...สำนักข่าวโลกหยิบข่าวนั้นขึ้นมา มันก็เหมือนชี้ว่าข่าวนั้นสำคัญ แต่ความจริง แล้วไม่ใช่ เราดูด้วย sense ของเราเองว่ามันเสียหายมากมายขนาดไหนอย่างกับไฟไหม้โรงกลั่น ไทยออยล์มันก็สำคัญมากนะ ไม่ใช่เฉพาะในเชิงของความสูญเสีย ความประมาทเงินแล้ว แม้แต่ สิ่งแวดล้อมมันก็อาจจะเสี่ยงควันทิซใหม่ ชาวบ้านจะเดือดร้อนหรือเปล่า เราก็เอาข่าวนี้ก่อน ดู ความเสียหายดูผลกระทบมันก่อน...” (ชิบ จิตนิยม, สัมภาษณ์ 16 ธันวาคม 2542)

1.2 แหล่งข่าว

แหล่งข่าวที่สถานีโทรทัศน์ไทยรับซื้อข่าวต่างประเทศมีทั้งซื้อจากสำนักข่าวและสถานี โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ทำให้แหล่งข่าวต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์แบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. สำนักข่าวระหว่างประเทศ (News Agency) ได้แก่ สำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าว เอพี และสำนักข่าวเอเอฟพี
2. สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม (Cable News Television) ได้แก่ CNN CNBC และ NHK

สถานีแต่ละช่องเลือกใช้ข่าวจาก “สำนักข่าว” เป็น “แหล่งข่าวหลัก” และใช้ข่าวจาก “สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม” เป็น “แหล่งข่าวเสริม” แหล่งข่าวแต่ละแหล่งเสนอประเด็นข่าว ต่างประเทศคล้ายคลึงกัน สถานีโทรทัศน์จึงเลือกรับซื้อข่าวจากแหล่งข่าวตามสถานะทางการเงิน ของตัวเอง โทรทัศน์บางช่องรับข่าวทุกสำนักข่าว บางช่องเลือกรับข่าวจากสำนักข่าวเดียว แต่ แหล่งข่าวร่วมที่สถานีทุกช่องรับเหมือนกันคือสำนักข่าวรอยเตอร์ รองลงมาคือสำนักข่าวเอพีและ เอเอฟพี ส่วนสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมที่สถานีโทรทัศน์ไทยส่วนใหญ่ทำสัญญาซื้อวัตถุดิบข่าว มากที่สุดคือสถานีโทรทัศน์ CNN ยกเว้นช่อง 3¹ และ ช่อง 11 ที่ไม่รับซื้อภาพจากสถานีโทรทัศน์ ผ่านดาวเทียมแต่รับแหล่งข่าวที่มีสถานะเป็นสำนักข่าว 2 แห่ง

¹ช่วงเวลาที่มีผู้จับกุมข้อมูลซึ่งอยู่เป็นช่วงประมาณเดือนมีนาคม-กันยายน 2542 เป็นช่วงที่ช่อง 3 ยังไม่ได้ทำสัญญาซื้อภาพข่าวของ สถานีโทรทัศน์ CNN แต่เพิ่งมาทำสัญญาซื้อสัญญาณภาพของ CNN เมื่อช่วงปลายปี 2542

แหล่งข่าวหลักของสถานีโทรทัศน์ไทยซึ่งได้แก่ สำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าวเอพี และสำนักข่าวเอเอฟพี จะมีผู้สื่อข่าว 3 ประเภท คือ นักข่าวเขียนบทหรือ text นักข่าวกล้องภาพนิ่ง หรือ still picture และนักข่าวภาพเคลื่อนไหวหรือภาพโทรทัศน์ ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับข่าวที่ได้จาก นักข่าวทั้ง 3 ประเภทจะอธิบายในช่วงต่อไป แต่ก่อนอื่นผู้วิจัยใครขออธิบายประวัติความเป็นมาของสำนักข่าวทั้ง 3 แหล่งก่อนเพื่อทำความเข้าใจว่าเหตุใดสถานีโทรทัศน์ไทยจึงไว้วางใจและเลือกรับวัตถุดิบข่าวจากแหล่งข่าวทั้งสาม

ก. สำนักข่าวรอยเตอร์ (Reuters)

สำนักข่าวรอยเตอร์ (ดรูณี หิรัญรักษ์, 2542) จัดเป็นองค์กรข่าวระหว่างประเทศชั้นนำแห่งหนึ่งของโลก ก่อตั้งโดยนายพอล จูเลียส รอยเตอร์ (Paul Julius Reuter) ชาวเยอรมัน เมื่อปี 2393 และพัฒนาความรวดเร็วโดยการใช้โทรเลขและเปิดเป็นสำนักข่าวโทรเลขขึ้นในปีถัดมา ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ซึ่งกรุงลอนดอนในขณะนั้นเป็นแหล่งที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงมาก โดยสำนักข่าวรอยเตอร์ได้นำระบบเคเบิลใต้น้ำมาใช้ระหว่างเมืองโดเวอร์กับเมืองคาลิสต์ ต่อมาได้ขยายการให้บริการครอบคลุมทั่วยุโรป ซึ่งข่าวที่โด่งดังของสำนักข่าวรอยเตอร์ในเวลานั้น ได้แก่ ข่าวการเสียชีวิตของอดีตประธานาธิบดี อับราฮัม ลินคอล์น ของสหรัฐฯ ต่อมาในปี 2413 ได้มีการสร้างเครือข่ายนักข่าวขึ้น และส่งไปประจำสำนักงานต่างๆ ทั่วโลก

สำนักข่าวรอยเตอร์รายงานข่าวเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งทางการเมืองและการสงครามอยู่อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ได้รับความนิยมสูงขึ้น จนได้รับการกล่าวขานเป็นที่ไว้วางใจว่าเป็นสำนักข่าวที่มีความถูกต้อง ทันเหตุการณ์มีความเป็นอิสระ ปราศจากอคติ ต่อมาสำนักข่าวรอยเตอร์ ได้จัดตั้งรอยเตอร์ ทรัสต์ (Reuter Trust) ขึ้นมาโดยออกกฎระเบียบไว้ 5 ข้อดังนี้

1. รอยเตอร์จะต้องไม่อยู่ภายใต้ผลประโยชน์ของใคร หรือกลุ่มใดๆ
2. มีความเป็นเอกภาพ อิสระ และเสรีภาพ ปราศจากอคติใดๆ
3. จะต้องให้ข่าวที่เป็นที่เชื่อถือต่อสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ และสื่ออื่นๆ ไม่ว่าจะป็นรัฐบาล สถาบัน องค์กร ตลอดจนบุคคลทั่วไป
4. จะต้องยอมจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่เป็นประโยชน์ที่จะป้อนให้กับสื่อต่างๆ

5. จะต้องพัฒนา ปรับปรุง ขยายกิจการในด้านการให้บริการ ข่าว และสินค้าต่างๆ อย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อการเป็นองค์กรชั้นนำด้านข่าวและข้อมูลทางธุรกิจระดับโลก

ต่อมาปี 2507 สำนักข่าวรอยเตอร์ได้นำ stockmaster หรือระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลขในตลาดหุ้นมาใช้ โดยการส่งข้อมูลทางการเงินให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกโดยผ่านทางคอมพิวเตอร์ด้วยระบบ on line ซึ่งสามารถทำให้การทำงานเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น มีการพัฒนาจนประสบความสำเร็จเป็น ผู้นำทางด้านระบบข้อมูลดิจิทัลที่ทันสมัย ก่อนจะเปิดตัวรอยเตอร์ มอร์นิเตอร์ มาใช้ในการแจ้งราคาในตลาดแลกเปลี่ยนเงินตรา ซึ่งมีการติดต่อซื้อขายกันกว่าพันล้านเหรียญสหรัฐฯต่อวัน และมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลามาใช้เป็นแห่งแรกของโลกเมื่อปี 2516 มอร์นิเตอร์ของรอยเตอร์ทำให้ สำนักข่าวรอยเตอร์ประสบความสำเร็จอย่างมากทางด้านข้อมูลการเงิน

ในปี 2538 สำนักข่าวรอยเตอร์ได้ตั้งเป้าพัฒนาไปสู่ตลาดการเงินของโลก ซึ่งตลาดที่สำคัญก็คือตลาดอเมริกา และญี่ปุ่น เพราะสำนักข่าวรอยเตอร์มีจุดประสงค์ที่ต้องการเป็นผู้นำทางด้านธุรกิจสื่อระดับโลก ปัจจุบันสำนักข่าวรอยเตอร์ยังคงนำระบบใหม่ๆ มาใช้ในการให้บริการข่าวสารข้อมูลและเปิดตัวระบบ REUTERS 3000 ขึ้นมาเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่สามารถทำการดูย้อนหลังได้นานถึง 10 ปี เห็นได้ว่าสำนักข่าวรอยเตอร์มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง จนได้รับการยอมรับเป็นผู้นำทางด้านการผลิตข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และข้อมูลธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดของโลก รายได้เฉลี่ยในปี 2539 มีมากถึง 2,914 ล้านดอลลาร์ กำไร 701 ล้านดอลลาร์ มีสำนักงานทั่วโลก 217 เมืองใน 91 ประเทศ มีพนักงานกว่า 15,000 คน

แม้สำนักข่าวรอยเตอร์จะเป็นองค์กรเอกชนที่มีเครือข่ายที่ใหญ่ที่สุดในโลก แต่ก็มีลักษณะการทำงานเป็นรูปแบบการกระจายอำนาจทางธุรกิจ โดยได้แบ่งพื้นที่การทำงานออกเป็น 20 แห่งไว้คอยดูแลบริหารงานในประเทศนั้นๆ หรือกลุ่มประเทศต่างๆ โดยแบ่งตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ดังนี้

1. ทวีปอเมริกา ทำรายได้ให้สำนักข่าวรอยเตอร์ 15% ประกอบด้วย แคนาดา ลาติน-อเมริกา สหรัฐฯ

2. ทวีปเอเชีย ทำรายได้ 17% ได้แก่ เอเชียตะวันออก (ฮ่องกง) เอเชียตะวันออกไกล (ญี่ปุ่นและเกาหลี) เอเชียแปซิฟิก (ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์) เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สิงคโปร์)

3. ทวีปยุโรป ตะวันออกกลางและแอฟริกา ทำรายได้ให้สำนักข่าวรอยเตอร์รวมกันถึง 54 %

ข้อมูลเบื้องต้นของสำนักข่าวรอยเตอร์

ด้านผลิตภัณฑ์ (Products) :

ผู้ใช้บริการ	362,000 ราย
สถานที่ใช้บริการ	45,000 แห่ง
ประเทศที่รับบริการ	161 ประเทศ
ภาษาที่ให้บริการ	25 ภาษา

ด้านโครงสร้างองค์กร :

จำนวนพนักงานทั้งสิ้น	15,478 คน
สำนักงานรอยเตอร์ประจำประเทศต่างๆ	91 ประเทศ
สำนักงานรอยเตอร์ประจำเมืองต่างๆ	217 เมือง

ด้านแหล่งข่าว:

ผู้ทำหน้าที่กระจายข้อมูล	4,800 คน
ผู้รายงานข่าวจากตลาด Real Time	261 คน
นักข่าว	1,960 คน
กองบรรณาธิการ	161 คน

สำนักข่าวรอยเตอร์เพิ่งจดทะเบียนครบรอบ 100 ปีเมื่อกลางปี 2542 (ยุทธนา รุจิอนุรักษ์, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543) และเข้ามาตั้งสำนักข่าวสาขาในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2478 (กฤษดา กิตติวัฒน์, 2534:P67) ปัจจุบันสำนักข่าวรอยเตอร์ย้ายสำนักงานใหม่ไปประจำอยู่ที่ชั้น 30 อาคารอ็อบจ็อบเฮลียง แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพฯ

ข. สำนักข่าวเอพี (AP-Associated Press)²

สำนักข่าวเอพี เป็นสำนักข่าวระดับโลกของประเทศสหรัฐอเมริกา เริ่มก่อตั้งขึ้นในรูปแบบของสหกรณ์เมื่อปี 2391 เริ่มแรกให้บริการเฉพาะสมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์ ซึ่งยุคแรกๆของเอพี เริ่มวางรากฐานมาตั้งแต่ก่อนสงครามกลางเมือง มีหนังสือพิมพ์ที่เป็นสมาชิกอยู่ 6 ฉบับ ได้แก่ The Sun, Herald Journal of Commerce, Tribune, Express, Courier และ Enquirer ส่วน The Time ได้รับการยอมรับให้เป็นสมาชิกในปี 2494 และอยู่ในรูปของสหกรณ์ที่มีชื่อว่า The New York Associated Press (NYAP)

ในด้านการบริการข่าวสาร จะมีการส่งนักข่าวกระจายไปทั่วทุกมุมโลก และในปี 2398 ได้มีการเซ็นสัญญากับบริษัท Western Union Telegraphic เพื่อการขายบริการเผยแพร่ข่าวสาร ต่อมาความไม่พอใจการทำงานของ NYAP มีมากขึ้นจึงมีการแยกตัวออกไปตั้งสมาคมขึ้นเอง โดยมีนายเมลวิลล์ สโตน (Melville Stone) เป็นผู้จัดการ และเผยแพร่หนังสือพิมพ์ทางด้านตะวันออกที่เป็นปีกแผ่นภายใต้ชื่อ United Press เป็นเวลาถึง 4 ปี

ส่วน NYAP ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น Western Associated Press (WAP) มีการรวมตัวกันขึ้นของกลุ่มภูมิภาค และ York State AP, New England AP, American Press Association ก่อตั้งขึ้นในปี 1871 โดย Henry George แต่ในปี 1900 ศาลสูงแห่งสหรัฐฯ คัดค้านการจัดตั้งเอพี ในมลรัฐอิลลินอยส์ และย้ายองค์กรมาที่นครนิวยอร์ก และต่อมาในปี 2450 อีดับเบิลยู สคริปส์ (E.W.Scripps) ได้แยกตัวไปก่อตั้งสำนักข่าวแห่งใหม่คือ United Press Associations (UPA) ปฏิบัติงานแตกต่างจากเอพี ด้วยการขายรายงานข่าวแก่สถานีวิทยุก่อนที่จะขายข่าวให้กิจการวิทยุถึง 5 ปี (UPA เปลี่ยนชื่อเป็น UPI หลังรวมกิจการกับ The International News Service ที่นายวิลเลียม แรนดอล์ฟ เฮิร์สท (William Randolph Hearst) ก่อตั้ง)

ปัจจุบัน เอพีบริการข่าวสารให้กับหนังสือพิมพ์ 1,700 ฉบับ สถานีวิทยุและโทรทัศน์อีก 6,000 สถานี และมีช่องทางกระจายข่าวถึง 8,500 แห่งอยู่ในเมืองต่างๆ ทั่วโลกกว่า 110 ประเทศ

² สำนักข่าวเอพีเดิมทีให้บริการเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ต่อมาได้ขยายกิจการมาบ่อนข่าวและภาพให้สถานีโทรทัศน์ด้วย ดังนั้นเพื่อประสิทธิภาพการทำงานจึงตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบโดยเฉพาะ และให้เรียกหน่วยงานนี้ว่า เอพีทีเอ็น (APTN-Associated Press Television News)

สำนักข่าวเอพีส่งข่าวถึง 20 ล้านคำต่อวัน จากเดิมที่ส่งวันละ 90,000 คำ(กฤษฎา กิตติวัฒน์,2534) พร้อมรูปและภาพกราฟฟิคอีกจำนวนนับร้อยซึ่งถือว่าเอพีเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญเรื่อง การถ่ายภาพเพราะมีระบบเครือข่ายภาพดิจิทัล และภาพถ่ายที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งยังมี บริการให้คัดเลือกภาพจาก stock ภาพและเสียงรวมไปถึงการบริการทางด้านข่าวสาร บริการภาพ กราฟฟิคให้กับสถานีโทรทัศน์และเป็นหนึ่งในเครือข่ายวิทยุที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของสหรัฐอเมริกา

สำนักข่าวเอพี มีลักษณะการทำงานเช่นเดียวกับ สำนักข่าวรอยเตอร์ คือทำงานกัน ตลอด 24 ชั่วโมง มีสำนักงานครอบคลุมอยู่ทั่วโลก และจะ up-date ข้อมูลอยู่ตลอดเวลา

เอพี มีทีมงานมากกว่า 3,000 คน ที่ทำงานกันในสำนักงาน 229 แห่งทั่วโลก มีทั้ง สำนักข่าวประจำและนักข่าวอิสระเพื่อจัดหาข่าวให้กับผู้อ่านหนังสือพิมพ์มากกว่าพันล้านคน รวมไปถึงผู้ชมโทรทัศน์ และผู้ฟังวิทยุในแต่ละวัน โดยมีสมาชิกในอเมริกาเหนือและใต้ ยุโรปตะวันตก และญี่ปุ่นเป็นจำนวน 2 ใน 3 ของสมาชิกทั้งหมด

นักข่าวและช่างภาพของเอพี ได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ถึงหลายรางวัล รวมทั้งรางวัล การรายงานข่าว ภาพถ่าย และการกระจายเสียง นักข่าวของเอพี ที่ไปทำงานต่างประเทศจะต้อง ได้รับการฝึกฝนอบรมมาอย่างดีในด้านภาษาต่างประเทศและต้องมีประสบการณ์ในการอยู่ฝ่าย ใต้ข่าว นานาชาติมาหลายปี บางคนมีคุณสมบัติพิเศษคือจบการศึกษาในสาขาธุรกิจนานาชาติ

นโยบายในการจัดการเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการรับบุคลากรเข้าทำงานในตำแหน่งต่างๆ เอพีจะมีนโยบายชัดเจนที่จะไม่แยกเชื้อชาติ สีผิว ศาสนา เพศ ชาตินิยม อายุ ความบกพร่องทาง ร่างกาย ทำให้ปัจจุบันเอพีมีนักข่าวหลายเชื้อชาติ ทั้งชาวผิวดำ ชาวลาตินอเมริกา ชาวเอเชียและ ชาวอเมริกันพื้นเมืองเป็นต้น

ผู้บริหารระดับผู้จัดการใหญ่ของเอพี จะเลือกโดยคณะกรรมการอำนวยการ ซึ่ง ประกอบด้วยผู้พิมพ์โฆษณาของหนังสือพิมพ์ที่ทรงอิทธิพลในสหรัฐฯ ผู้จัดการใหญ่แต่ละคนมีวาระ ในการดำรงตำแหน่งเพียง 3 ปี คณะกรรมการอำนวยการดังกล่าวไม่มีอำนาจบังคับหรือแนะนำ เอพีในการเสนอข่าวแต่อย่างใด

สำนักข่าวเอพีในกรุงวอชิงตันเป็นสำนักข่าวยานข่าวที่ใหญ่ที่สุดของเอพี มีนักข่าว 120 คน มีช่างภาพ บรรณาธิการและนักข่าวภูมิภาคที่ครอบคลุมการติดตามเหตุการณ์ของคณะรัฐบาล การเมืองในประเทศและตามพื้นที่ในเมืองใหญ่ ส่วนศูนย์บริการข่าวกระจายเสียงของเอพีในกรุงวอชิงตัน ดีซี มีทั้งหมด 100 สถานี

เอพี มีอุปกรณ์ทางเทคนิคที่ทันสมัย สามารถติดต่อถึงกันได้ซึ่งจะมีศูนย์อยู่ที่นิวยอร์ก อีสต์บูนวิก และแคนซัสซิตี ซึ่งจะควบคุมและตรวจสอบการส่งข่าว ภาพและภาพกราฟิกของเอพี โดยมีช่างเทคนิค วิศวกร โปรแกรมเมอร์และหัวหน้า รวมแล้วกว่า 5,000 คน ซึ่งจะช่วยพัฒนาและจัดการกับเทคโนโลยีเพื่อให้สมาชิกของเอพี ได้รับข้อมูลได้รวดเร็วขึ้นในรูปแบบที่ง่ายต่อการใช้และค้นหา ซึ่งปัจจุบันสำนักข่าวเอพีให้บริการทางด้านข่าว ภาพถ่าย ภาพวาด สติ๊กเกอร์ และการกระจายเสียงให้กับคนจำนวนนับพันล้านคนทั่วโลกในแต่ละวัน

สำนักข่าวเอพีในประเทศไทย มีที่ทำการตั้งอยู่ที่ชั้น 14 ตึกชาญอิสระ ก่อตั้งมาเมื่อประมาณ 40 ปีมาแล้ว ปัจจุบันมีนักข่าวไทยประมาณ 30 คน และนักข่าวต่างประเทศ 3-4 คน โดยมีบรรณาธิการข่าวเป็นชาวต่างประเทศ การทำงานของนักข่าวจะทำการสื่อข่าว หาข่าว โดยมีคอมพิวเตอร์ติดตัวไปด้วย หรือโดยการโทรศัพท์เข้ามารายงานข่าว หรืออาจจะเข้ามาพิมพ์ข่าวเองในสำนักงาน

เมื่อนักข่าวหาข่าวมาได้แล้ว ก็จะเรียบเรียงข่าวและส่งต่อไปให้บรรณาธิการตรวจ จากนั้นจะ on line ไปยังสำนักข่าวเอพีในกรุงโตเกียว ซึ่งเป็นศูนย์กลางของกลุ่มเอเชีย โดยผ่านระบบสัญญาณดาวเทียม จากนั้นศูนย์ที่โตเกียวจะยิงข่าวเผยแพร่ไปยังสาขาต่างๆ

ในการคัดเลือกข่าวทางเอพีจะให้ลูกค้าและสมาชิกเป็นผู้คัดเลือกเอง นอกจากนี้ยังให้บริการภาพผ่านทางคอมพิวเตอร์ ปัจจุบันเอพีมีสมาชิกในประเทศไทยประมาณ 33 ราย ซึ่งมีทั้งสมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ โดยคิดอัตราค่าบริการแตกต่างกันไปตามฐานะของสมาชิก

การให้บริการของเอพี

ด้านข่าว ข่าวของเอพีส่วนมากมีต้นกำเนิดมาจากเครือข่ายของเอพี ที่มีอยู่ในประเทศ และตามสำนักงานนานาชาติและเผยแพร่โดยใช้ระบบ Regional Wire ถ้าหากว่าข่าวนั้นเป็นข่าวที่น่าสนใจ ก็จะส่งไปยังสำนักงานใหญ่ของเอพี ที่นิวยอร์ก ก่อนจะเรียบเรียงเนื้อหาและส่งต่อไปยัง Datastream หลักของเอพี สมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์และการกระจายเสียงยังสนับสนุนให้ข่าวกับเอพีผ่านทางสำนักข่าวเอพีในท้องถิ่นนั้นๆ

ด้านภาพถ่าย ในสหรัฐอเมริกาบรรณาธิการภาพของสาขาต่างๆ จะส่งภาพด้วยระบบ ดิจิตอลไปยังโต๊ะภาพของแต่ละภูมิภาค ซึ่งบรรณาธิการจะคัดเลือกรูปที่มีคุณภาพมีความสมดุลของสี และภาพที่ต้องการไปใช้ ส่วนคำบรรยายใต้ภาพนั้นจะใช้จาก AP Leaf Picture Desk จากนั้นภาพจะถูกส่งต่อไปยังนิวยอร์ก เพื่อตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งแล้วจึงส่งผ่านไปยังสมาชิกของเอพีด้วยระบบดิจิตอลผ่าน Photostream

ค. สำนักข่าวเอเอพี (Agency France-Press)

สำนักข่าวเอเอพี (AFP) เป็นสำนักข่าวที่เก่าแก่ที่สุดในโลก นายชาร์ลส์ หลุยส์ ฮาวาส (Charles-Louis Havas) ชาวฝรั่งเศสเชื้อสายฮังการีเป็นผู้ก่อตั้งขึ้นในปี 2378 โดยใช้ชื่อเริ่มแรกว่า "สำนักข่าวฮาวาส" (Agence Havas) มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส โดยสำนักข่าวนี้นี้มีผู้สื่อข่าวประจำอยู่ในแต่ละประเทศทั่วยุโรป เพื่อรวบรวมข่าวสารให้บริการแก่สมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจ นักการทูต นักการเงิน

ต่อมาเบอร์นาร์ด วูลฟ์ (Bernard Wolff) อดีตผู้ร่วมงานของฮาวาสได้แยกตัวออกไปตั้งหน่วยงานข่าวติดต่อระหว่างเยอรมนีกับหนังสือพิมพ์ทางยุโรปภาคเหนือมีชื่อว่า Wolff News Agency เมื่อปี 2391 นอกจากนั้นยังมีผู้ร่วมงานอีกผู้หนึ่งชื่อ จูเลียส รอยเตอร์ (Julius Reuter) ก็เปิดสำนักงานข่าวนี้อีกเช่นกันในอังกฤษโดยใช้ชื่อว่า สำนักข่าวรอยเตอร์

การก่อกำเนิดของรอยเตอร์ และวูลฟ์ ในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน นำไปสู่ความร่วมมือทำสัญญาแลกเปลี่ยนข่าวระหว่างกัน หลังจากนั้นก็มีการทำสัญญาตกลงแลกเปลี่ยนข่าวกับ

สำนักข่าวอื่นๆ อีก 30 แห่งทั่วโลกทั้งในและนอกยุโรป ขณะเดียวกันก็เริ่มใช้เคเบิลข้ามมหาสมุทร และข้ามประเทศเพื่อส่งข่าวให้แก่สมาชิก

ในปี 2483 เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ฝรั่งเศสต้องเผชิญกับการรุกรานของนาซี รัฐบาลฝรั่งเศสจึงได้ซื้อสาขาของสำนักข่าวฮาวาส และตั้งเป็นสำนักงานโฆษณาชวนเชื่อเพื่อต่อต้านนาซีขึ้น แต่เมื่อเยอรมนีบุกฝรั่งเศส สำนักข่าวแห่งนี้ก็ถูกยึดครองและเปลี่ยนให้เป็นส่วนหนึ่งของสำนักข่าวนาซี (Deutsches Nachrichten-Buro หรือ DNB)

เมื่อสงครามโลกสิ้นสุดลงราวปี 2487 สำนักข่าวหลายแห่งที่ถูกใช้สำหรับโฆษณาชวนเชื่อระหว่างสงคราม ได้รวมตัวกันขึ้นเป็นองค์การข่าวฝรั่งเศส (Agence France-Press หรือ AFP โดยใช้สำนักงานเดิมของสำนักข่าวฮาวาสตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ต่อมา เอเอฟพีเริ่มประสบปัญหาด้านการเงินทำให้สำนักข่าวต้องขาดความช่วยเหลือเงินทุนดำเนินการจากรัฐบาลฝรั่งเศส ดังนั้นเอเอฟพีจึงเป็นสำนักข่าวแห่งเดียวในโลกเสรีที่ได้รับการอุดหนุนด้านการเงินจากรัฐบาลจนถึงปี 2500 เอเอฟพีสามารถระดมของตัวเองได้ทำให้ไม่ต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และมีการตั้งคณะกรรมการอำนวยการที่มีอิสระในการบริหารงาน โดยบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ต่างๆ ในฝรั่งเศสและมีรายได้จากการเสียค่าบริการของสมาชิก ซึ่งเป็นสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ อีกทั้งยังมีความตกลงแลกเปลี่ยนข่าวกับสำนักข่าวระหว่างประเทศอย่าง AP, REUTERS และ TASS และในปีเดียวกันนี้เองรัฐบาลฝรั่งเศสออกกฎหมายรับรองความเป็นอิสระของสำนักข่าวแห่งนี้

ปัจจุบันเอเอฟพีมีพนักงานกว่า 1,100 คน แบ่งออกเป็นนักข่าว ช่างภาพ และนักข่าวพิเศษทำงานอยู่ใน 165 ประเทศทั่วโลก เอเอฟพีเป็นสำนักข่าวที่ยึดถือการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ส่งข่าวรวดเร็วเชื่อถือได้ และครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วโลกตลอด 24 ชั่วโมง 365 วัน ใช้ตัวหนังสือประมาณ 1 ล้านคำแปลเป็นภาษาต่างประเทศถึง 6 ภาษาคือฝรั่งเศส อังกฤษ เยอรมนี สเปน อารบิก โปรตุเกส ขณะเดียวกัน เอเอฟพียังมีการรายงานและให้บริการภาพถ่าย กราฟิกและข่าวสั้น

ตั้งแต่ปี 2523 เอเอฟพี ได้ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานโดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพเป็นมัลติมีเดีย (multimedia) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการลูกค้าด้วยเนื้อหาข่าวที่

สมบูรณ์และก่อนที่จะเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 นั้น เอเอฟพีพยายามที่จะพัฒนาและขยายการติดต่อให้ครอบคลุม พื้นที่มากขึ้นเพื่อที่จะให้ผู้ที่บอกรับเป็นสมาชิกของเอเอฟพีได้รับข่าวทุกนาทีและทันเหตุการณ์

เอเอฟพีมีบริการด้านการรายงานข่าวสารทั่วทุกมุมโลกโดยจะครอบคลุมข่าวทุกประเภท อาทิ ข่าวการเมือง การทูต เศรษฐกิจ วัฒนธรรม กีฬา สหภาพการค้า สังคม วิทยาศาสตร์ และ เหตุการณ์ประจำวันหรือเรื่องปรากฏการณ์แปลก

ภายในสำนักงานของเอเอฟพีจะมีบรรณาธิการทำหน้าที่คัดเลือกข่าว ตรวจสอบและแปลเพื่อส่งให้ลูกค้าโดยตรงซึ่งมีทั้งที่เป็นสื่อมวลชน และไม่ได้เป็นสื่อมวลชนหรือในภูมิภาคที่ต้องการข่าวเฉพาะเจาะจง และสำนักงานใหญ่ในกรุงปารีส จะมีโต๊ะข่าวหรือภาคข่าวต่างประเทศ ทั้ง 6 ภาษา เพื่อทำหน้าที่แปลรวบรวมดูแลข่าวเป็นภาษาต่างๆ ก่อนส่งให้ลูกค้าในแต่ละภูมิภาค

ภาคข่าวภาษาฝรั่งเศส เอเอฟพีจะให้บริการข่าวเกี่ยวกับการเมืองของประเทศฝรั่งเศสและประเทศในทวีปยุโรป ออฟริกาที่พูดภาษาฝรั่งเศส แคนาดาและตะวันออกกลางรวมทั้งยังให้บริการภาษาอารบิกสำหรับลูกค้าในตะวันออกกลางซึ่งส่งมาจากนิโคเซีย

ภาคข่าวภาษาอังกฤษ จะให้บริการในบริเวณยุโรปกลาง และยุโรปตะวันออก อังกฤษ สหรัฐอเมริกา แคนาดา และแคริบเบียนที่พูดภาษาอังกฤษ สแกนดิเนเวีย และตะวันออกกลาง ออฟริกาที่พูดอังกฤษ

ภาคข่าวลาตินอเมริกา ให้บริการลูกค้าในอเมริกาใต้ อเมริกากลาง และแคริบเบียนที่พูดภาษาสเปน

ภาคข่าวภาษาปอร์ตุเกส มีสำนักงานอยู่ที่นครริโอ เดอ จาเนโร ให้บริการลูกค้าในประเทศบราซิล

ภาคข่าวภาษาเยอรมัน มีสำนักงานอยู่ที่กรุงเบอร์ลิน ให้บริการลูกค้าในเยอรมนี ออสเตรีย ลักซ์แซมเบิร์ก สวิตเซอร์แลนด์และยุโรปตะวันออก

เอเอฟที จะให้ความสนใจกับความต้องการของลูกค้าในแต่ละภูมิภาคและพยายามที่จะรักษาความสัมพันธ์อันดีกับสำนักข่าวแห่งชาติของแต่ละประเทศเอาไว้ ดังนั้นเอเอฟทีจึงมีสำนักงานใหญ่ระดับภูมิภาคอีก 4 แห่งที่จะรับผิดชอบสำนักงานในภูมิภาคนั้นๆ การทำงานของนักข่าวและช่างภาพจะถ่ายถอดข่าวและภาพโดยตรงไปให้ลูกค้าในบริเวณภูมิภาคของตัวเอง สำนักงานข่าวใหญ่ระดับภูมิภาคที่ว่าได้แก่

1. สำนักงานเอเอฟทีในกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เป็นสำนักงานใหญ่และเป็นสำนักงานระดับภูมิภาคที่รับผิดชอบในเขตทวีปยุโรป ฝรั่งเศส และแอฟริกา เอเอฟทีในฝรั่งเศสจะเป็นศูนย์รวมข่าวจากภูมิภาคอื่นและเหตุการณ์ต่างๆ ในประเทศฝรั่งเศส เอเอฟทีในกรุงบรัสเซลส์ ประเทศ เบลเยียม นักข่าวจะติดตามข่าวการเมืองของสหภาพยุโรป เพื่อส่งไปยังภูมิภาคฝรั่งเศส อังกฤษ เยอรมนี และสเปนเช่นเดียวกับในทวีปแอฟริกา เอเอฟทีก็จะรับผิดชอบทั้งทวีปเช่นกัน

2. สำนักงานเอเอฟทีในกรุงวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นสำนักงานใหญ่ระดับภูมิภาคอีกแห่งหนึ่งที่รายงานข่าวจากทำเนียบรัฐบาล กลาโหม สภาคองเกรส และตลาดหุ้นรวมถึงกีฬาและข่าวทั่วไปจากสหรัฐอเมริกาจากลอสแอนเจลิสไปยังไมอามีและมีการแปลเป็นภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศสและสเปน นอกจากนี้ยังมีสำนักข่าวเอเอฟทีในลาตินอเมริกาตั้งอยู่ที่เมืองริโอเดอจาเนโรให้บริการข่าวสารตามความต้องการของลูกค้าในแถบลาตินอเมริกา

3. สำนักงานเอเอฟทีในฮ่องกง จะทำหน้าที่รวบรวมข่าวในทวีปเอเชียแปซิฟิกและส่งให้กลุ่มเป้าหมายทั้งภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส เอเอฟทีเป็นสำนักข่าวตะวันตกแห่งแรกที่เปิดสำนักข่าวในกรุงปักกิ่งของจีน และในกรุงฮานอยของเวียดนาม ซึ่งเป็นการขยายการให้บริการข่าวเป็นภาษาอังกฤษในภูมิภาคนี้

4. สำนักข่าวเอเอฟทีในตะวันออกกลาง จะมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่นิโครเซีย ไชปรัส ซึ่งเป็นการนำเสนอข่าวเป็นภาษาอารบิก จะรายงานเหตุการณ์ในภูมิภาคนี้ทั้งหมดและส่งไปยังสำนักงานใหญ่ที่กรุงปารีสเพื่อแปลเป็นภาษาฝรั่งเศส อังกฤษและอารบิก ก่อนส่งให้สมาชิกในภูมิภาคอื่นๆ เอเอฟทีเป็นสำนักข่าวแรกที่ให้บริการเป็นภาษาอารบิก และยังคงเป็นสำนักข่าวเดียวที่ส่งข่าวภาษาอารบิกตลอด 24 ชั่วโมง

เอเอฟพี ใช้ระบบการสื่อสารดำเนินงานในองค์กรตั้งแต่ 2 ระบบขึ้นไปทั่วโลก อาทิ ระบบดาวเทียม เครือข่าย Land Line และระบบโทรเลขสื่อสารภายใน กองบรรณาธิการจะทำงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ซึ่งเชื่อมต่อกับศูนย์คอมพิวเตอร์ส่วนกลาง (mainframe) ที่นักข่าวสามารถตรวจสอบข่าวที่เข้ามา หรือข้อมูลเอกสารอื่นๆ ได้ตลอดเวลา ขณะเดียวกันเอเอฟพีจะมีช่างเทคนิคที่ทำการพัฒนาระบบต่างๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สำนักข่าวส่งข่าวได้เร็ว และเป็นส่วนสนับสนุนการทำงาน สำนักงานในระดับภูมิภาคสามารถได้รับประโยชน์จากระบบดังกล่าวตามความต้องการ

เอเอฟพีใช้โทรเลขสื่อสารผ่านดาวเทียมเพื่อที่จะส่งเนื้อหาข่าว รูปภาพและกราฟิกด้วยระบบ ดิจิตอลให้บริการกับลูกค้าทั่วโลกด้วยเครือข่ายของตัวเอง ระบบเครือข่ายดังกล่าวประกอบด้วยดาวเทียม 5 ดวงเชื่อมต่อกันทั่วโลกที่จะส่งข่าวสารให้ลูกค้าทุกที่ในโลกที่รับข่าวของเอเอฟพีตลอด 24 ชั่วโมง ลูกค้าจะได้รับข่าวดาวเทียมเล็กๆ เพื่อถอดรหัสเมื่อข่าวเข้ามา ระบบดาวเทียมที่เอเอฟพีใช้มีความยืดหยุ่น มีการโต้ตอบสองด้านและมีความปลอดภัยสูง

ปัจจุบันเอเอฟพีมีความสามารถเข้าถึงคนกว่า 2,000 ล้านคนทั่วโลกโดยสามารถแบ่งได้เป็นลูกค้า 12,500 คนที่บอกรับบริการของเอเอฟพีทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งลูกค้าที่เป็นเจ้าของบริษัทและรัฐบาลมักจะรับข่าวผ่านระบบสายตรง (wire service) และมากกว่า 1,000 รายที่บอกรับบริการหลายอย่างแบบมัลติมีเดียประกอบด้วยหนังสือพิมพ์และนิตยสารรายปักษ์ 650 ราย สถานีวิทยุและโทรทัศน์ 400 ราย และสำนักข่าวแห่งชาติอีก 100 ราย

ข่าวที่ส่งผ่านระบบโทรเลขสื่อสารนั้น เอเอฟพีจะส่งถึงสมาชิกที่เป็นหนังสือพิมพ์ 7,600 ฉบับ สถานีวิทยุ 2,500 แห่ง และสถานีโทรทัศน์ 400 แห่ง เอเอฟพียังให้บริการกับธุรกิจ รัฐบาล กระทรวง ทบวง กรม และธนาคาร รวมถึงสาธารณชนทั่วไปผ่านจอคอมพิวเตอร์ เพื่อจะสนองความต้องการของลูกค้าที่หลากหลายระดับทั่วโลก ข่าวจะถูกรวบรวม เรียบเรียง และถูกส่งให้ลูกค้าอย่างถูกต้องและรวดเร็วด้วยระบบการสื่อสารที่ทันสมัย มีการรายงานข่าวทุกรูปแบบ ทั้งที่เป็นรายงานข่าวด่วน ข่าวเด่น ข่าวสั้น รวมถึงบทวิเคราะห์จะถูกถ่ายทอดเป็นภาษาฝรั่งเศส อังกฤษ เยอรมัน อิตาลี สเปนและโปรตุเกส

การให้บริการทั่วไปของเอเอฟพี

เอเอฟพีจะให้บริการข่าวเศรษฐกิจ และการเงิน กีฬา วัฒนธรรม ในลักษณะเป็นการสรุปข่าวสั้นและเป็นบทวิเคราะห์

ข่าวเศรษฐกิจ : สามารถแบ่งออกเป็นเศรษฐกิจในฝรั่งเศส อังกฤษ เป็นการรายงานเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเงินทั่วโลกโดยนักข่าวที่ได้รับมอบหมายจะจับตาดูความเคลื่อนไหวของบริษัทใหญ่ การเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราและสถาบันระหว่างประเทศในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว การให้บริการนี้เอเอฟพีจะให้กับลูกค้าที่บอกรับเป็นภาษาฝรั่งเศสโดยตรงเพื่อที่จะรับเฉพาะในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโดยตรง หรือหัวข้อเฉพาะเจาะจง เช่น เกษตรกรรม อุตสาหกรรม บริษัท ธนาคารและสื่อ การขนส่ง เป็นต้น

ข่าวการเงิน : เอเอฟพีจะครอบคลุมตลาดการเงินในฝรั่งเศส บริษัทการเงิน อัตราแลกเปลี่ยน และรายงานภาวะตลาดการเงินทั่วโลก ซึ่ง AFP-Extel News Ltd. หรือ เอเอฟพีเอ็กซ์ซึ่งเป็นบริษัทที่สนับสนุนการทำงานของเอเอฟพีและกลุ่มไฟแนนเชียลไทมส์เป็นผู้ผลิต

ข่าวกีฬา: จะให้บริการครอบคลุมกีฬาทุกประเภทและมีการรายงานการแข่งขันใหญ่ระดับโลกและระดับโลกรวมถึงผลการแข่งขันในลักษณะบทความการลำดับเหตุการณ์และชีวประวัติ รวมถึงการสัมภาษณ์บุคคลเด่น เอเอฟพีจะให้บริการเป็นภาษาอังกฤษ

เอเอฟพีเป็นสำนักข่าวแบบมัลติมีเดียที่ให้บริการทั้งภาพ กราฟิกและเนื้อหาสำหรับวิทยุท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์และสมาชิกที่ไม่ได้เป็นสื่อมวลชน การให้บริการรูปภาพของเอเอฟพีนั้นกว้างขวางทั่วโลกด้วยฝีมือการถ่ายของช่างภาพของเอเอฟพีกว่า 150 คน เอเอฟพีจะรายงานข่าวกว่า 7,000 ข่าวในรอบ 1 ปี รวมถึงรูปถ่ายซึ่งมีทั้งเป็นสีและขาวดำโดยมีห้องสมุดภาพที่เก็บรักษาภาพถ่ายเหตุการณ์จากทั่วโลกกว่า 7 ล้านรูป

การให้บริการรูปถ่ายข้ามประเทศเป็นบริการอีกรูปแบบหนึ่งของเอเอฟพีที่พัฒนาติดตั้งระบบการถ่ายทอดรูปภาพเป็นระบบดิจิทัลโดยช่างภาพในพื้นที่ เพื่อส่งไปให้ผู้รับซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์และนิตยสาร ซึ่งภาพที่ให้บริการมี 2 ประเภทคือ

1. The Telephoto เป็นการส่งรูปภาพจากทั่วโลก ซึ่งมีประมาณ 250 ภาพที่ถูกถ่ายทอดออกไปในแต่ละวัน ทั้งภาพสีและขาวดำจากการบันทึกของระบบดาวเทียมและการสื่อสารภาคพื้นดิน
2. News Features เป็นการให้บริการทั้งรูปสีและขาวดำประมาณ 10 ภาพทุกวัน สำหรับการเขียนสารคดีซึ่งส่งตรงมาจากฝรั่งเศส นอกจากนั้นแล้วเอเอฟพียังมีบริการด้านกราฟิก แผนที่และ chart

ด้วยคุณสมบัติที่กล่าวมาของสำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าวเอพีและสำนักข่าวเอเอฟพี ทำให้สำนักข่าวโลกทั้ง 3 แห่งได้รับความเชื่อถือของหน่วยงานและสื่อมวลชนต่างๆ ทั่วโลกที่ต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารของสำนักข่าวเพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินนโยบายทางการเมือง หรือนำไปเผยแพร่หรือกระจายข่าวต่อในประเทศของตัวเองต่อไป

บทบาทของสำนักข่าวต่างประเทศ

สำนักข่าว (News Agencies) ตามความหมายของ UNESCO (1978,อ้างถึงใน กฤษดา กิตติวัฒน์,2534:P 66) คือ การประกอบการที่มีวัตถุประสงค์หลักที่จะหาข่าวสารเพื่อจัดส่งให้กับผู้ประกอบการด้านข่าวสาร และในบางกรณีเพื่อให้แก่เอกชนโดยมีหลักการว่าจะเสนอบริการข่าวที่ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นกลางเท่าที่จะทำได้โดยการขยายซึ่งต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่ถือปฏิบัติทางธุรกิจและประเพณีนิยม

สำนักข่าวตามความหมายของกิตติมา สุรสนธิ (2528,อ้างถึงในกฤษดา กิตติวัฒน์, 2534 : P 66) คือ องค์กรที่มีวัตถุประสงค์สำคัญอยู่ที่การแสวงหารวบรวมข่าวสารและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับข่าวสารโดยมีเจตนาที่จะเปิดเผยข้อเท็จจริงต่างๆ ให้ปรากฏ รวมทั้งกระจายข้อเท็จจริงเหล่านั้นออกสู่กิจการที่เกี่ยวข้องกับข่าวสาร เช่น สื่อสารมวลชนต่างๆ บางกรณีกระจายไปสู่บุคคลแต่ละคนเป็นรายๆ ไป เพื่อที่จะให้กลุ่มกิจกรรมหรือบุคคลนั้นๆ ได้รับบริการข่าวสารที่สมบูรณ์อย่างเท่าเทียมกันด้วยการแลกเปลี่ยนกับเงินที่จ่ายเป็นค่าบริการและอยู่ภายใต้เงื่อนไขทางกฎหมาย ข้อบังคับต่างๆ และผลประโยชน์ทางธุรกิจ

สำนักข่าวจัดเป็นต้นตอที่สำคัญและเป็นผู้กั้นกรองข่าวสารข้อมูล (gatekeeper) แรกเริ่มในกระบวนการสื่อสารโดยผ่านสื่อมวลชนทั้งหลาย (กฤษดา กิตติวัฒน์, 2534) ซึ่งถือว่า สำนักข่าวมีบทบาทสำคัญต่อการนำเสนอข่าวต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์ไทยเพราะสถานีโทรทัศน์ไทยทั้ง 6 ช่องยังต้องรับข่าวต่างประเทศจากสำนักข่าวโลกต่างๆ อยู่ แม้จะมีการริเริ่มที่จะผลิตข่าวต่างประเทศในบางเหตุการณ์ด้วยตนเองแล้วก็ตาม เหตุเพราะสำนักข่าวมีสาขาเป็นจำนวนมากที่ประจำอยู่ตามส่วนต่างๆ ของโลก (ดรุณี นีรัญรักษ์, 2542) สำนักข่าวจึงมีประโยชน์มากสำหรับสื่อมวลชนที่ไม่มีกำลังพอที่จะส่งนักข่าวของตนไปผลิตข่าวต่างประเทศเองได้ (กฤษดา กิตติวัฒน์, 2534) สถานีโทรทัศน์ไทยทั้ง 6 ช่อง คือ ช่อง 3 5 7 9 11 และ ไอทีวี จึงไม่ต้องผลิตข่าวต่างประเทศแต่อาศัยวัตถุดิบข่าวจากแหล่งข่าว

การพิจารณารับซื้อวัตถุดิบข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศของโทรทัศน์จะดูงบประมาณที่มีอยู่ก่อนอันดับแรกจากนั้นจึงพิจารณาเงื่อนไขหรือผลประโยชน์สูงสุดที่สำนักข่าวแต่ละแห่งเสนอมาและเครือข่ายตลอดจนความมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสำนักข่าวนั้นๆ ซึ่งจำนวนสำนักข่าวที่รับสะท้อนให้เห็นถึงนโยบายข่าวต่างประเทศของโทรทัศน์แต่ละช่องได้เป็นอย่างดี

สำนักข่าวยุโรปจัดเป็นสำนักข่าวต่างประเทศที่ผลิตวัตถุดิบข่าวป้อนสื่อโทรทัศน์ที่เก่าแก่ที่สุดของโลก และเป็นสำนักข่าวที่โทรทัศน์ไทยทั้ง 6 ช่องเป็นสมาชิกขณะที่สำนักข่าวเอพีและเอเอฟพีมีเพียงบางช่องที่บอกรับเป็นสมาชิกอีกทั้งรับวัตถุดิบข่าวไม่เหมือนกัน งานวิจัยชิ้นนี้จึงยึดหลักสำนักข่าวยุโรปเป็นหลักในการศึกษา

3. วัตถุดิบข่าวที่รับเข้ามา

สำนักข่าวยุโรปไม่ได้ผลิตข่าวเพื่อป้อนให้องค์กรสื่อเพียงอย่างเดียวแต่ต้องป้อนข้อมูลและข่าวให้แก่หน่วยงานธุรกิจอื่นๆ ด้วย โดยข่าวยุโรปป้อนข้อมูลให้แก่ลูกค้าทั้ง 2 ประเภท และพัฒนาระบบการส่งข้อมูลด้วยระบบ on line ทางคอมพิวเตอร์จนได้รับการยอมรับเป็นผู้นำทางด้านการผลิตข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์และข้อมูลธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดของโลก ข่าวยุโรปจึงแบ่งแยกข่าวที่ส่งให้ตามลักษณะลูกค้าเป็น 2 กลุ่มใหญ่ดังนี้

- ประเภทของข่าวที่แหล่งข่าวป้อนให้ลูกค้า

3.1 ข่าว professional market ได้แก่ข่าวประเภท financial market คือ ตลาดเงิน ตลาดทุน ตลาดหุ้น ตลาด community ตลาด energy ซึ่งป้อนให้หน่วยงานธุรกิจเป็นหลัก ข่าวด้านนี้สำนักข่าวรอยเตอร์ให้ความสำคัญเสนอถึงร้อยละ 90 ของปริมาณข่าวทั้งหมดในแต่ละวัน เนื่องจากมีความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นภายในตลาดธุรกิจทุกวินาที การป้อนข้อมูลจึงมีความรวดเร็วและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (ยุทธนา รุจิอนุรักษ์, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

3.2 ข่าว media ได้แก่ข่าวที่เป็นสถานการณ์ทั่วไปของโลก มีทั้งข่าวประเภท hard news คือข่าวจำพวกการเมือง ข่าวอุบัติเหตุหรืออุบัติเหตุใหญ่ และ soft news ซึ่งได้แก่ข่าวสังคม วัฒนธรรม ความก้าวหน้าทางการแพทย์และเทคโนโลยี หรือสิ่งแวดลอมที่ไม่ใช่ข่าวจำพวกหายณะ เป็นต้น แต่ข่าว media นี้จะบรรจุข่าวประเภท professional market ไว้ด้วยหากข่าวนั้นส่งผลกระทบต่อโลกหรือระดับภูมิภาค สำนักข่าวรอยเตอร์ส่งข่าวกลุ่ม media ให้ลูกค้าซึ่งส่วนใหญ่เป็นสื่อโทรทัศน์และสิ่งพิมพ์ในปริมาณร้อยละ 10 ของธุรกิจข่าวทั้งหมดของรอยเตอร์

ข่าวต่างประเทศที่สถานีโทรทัศน์ได้รับจากแหล่งข่าวเป็นประเภทข่าว media ซึ่งข่าวประเภทนี้สำนักข่าวรอยเตอร์ส่งให้สถานีโทรทัศน์ในปริมาณร้อยละ 10 ของข้อมูลข่าวที่ผลิตให้ลูกค้าที่เป็นองค์กรสื่อและหน่วยงานธุรกิจต่างๆ ดังนั้นเมื่อเทียบจำนวนข่าวที่รอยเตอร์ส่งข่าวให้ลูกค้าทั้งหมด 7,000 ข่าวต่อวันแล้ว ข่าว media จะมีจำนวนประมาณ 700 ข่าวต่อวัน ซึ่งเมื่อเทียบสัดส่วนผู้บริโภคข่าวสารระหว่างข่าว media กับข่าวประเภท professional market ถือว่าข่าว media มีปริมาณน้อยนิดทั้งนี้เพราะสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้บริโภคข่าวสารของข่าวทั้ง 2 ประเภทแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง โดยแม้ว่ากลุ่มผู้รับสารใน professional market จะมีอยู่เพียงจำนวนน้อยแต่ก็เป็นผู้กุมบังเหียนทางเศรษฐกิจซึ่งถือเป็นหัวใจความมั่นคงของโลกไว้ ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์จากคำสัมภาษณ์ของคุณยุทธนา รุจิอนุรักษ์ เจ้าหน้าที่ลูกค้าสัมพันธ์ของรอยเตอร์ประจำประเทศไทย

“...ใน financial market, community market และ energy market ตรงนั้นเป็นตลาดของธุรกิจ ซึ่งการเคลื่อนไหวของตลาดตรงนั้นมันเกิดขึ้นเร็วมาก ในวันหนึ่งๆ ราคาของหุ้น ราคาของค่าเงินมันขึ้นลงทุกวินาทีเพราะฉะนั้นการ report ข่าวใน financial market มันเกิดขึ้นจากนั้นจริงๆ เร็วมาก มันจะผิดกับข่าวทางด้าน media ซึ่งข่าวการเมืองอะไรพวกนี้มันไม่ได้ขนาด

นั่นทุกวันนี้ถ้าคุณลอง investigate ดูในข่าวที่เป็น text ของรอยเตอร์ วันหนึ่งจะมีประมาณสัก 700 ข่าว ที่เป็นข่าว general news บวก sport news บวกข่าวทั่วๆ ไป ข่าวการเมือง 700 ข่าว แต่ถ้าเกิดเรามามองใน financial market วันหนึ่งมันมีมากกว่านั้นสาเหตุเพราะว่าเท่าที่ผมบอกมันมีทั้งตลาดเงินตลาดทุน ตลาดอะไรเต็มไปหมด เพราะฉะนั้น percentage ตรงนั้นมันเยอะมาก แนนอนผู้บริโภคในตลาด media มากกว่าแบบมหาศาลเพราะคนดูทีวี คนอ่านหนังสือพิมพ์ คนอ่านข่าวทาง internet คนรับรู้ข่าวจากทุกๆ สื่ออย่างอวยวิทย์เป็นร้อยๆ ล้านคนแต่สัดส่วนมันตรงกันข้ามกัน ..."

การให้ความสำคัญแก่สถานภาพของผู้บริโภคข่าวสารจึงสะท้อนออกมาในข่าวประเภท media ด้วย โดยข่าวที่มักปรากฏสามารถแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. กลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจดี ได้แก่ สหรัฐ อังกฤษ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ญี่ปุ่นและเสือเศรษฐกิจในเอเชีย อาทิ มาเลเซีย สิงคโปร์ เกาหลีใต้ ไต้หวันและฮ่องกง เป็นต้น
2. กลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจอ่อนแอ ได้แก่ กลุ่มประเทศแอฟริกา เอเชียใต้ อดีตประเทศบริวารสหภาพโซเวียต และกลุ่มประเทศแถบอินโดจีน
3. กลุ่มประเทศที่มีสถานภาพทางนิวเคลียร์หรือแสนยานุภาพทางทหาร ได้แก่ อินเดีย ปากีสถาน จีน รัสเซีย อิสราเอล เกาหลีเหนือ
4. กลุ่มประเทศที่ถูกมองเป็นพวกหัวแข็งหรือหัวรุนแรง ได้แก่ กลุ่มประเทศตะวันออกกลาง เช่น อิรัก อิหร่าน ซีเรีย เลบานอน ปาเลสไตน์ เป็นต้น

ขณะที่ข่าวของประเทศที่ไม่มีความเด่นทั้งในเรื่องดีหรือร้ายซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศในกลุ่มกำลังพัฒนาจะมีอยู่น้อยเมื่อเทียบกับข่าวที่เกิดขึ้นในกลุ่มประเทศที่กล่าวข้างต้น ดังนั้นข่าวต่างประเทศประเด็นสิ่งแวดล้อมก็จะพบมากในกลุ่มประเทศเหล่านี้ด้วย รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านของไทย

สำหรับข่าว media ที่รอยเตอร์ป้อนให้องค์กรสื่อแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

3.2.1. ข่าว wire คือข่าวที่มีแต่บทหรือข้อมูลแต่ไม่มีภาพโทรทัศน์ ซึ่งข่าว wire นี้เปรียบเสมือน "หอสุมดข่าว" ที่สำนักข่าวจัดบริการแก่ลูกค้าด้วยระบบออนไลน์ทางคอมพิวเตอร์ตลอด 24 ชั่วโมงผ่านทาง wire service ด้วยการจัดหาและรวบรวมข้อมูลหรือเหตุการณ์ทุก

ประเภทมาจากทั่วทุกภูมิภาคของโลกทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ก็พร้อมทั้งบทวิเคราะห์ต่างๆ และข้อมูลเชิงสถิติ การส่งข่าวประเภทนี้มีความรวดเร็วและทันเหตุการณ์เสมอไม่ว่าพื้นที่ของเหตุการณ์นั้นจะอยู่ที่ใดเพราะเป็นเพียงการส่งข้อมูลเท่านั้น

3.2.2. ข่าวโทรทัศน์ คือข่าวที่มีทั้งบทข่าวและภาพโทรทัศน์ ซึ่งข่าวที่มักไม่มีภาพข่าวส่วนใหญ่จะเป็นข่าวที่มีพื้นที่ที่เกิดเหตุอยู่ห่างไกลความเจริญ หรือถูกตัดขาดการคมนาคมขนส่งซึ่งผู้สื่อข่าวไม่สามารถเข้าถึงพื้นที่เพื่อถ่ายทำเหตุการณ์ได้

ข่าว wire เป็นส่วนหนึ่งของข่าวโทรทัศน์ หากองค์กรสื่อเลือกรับซื้อเฉพาะข่าว wire จึงหมายถึงว่าลูกค้าเลือกรับซื้อเฉพาะข้อมูล ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายถูกกว่า แต่หากรับซื้อวัตถุดิบข่าวประเภทข่าวโทรทัศน์ก็หมายถึงว่าองค์กรสื่อนั้นก็ได้รับบริการทั้งข่าวโทรทัศน์และข่าว wire ซึ่งในทางปฏิบัติข่าวทั้ง 2 ประเภทจะนำมาใช้ผสมผสานกันโดยเฉพาะเหตุการณ์สำคัญที่ต้องใช้ข้อมูลประกอบหลายๆ ด้าน

สถานีโทรทัศน์ไทยรับวัตถุดิบข่าวต่างประเทศจากแหล่งข่าวต่างๆ ดังนี้

สถานีโทรทัศน์	แหล่งข่าวหลัก	แหล่งข่าวเสริม	หมายเหตุ
ช่อง 3 ³	รอยเตอร์, เอพี	-	
ช่อง 5	รอยเตอร์	CNN	
ช่อง 7	รอยเตอร์, เอพี*, เอเอฟพี*	CNN	* รับเฉพาะข่าว Wire
ช่อง 9	รอยเตอร์, เอพี, เอเอฟพี*	CNN, CNBC, NHK	* รับเฉพาะข่าว Wire
ช่อง 11	รอยเตอร์, เอพี	-	
ช่อง ITV	รอยเตอร์, เอพี, เอเอฟพี*	CNN, CNBC, CBS	* รับเฉพาะข่าว Wire

แต่จากที่กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ว่าสำนักข่าวซึ่งมีสถานะเป็นแหล่งข่าวหลักของสถานีโทรทัศน์มีนักข่าว 3 ประเภทที่ทำหน้าที่ป้อนข้อมูลข่าวให้ ซึ่งได้แก่นักข่าวเขียนข้อมูล (text/scripts) ข่าวกภาพโทรทัศน์ และข่าวกภาพนิ่งนั้น หมายถึงว่าสำนักข่าวมีวัตถุดิบข่าว 3 ประเภท

³ปัจจุบันช่อง 3 ทำสัญญาซื้อสัญญาภาพจากสถานีโทรทัศน์ CNN แล้วโดยจัดซื้อในปีงบประมาณ 2543

ให้ลูกค้าเลือกซื้อ ซึ่งสถานีส่วนใหญ่จะซื้อวัตถุดิบข่าวประเภทข่าว wire และ ข่าวโทรทัศน์ ส่วนภาพนิ่ง⁴ จะใช้กันในหมู่สื่อสิ่งพิมพ์แต่สื่อโทรทัศน์บางช่องอาจทำข้อตกลงซื้อภาพนิ่งจากสำนักข่าวด้วย เช่น ช่อง 7 และไอทีวีรับซื้อภาพนิ่งจากสำนักข่าวเอเอฟพี ซึ่งการที่ข่าวขึ้นได้ขึ้นหนึ่งจะปรากฏอยู่ในข่าวประเภทใดก็ขึ้นอยู่กับระดับความสำคัญหรือน่าสนใจของข่าวนั้น

“...ในแง่ธุรกิจ ข่าว media นี้ถือว่ามากที่สุดแล้วกันไม่ได้ 10 เปอร์เซ็นต์เป๊ะๆ ...และอย่างที่บอกว่ารอยเตอร์เป็น สำนักข่าวที่นักข่าวทั้ง 3 คนทำงานด้วยกัน การที่ข่าวขึ้นหนึ่งจะ cover โดยทั้งสามสื่อหรือไม่ขึ้นอยู่กับหลายๆ อย่างประกอบกัน อันแรกเลยก็คือขึ้นอยู่กับความสำคัญว่ามัน hot สุดๆ เลยไหมอย่างเครื่องการบินไทยตกอาจมีทั้ง text ทั้ง still picture และภาพข่าวทีวี แต่ข่าวหุ่นอาจมีเฉพาะ text ตรงนี้มันบอกอยู่แล้วเพราะฉะนั้นวันหนึ่งที่เราเห็นข่าวใน wire service 700 ข่าว มันก็จะมีส่วนหนึ่งเป็นภาพข่าวทีวี อีกส่วนหนึ่งที่เราเห็นจะเป็นภาพนิ่งด้วยมันจะไม่ใช้ทั้งหมด...”(ยุทธนา รุจิอนุรักษ์, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

อย่างไรก็ตาม จากการที่สำรวจพบว่าข่าวโทรทัศน์ที่สำนักข่าวยอยเตอร์ส่งมาให้เฉลี่ยวันละ 22 ชิ้นต่อวัน แสดงว่าปริมาณข่าวโทรทัศน์มีปริมาณน้อยกว่าข่าว wire และมีจำนวนเพียงเศษๆ ของปริมาณข่าวที่เกิดขึ้นทั้งหมดทั่วโลก ทำให้เห็นชัดเจนว่าข่าวโทรทัศน์ที่สำนักข่าวส่งให้สื่อโทรทัศน์มีการคัดเลือกและกำหนดประเด็นจากแหล่งข่าว ซึ่งส่งผลกระทบต่อการคัดเลือกและกำหนดประเด็นข่าวสิ่งแวดล้อมให้สื่อโทรทัศน์ด้วย เพราะเมื่อต้องคัดเลือกข่าวส่งแหล่งข่าวจะยึดข่าวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ใกล้เคียงกับกลุ่มประเทศที่สื่อโทรทัศน์ซึ่งเป็นสมาชิกสังกัดอยู่ กับข่าวที่มีผลกระทบต่อโลกโดยรวม กระนั้นสื่อโทรทัศน์สามารถร้องขอให้แหล่งข่าวป้อนวัตถุดิบข่าวตามความประสงค์ได้

“...มันก็ขึ้นอยู่กับว่าแนวโน้มของแต่ละช่อง ของแต่ละประเทศที่เป็นลูกค้าของแหล่งข่าวว่าเขาจะเสนอข่าวอะไรยังไง อย่างสมัยก่อนจะไม่ค่อยมี soft news เท่าไร แต่พอมาช่วงหลังๆ ตอนนี้เราเล่นข่าว soft news มากขึ้นก็พยายาม request ไปว่าไออยากได้ข่าวลักษณะนี้ มันเบาๆ นะ มันสบายๆ นะ ช่วงหลังก็มีเพิ่มมามากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเลย พี่ว่าขึ้นอยู่กับสถานการณ์

⁴ภาพนิ่ง เป็นภาพที่สื่อสิ่งพิมพ์ใช้แต่สื่อโทรทัศน์อาจใช้เป็นกราฟิกกรณีเกิดเหตุการณ์สำคัญที่ต้องใช้ภาพยืนยัน เช่น ภาพนายพล พต อดิตผู้บัญชากรมแดงของกัมพูชาที่นอนเสียชีวิตในกระโจมกลางป่าเมื่อ 2-3 ปีก่อน เนื่องจากมีกระแสข่าวสืบสนว่า นายพล พต อดิตเสียชีวิตจริง แต่ภาพที่เสนอแม้จะเป็นภาพนิ่งแต่ก็สามารถยืนยันข่าวนี้อันได้

ด้วยนะ ณ เวลานั้น ณ เหตุการณ์วันนั้นช่วงนั้นมันมีเรื่องของสิ่งแวดล้อมสำนักข่าวเขาก็จะทำเรื่องพวกนี้ด้วยเหมือนกันจริงๆ ก็คือตามกระแสด้วยเหมือนกัน แล้วประเภทจุดประเด็นขึ้นมาก็เพียงประเด็นเล็กๆ เท่านั้นเอง ข่าวแปลกๆ หรืออะไรแบบนี้มากกว่า..."(คุณกันยา รอมมี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

กล่าวโดยสรุป ข่าวประเภท media คือข่าวที่สำนักข่าวย่อยเตอร์ป้อนให้สถานีโทรทัศน์ เพื่อนำไปเผยแพร่สู่สาธารณชนอีกต่อหนึ่งซึ่งข่าวที่ส่งมาประกอบด้วยบทข่าว ภาพโทรทัศน์ และภาพนิ่ง ข่าว media จึงเป็นรายการข่าวที่เสร็จสมบูรณ์และสถานีโทรทัศน์ในไทยรับข่าวที่ผลิตเสร็จแล้วมาเสนอต่อโดยไม่ต้องทำการผลิตเอง (กฤษฎา กิตติวิวัฒน์ 2534) แต่จะทำการผลิตใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการเสนอข่าวของสถานี

- การส่งข้อมูลและภาพข่าวต่างประเทศของสำนักข่าว

วัตถุดิบข่าวที่สำนักข่าวส่งมา 2 ประเภทคือข่าว wire และข่าวโทรทัศน์นั้น ข่าวโทรทัศน์จัดเป็นข่าวที่ต้องการมากที่สุดในการนำเสนอข่าวทางสถานีโทรทัศน์เพราะต้องใช้ภาพสื่อเมื่อสำนักข่าวออนไลน์ข้อมูลมาทางข่าว wire แต่ไม่สามารถส่งภาพมาให้ได้เพราะปัญหาเทคนิคทำให้ข่าวนั้นมีโอกาสถูกเลือกทิ้งสูงเว้นแต่ถ้าข่าวนั้นมีลักษณะด่วนจับพลันข่าวนั้นจะถูกเลือกออกอากาศ โดยหาภาพที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นหรือที่เรียกว่าแฟ้มภาพมาใช้ตัดต่อหรือทำกราฟิกแทน (วันชัย รุจาวงศ์สันติ, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

สำนักข่าวจะกำหนดช่วงเวลาการส่งสัญญาณภาพข่าวผ่านดาวเทียม แต่ถ้าในวันนั้นๆ มีข่าวสำคัญแบบจับพลันเกิดขึ้น เช่น เครื่องบินโดยสารตก หรือ แผ่นดินไหวอย่างรุนแรง สำนักข่าวจะส่งสัญญาณภาพมาให้เป็นระยะๆ

การส่งภาพและบทข่าวแต่ละช่วงเวลา ทางสำนักข่าวจะกำหนดชื่อช่วงเพื่อเป็นรหัสในการติดต่อระหว่างสำนักข่าวกับสถานีลูกค้า ซึ่งการกำหนดชื่อช่วงอาจขึ้นอยู่กับภูมิภาคของข่าวที่เกิด เช่น Asia Report ของสำนักข่าวย่อยเตอร์ที่เน้นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในกลุ่มประเทศเอเชียหรือ Europe Early ของสำนักข่าวเอพีที่เน้นข่าวจากกลุ่มประเทศยุโรป

- ช่วงเวลาที่สำคัญข่าวส่งข่าวให้โทรทัศน์

สำนักข่าวรอยเตอร์ ป้อนวัตถุดิบข่าวโทรทัศน์ให้หลายช่องซึ่งช่องที่มีการบันทึกภาพใช้มากที่สุดได้แก่ช่อง

เวลา 02.30 น. เรียกข่าวช่วงนี้ว่า 'World 7' เน้นข่าวที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นทั่วโลกทั้งซีกโลกตะวันตก ออฟริกา ยุโรปและเอเชีย-แปซิฟิก เดิมทีเรียกข่าวช่วงนี้ว่า "วิสนิวส์(VIS NEWS)" ต่อมา มีการปรับปรุงระบบการทำงานภายในสำนักข่าวรอยเตอร์ และเปลี่ยนเป็น Pacific เมื่อต้นปีที่ผ่านมา ก่อนจะมีการปรับเปลี่ยนชื่อช่วงอีกครั้งช่วงปลายปี ปริมาณข่าวที่ส่งมาในช่วงนี้เฉลี่ยวันละ 10-13 ข่าว

เวลา 06.30 น. เรียกข่าวช่วงนี้ว่า "World 8" ก่อนนี้เรียกข่าวช่วงนี้ว่า "เอ็นบีซี" (NBC) ก่อนจะเปลี่ยนมาเป็น "ข่าวอเมริกา" หรือ "America Report" เป็นข่าวที่ส่งมาจากสำนักข่าวสาขาในนครนิวยอร์กของสหรัฐฯ ครั้งละประมาณ 4-5 ข่าว และมักจะส่งข่าวกีฬาแทรกมาด้วย โดยมีข่าวเบาๆ ประเภทข่าวแปลกๆ เช่น คลอดลูกแฝด 8 ในสหรัฐฯ หรือ ข่าววิทยาการประเภทงานวิจัย หรือการคิดค้นสิ่งใหม่เกี่ยวกับด้านเทคโนโลยี แทรกมาด้วย

เวลา 09.30 น. เรียกข่าวช่วงนี้ว่า 'World 1' เป็นข่าวเด่นๆ ที่เกิดขึ้นรอบโลก ประเด็นข่าวส่วนใหญ่โดยเฉพาะการเมืองมักซ้ำในข่าว 2 ช่วงแรก แต่จะมีข่าวที่ถูกจัดประเภทว่าเป็นข่าวเบาๆ อาทิข่าว สังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีฯ แทรกเข้ามาบ้างประปรายนี้ สำนักงานใหญ่จะเป็นผู้ส่งมาโดยเฉลี่ย 7-10 ข่าวต่อวัน เดิมทีเรียกข่าวช่วงนี้ว่า "นิวส์เดย์"(Newsday)

เวลา 14.25 น. เรียกข่าวช่วงนี้ว่า "เอเชีย รีพอร์ท"(Asia report) ส่งมาจากสำนักงานสาขาในฮ่องกงเป็นข่าวที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียล้วนๆ ครอบคลุมทั้งการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคม อาชญากรรม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ฯ โดยเฉลี่ยในแต่ละวันจะมี 6-10 ข่าว

เวลา 19.30 น. เรียกข่าวช่วงนี้ว่า "ซัพ คอน" (sub-continent) เป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ภายในภูมิภาคเอเชียได้เป็นหลัก อาทิ อินเดีย ปากีสถาน บังคลาเทศ ภูฏาน เนปาลฯ ส่งมาโดยเฉลี่ย 4-6 ข่าว

เวลา 20.30 น. เรียกข่าวช่วงนี้ว่า "World 6" เป็นข่าวรอบโลก ไม่จำกัดภูมิภาคที่เกิดข่าวส่วนใหญ่ซ้ำในช่วงข่าวภาคก่อนหน้าแต่จะส่งข่าวใหม่แทรกมาด้วยประมาณ 2-3 ข่าวซึ่งข่าวใหม่จะมีการส่งซ้ำ (re-feed) ในช่วง "World 7" จำนวนข่าวที่ส่งมาในช่วงนี้โดยเฉลี่ยมี 10-12 ข่าว

ความยาวของภาพที่ส่งมาจะขึ้นอยู่กับกระแสความแรงของข่าวในเวลานั้น เช่น ข่าวการเลือกตั้งในมาเลเซียที่กำหนดมีขึ้นในวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 ความยาวของวัตถุดิบข่าวที่เป็นภาพ จะถูกส่งมามากกว่าปกติจนกว่าเหตุการณ์จะผ่านพ้น โดยจะส่งภาพข่าวมาความยาวโดยเฉลี่ย 4-5 นาทีขึ้นไปจากช่วงกระแสปกติที่มีความยาวประมาณ 2-4 นาที ส่วนบทข่าวหากสั้นและไม่มีข้อมูลสนับสนุนเพียงพอก็สามารถค้นหาใน "หอสมุดข่าว" หรือข่าว wire ได้

สำนักข่าวเอพี สำนักข่าวเอพีจัดส่งวัตถุดิบข่าวให้สมาชิกหลายช่วงเช่นเดียวกับสำนักข่าวรอยเตอร์ แต่ที่สถานีลูกค้าบันทึกภาพและเลือกข่าวแปลออกอากาศได้แก่ช่วง

เวลา 03.00 – 03.15 น. เอเชีย-แปซิฟิก เออร์ลี่ (Asia Pacific Early) เป็นข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ฯ ในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก รวมถึงสหรัฐและกลุ่มประเทศในทวีปแอฟริกา

เวลา 10.00 – 10.30 น. ยุโรป เออร์ลี่ (Europe Early) เสนอความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ในกลุ่มประเทศยุโรป

เวลา 10.30 - 10.45 น. ฟีทเชอร์ส (Features) เป็นการส่งข่าวในลักษณะของรายงานพิเศษซึ่งบางครั้งจะมีการส่งข่าวประเภทวิทยากร ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนอกเหนือจากข่าวการเมือง

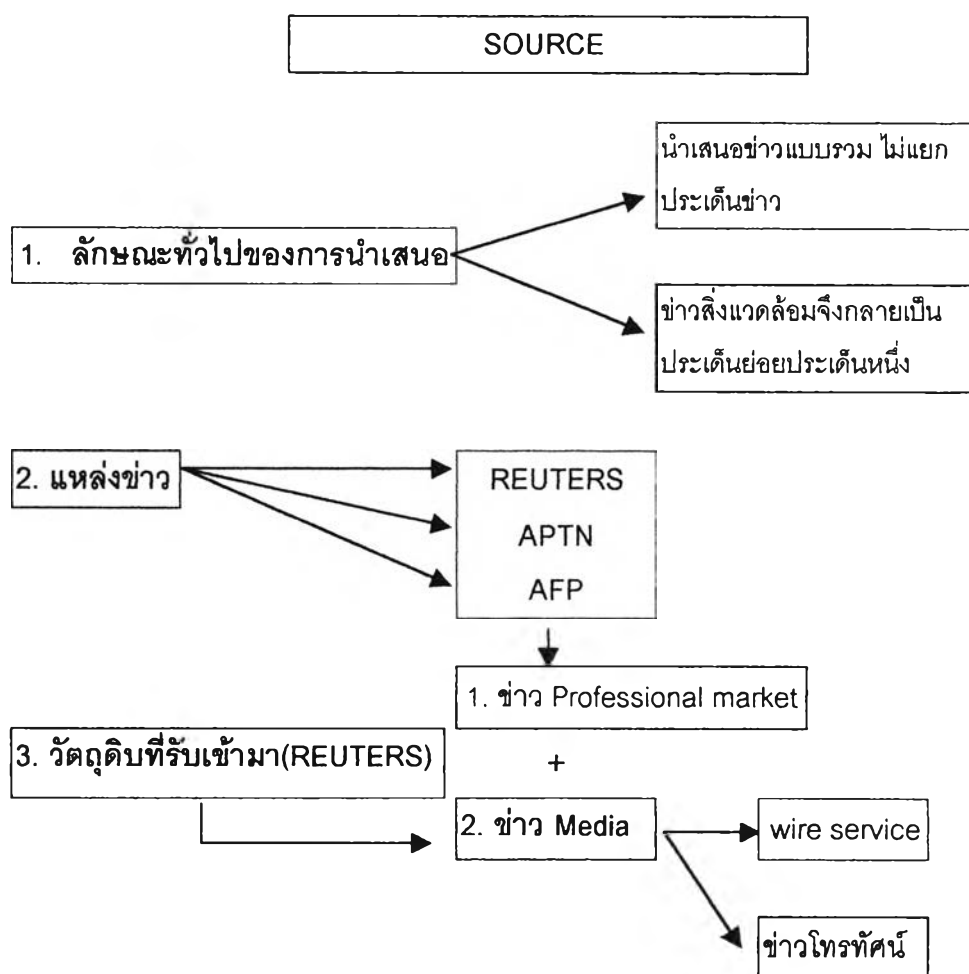
เวลา 14.15 – 14.45 น. เอเชีย-แปซิฟิก เลท (Asia Pacific Late) เป็นข่าวคืบหน้าของเหตุการณ์ในช่วงแรก แต่จะสอดแทรกข่าวใหม่มาด้วย ประมาณ 2-3 ข่าว

เวลา 21.00 - 21.30 น. ยุโรป เลท (Europe Late) เป็นข่าวซ้ำช่วง 10.00 น. แต่จะมีข่าวใหม่แทรกเข้ามาด้วย ซึ่งข่าวใหม่ที่แทรกมาอาจซ้ำกับข่าวช่วงเช้าในวันถัดไป

สำนักข่าวเอพีจะส่งวัตถุดิบข่าวในแต่ละช่วงโดยเฉลี่ย 6-8 ข่าว ความยาวของภาพขึ้นอยู่กับกระแสความสำคัญในขณะนั้นเช่นกัน

สำนักข่าวโลกที่สถานีโทรทัศน์ไทยรับตั้งอยู่ในประเทศตะวันตกที่ฤดูกาลเป็นตัวกำหนดเวลา จึงมีการเปลี่ยนแปลงเวลาส่งภาพข่าวตามฤดูกาล ในช่วงฤดูหนาวสำนักข่าวจะเลื่อนเวลาการส่งภาพข่าวออกไปจากเวลาที่กำหนดในฤดูร้อน 1 ชั่วโมงตามแต่จะกำหนดว่าข่าวช่วงไหนที่เปลี่ยนแปลงเวลาการส่งแต่จะคงเวลาการส่งข่าวช่วงแรกของวันไว้ ซึ่งกำหนดการส่งข่าวแต่ละช่วงของรอยเตอร์สอดคล้องกับช่วงเวลาข่าวของโทรทัศน์

สรุป จากข้อมูลที่กล่าวมาเกี่ยวกับแหล่งข่าวที่สถานีโทรทัศน์รับวัตถุดิบข่าวรวมถึงประเภทของวัตถุดิบข่าวที่รับ ผู้วิจัยสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

จากแผนภาพสรุปได้ว่า ชาวต่างประเทศที่นำเสนอทางสถานีโทรทัศน์เป็นการนำเสนอแบบรวมประเด็นไม่มีการแยกคอลัมน์ข่าวตามลักษณะประเด็นเหมือนข่าวในประเทศ เช่นเดียวกับวัตถุประสงค์ข่าวที่แหล่งข่าวส่งมาให้ซึ่งประกอบด้วยข่าว wire service และ ข่าวโทรทัศน์โดยเฉพาะข่าวโทรทัศน์ที่ถือเป็นหัวใจสำคัญจะมีการส่งประเด็นข่าวรวมๆ กันมา ไม่มีการแยกประเด็นข่าว สิ่งแวดล้อมต่างประเทศ จึงเป็นประเด็นย่อยประเด็นหนึ่งที่บรรจุรวมอยู่กับประเด็นอื่นๆ ลักษณะนี้จึงเป็นการเปิดช่องให้ประเด็นข่าวที่มีความสำคัญโดดเด่นมีโอกาสถูกหยิบยกขึ้นมาแปลออกอากาศสูง ซึ่งข่าวสิ่งแวดล้อมที่เข้าข่ายลักษณะนี้จึงเป็นเรื่องภัยพิบัติจากธรรมชาติ ขณะที่ข่าว สิ่งแวดล้อมประเภทอื่นๆ จะแทรกขึ้นมาได้ จะต้องเป็นข่าวที่มีผลกระทบต่อคนหมู่มาก ต่อคนไทย หรือต่อโลก หรือเป็นข่าวที่อยู่ในกระแสซึ่งข่าวสิ่งแวดล้อมที่พบส่วนใหญ่เป็นข่าวเรื่องการพบ สารพิษในอาหารในกลุ่มประเทศยุโรป พืชตัดแต่งพันธุกรรม อุบัติเหตุในโรงงานนิวเคลียร์ ของญี่ปุ่น เป็นต้น

สำหรับสำนักข่าวต่างประเทศที่โทรทัศน์ไทยเป็นสมาชิก ประกอบด้วย สำนักข่าวรอยเตอร์ เอพี (เอพีทีเอ็น) และเอเอฟพี ซึ่งรอยเตอร์ถือเป็นสำนักข่าวร่วมที่โทรทัศน์ 3 5 7 9 11 และไอทีวีเป็นสมาชิกและเป็นตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษา รอยเตอร์มีธุรกิจข่าว 2 ประเภท ซึ่งประเภทข่าวที่ส่งให้สื่อโทรทัศน์คือข่าว media ซึ่งข่าว media ก็จะมาประกอบด้วยข่าว wire และข่าวโทรทัศน์

ตอนที่ 2 : กระบวนการผลิตข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์

2.1. โครงสร้างการทำงานในองค์กร

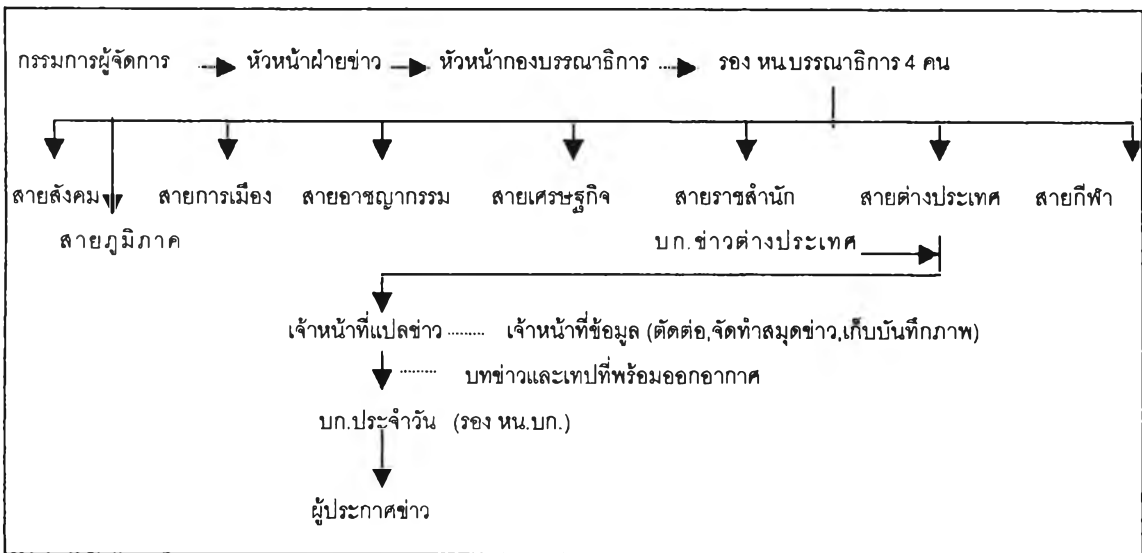
รายการข่าวไม่ได้หมายถึงข่าวหนึ่งข่าวใดโดยเฉพาะ แต่หมายถึงข่าวในประเทศข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬา และการวิเคราะห์ข่าวซึ่งอาจออกอากาศในรูปแบบพจนานุกรม ภาพ การอ่านข่าว หรือการอ่านข่าวประกอบภาพพจนานุกรมหรือ (พระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ปี 2498, อ้างถึงใน กฤษดา กิตติวัฒน์, 2534)การผลิตรายการข่าวจึงไม่ได้ตกอยู่ในความ รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่หน่วยใดหน่วยหนึ่งแต่เป็นหน้าที่ร่วมกันของเจ้าหน้าที่ที่อยู่ภายในองค์กรข่าวของแต่ละสถานีแยกหน่วยงานออกเป็นส่วนๆ เพื่อแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงาน ซึ่งข่าวต่างประเทศเป็นข่าวที่สำนักข่าวต่างประเทศผลิตและส่งให้ ภาษาที่ใช้ในบทข่าวหรือข้อมูลจึงเป็นภาษาอังกฤษ องค์กรข่าวจึงต้องมีบุคลากรที่มีทักษะความรู้ภาษาอังกฤษและการถอดความเป็นภาษาไทยให้เข้าใจง่าย เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นในต่างแดนเสนอต่อผู้ชมได้อย่างถูกต้องตรง

กับข้อมูลที่ได้รับ องค์กรชาวของโทรทัศน์แต่ละช่องจึงแยกความรับผิดชอบงานข่าวต่างประเทศ ออกมาเป็นแผนกๆ หนึ่ง และมีสถานะเป็นองค์กอิสระไม่ขึ้นกับข่าวในประเทศ

"... ที่มีการแบ่งข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ก็เพื่อความสะดวกในการทำงานมากกว่า มันมีเพื่อไม่ให้คนดูสับสนปนเป เราต้องดู agenda ของข่าวด้วย มันน่าสนใจขนาดไหนแต่ว่าเพื่อกันความสับสนและความสะดวกในการทำงาน ขึ้นตอนมันก็ต้องมีเป็นช่วงข่าวต่างประเทศ ก็มีข่าวต่างประเทศ แม้แต่ข่าวกีฬาที่จริง ถ้ามีข่าวเด่นๆ เราก็เอาก่อนนะ ขึ้นเป็นเบรคแรกเลยแต่ว่าในช่วงของมันก็มี หมายถึงเฉพาะข่าวเด่นนะ ไม่ได้เอาทั้งเบรคไม่ได้เอามาทั้งกระบิ..." (ชิบ จิตนิยม, ไอทีวี, สัมภาษณ์ 16 ธันวาคม 2542)

รายการข่าวที่จะออกอากาศต้องผ่านกระบวนการต่างๆ ภายในองค์กรข่าวก่อนที่ข่าวจะเผยแพร่สู่สาธารณชน ดังนั้นโครงสร้างภายในองค์กรข่าวจึงมีผลต่อการนำเสนอข่าวต่างประเทศของแต่ละสถานี

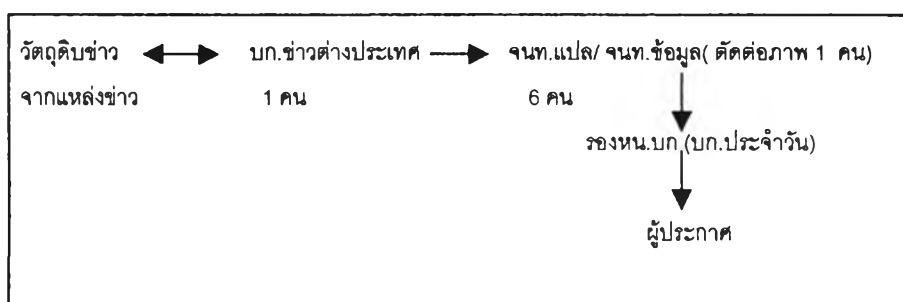
สถานีโทรทัศน์สีช่อง 3 มีแบบแผนการทำงานของฝ่ายข่าวดังนี้

ฝ่ายข่าวช่อง 3 แบ่งความรับผิดชอบข่าวแต่ละสายงานเป็นโต๊ะ ซึ่งมีสถานะเทียบเท่าแผนกและมีบ.ก. หรือบรรณาธิการของแต่ละหรือสายงานเป็นหัวหน้าโต๊ะ

สายข่าวแต่ละสายขึ้นตรงต่อบรรณาธิการสายนั้นๆ โดยมีรองหัวหน้าบรรณาธิการเป็นผู้ดูแลอีกต่อหนึ่ง รองหัวหน้าบรรณาธิการจะมี 4 คนแบ่งสายงานดูแลกันคนละ 2 สายและผลัดกันเข้าเวรบรรณาธิการประจำวันเพื่อคัดเลือกและจัดลำดับข่าวออกอากาศในแต่ละวัน ก่อนจะส่งข่าวทั้งหมดให้ห้องส่งหรือห้องออกอากาศ ผู้คุมคิวหรือผู้คุมออกอากาศจะสอบถามบรรณาธิการประจำวันหากจำเป็นต้องตัดข่าวใดข่าวหนึ่งทิ้งเพื่อให้พอดีกับเวลา ดังนั้น บรรณาธิการประจำวันคือผู้ตัดสินใจคนสุดท้ายว่าจะเลือกข่าวใดทิ้งเลือกข่าวใดไว้

การคัดเลือกข่าวต่างประเทศช่อง 3 มีขั้นตอนการผลิตข่าวต่างประเทศดังนี้

สายข่าวต่างประเทศของช่อง 3 อยู่ภายใต้การดูแลของคุณกันยา รองมี บรรณาธิการข่าวต่างประเทศ มีเจ้าหน้าที่แปล 6 คน และเจ้าหน้าที่ข้อมูล 1 คน แบ่งหน้าที่กันทำดังนี้

บรรณาธิการ เป็นผู้คัดเลือกข่าวและกำหนดประเด็นข่าวต่างประเทศที่จะเสนอเนื่องมาจากเวลาข่าวมีจำกัด และเป็นผู้แจกจ่ายประเด็นข่าวที่คัดเลือกให้เจ้าหน้าที่แปลออกอากาศตามความถนัดหรือความสนใจของเจ้าหน้าที่แปลแต่ละคน โดยไม่ต้องดูบทข่าวที่แปลแล้วอีกเพราะไว้ใจเจ้าหน้าที่แปลแต่หากเป็นข่าวสำคัญมากๆ บรรณาธิการจะเป็นผู้ตรวจทานบทความที่แปลแล้วอีกครั้งหนึ่ง

"...บก.เป็นคนกำหนดว่าจะเอาข่าวอะไรบ้างเพราะจำกัดเวลา ข่าวที่ออกส่วนใหญ่หรือข่าวที่แปลหลักๆ เลยจะเป็นข่าวที่สำคัญจริงๆ ถ้าเป็นการเมืองก็ต้องเป็นเรื่องใกล้ตัวคนไทย อย่างข่าวอินโดนีเซีย หรืออุบัติเหตุคนตายเยอะๆ ถ้าเป็นภัยพิบัติก็น้ำท่วมอะไรใหญ่ๆ..." (เสาวรส ,จนท.แปล,สัมภาษณ์ , 17 มกราคม 2543)

นอกจากคัดเลือกข่าวและกำหนดเรื่องให้เจ้าหน้าที่แปลแล้ว บรรณาธิการยังทำหน้าที่เป็นผู้อ่านบทวิเคราะห์ข่าวต่างประเทศอีกด้วย

เจ้าหน้าที่แปล เจ้าหน้าที่แปลข่าวจะแปลข่าวที่บรรณาธิการแจกจ่ายให้ ซึ่งเจ้าหน้าที่แปลไม่ต้องส่งบทข่าวที่แปลเสร็จเรียบร้อยแล้วให้บรรณาธิการตรวจเพราะการที่บรรณาธิการแจกหรือกำหนดประเด็นข่าวให้แปลถือเป็นการไว้ใจฝีมือการแปลเรื่องนั้นของบุคคลนั้นๆ ขณะเดียวกันจะมี เจ้าหน้าที่แปลอีกคนหนึ่งที่บรรณาธิการจะแต่งตั้งให้เข้าเวรในแต่ละวันทำหน้าที่เป็น “ตัวหลัก” ในการรวบรวมข่าวที่เพื่อนร่วมงานช่วยแปล ส่งให้เจ้าหน้าที่ติดต่อภาพออกอากาศในแต่ละช่วง ซึ่งนอกจากจะแปลข่าวแล้ว เจ้าหน้าที่แปลยังต้องเขียนบทวิเคราะห์กรณีเกิดเหตุการณ์สำคัญด้วย

การติดต่อภาพ ช่อง 3 มีเจ้าหน้าที่ติดต่อภาพข่าวต่างประเทศโดยเฉพาะ ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ติดต่อภาพข่าวคือเจ้าหน้าที่ข้อมูลต่างประเทศ ซึ่งการติดต่อภาพจะติดตามบทข่าวที่ถอดความออกมาเป็นภาษาไทยแล้ว

การบันทึกภาพจากสัญญาณดาวเทียม การบันทึกภาพข่าวที่ส่งมาจากดาวเทียมเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ไมโครเวฟสังกัดฝ่ายเทคนิค โดยบันทึกภาพตามช่วงเวลาที่สำคัญที่กำหนด

การจัดทำบันทึกข้อมูลข่าวในแต่ละวัน เจ้าหน้าที่ข้อมูลนอกจากจะทำหน้าที่ติดต่อภาพข่าวออกอากาศแล้ว ยังทำหน้าที่จัดเก็บบันทึกภาพข่าวที่สำนักข่าวส่งมาทุกวันและจัดบันทึกภาพข่าวว่าเป็นภาพอะไรบ้าง ใครเป็นใครในข่าว เพื่อถ่ายทอดการตั้งแฟ้มภาพมาใช้ในโอกาสต่อไป

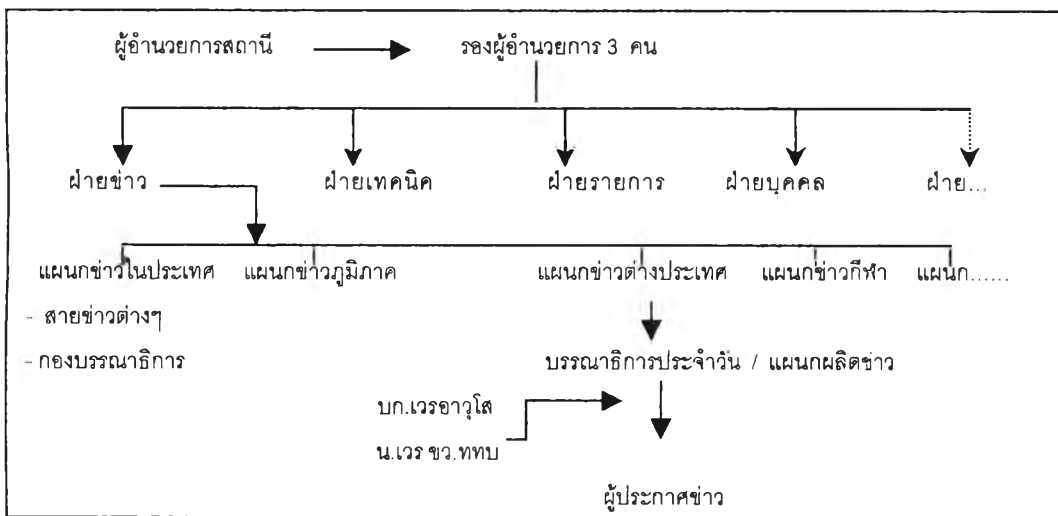
การทำงานภายในข่าวต่างประเทศของช่อง 3 จะแบ่งเป็น 3 ช่วงคือ เช้า บ่ายและกลางคืน ซึ่งกรณีของเวรเช้าถ้าใครไม่มีหน้าที่รับผิดชอบก็จะเข้างานประมาณ 07.00-09.00 นาฬิกา และทำงานกันไม่เกิน 8 ชั่วโมง ส่วนเวรบ่ายจะรับผิดชอบงานช่วงเวลา 14.00-22.00 นาฬิกา และเวรกลางคืนจะรับผิดชอบงานตั้งแต่เวลา 22.00- 06.00 นาฬิกา

จะเห็นว่าการทำงานภายในสายข่าวต่างประเทศของช่อง 3 มีการแบ่งหน้าที่กันทำงานกันอย่างชัดเจน เจ้าหน้าที่แปลข่าวมีหน้าที่จัดการเรื่องบทข่าวโดยไม่ต้องคอยพะวงเรื่องการบันทึกภาพข่าวหรือการจัดเก็บข้อมูลในแต่ละวัน

การที่บรรณาธิการข่าวต่างประเทศเป็นผู้เลือกข่าวให้เจ้าหน้าที่แปลและตัดสินใจว่าจะเอาข่าวใดบ้างออกอากาศ บรรณาธิการข่าวต่างประเทศจึงถือเป็นผู้ตัดสินใจขั้นแรกในการ

กำหนดประเด็นข่าว ขณะเดียวกัน การที่เจ้าหน้าที่แปลไม่ต้องส่งบทข่าวที่แปลเสร็จเรียบร้อยแล้วให้บรรณาธิการตรวจทาน แสดงว่าเจ้าหน้าที่แปลสามารถยกประเด็นใดประเด็นหนึ่งหรือข้อความใดข้อความหนึ่งในบทข่าวภาษาอังกฤษขึ้นมาแปลเองโดยไม่ต้องให้บรรณาธิการเป็นผู้แก้ไข เจ้าหน้าที่แปลจึงจัดเป็นผู้กำหนดประเด็นข่าวคนที่ 2 อย่างไรก็ตาม การที่ข่าวทุกชิ้นจะต้องผ่านการพิจารณาขั้นสุดท้ายจากบรรณาธิการประจำวันก่อนออกอากาศ บรรณาธิการประจำวันจึงเป็นผู้เปิดปิดประตูสารหรือเป็นผู้ตัดสินใจคนสุดท้าย

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 มีแบบแผนการทำงานในฝ่ายข่าวดังนี้

ฝ่ายข่าวช่อง 5 แบ่งความรับผิดชอบงานแต่ละประเภทออกเป็นแผนกๆ ซึ่งแผนกข่าวในประเทศรับผิดชอบงานกว้างมากที่สุดเพราะต้องดูแลสายงานต่างๆ รวมทั้งกองบรรณาธิการข่าว

แผนกข่าวในประเทศแบ่งสายงานข่าวออกเป็นสายแต่ละสายงานจะมีบรรณาธิการสายข่าวเป็นผู้สั่งการ ซึ่งบรรณาธิการแต่ละสายงานจะผลัดเปลี่ยนกันเข้าเวรบรรณาธิการประจำวันเพื่อควบคุมเวลาข่าว ให้การนำเสนอข่าวอยู่ภายในเวลาที่กำหนด

บรรณาธิการข่าวประจำวันเป็นผู้กำหนดเวลาการออกอากาศของข่าวต่างประเทศในแต่ละช่วงของแต่ละวันเพราะต้องพิจารณาความสำคัญเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในประเทศก่อน บรรณาธิการประจำวันจะไม่คัดเลือกว่าจะเลือกข่าวใดออกอากาศหรือเลือกทิ้งแต่จะให้ผู้ทำข่าวตัดสินใจเองว่าจะเลือกเอาข่าวใดหากเวลาออกอากาศมีจำกัด จากนั้นบรรณาธิการข่าวประจำวัน

จะพิจารณาประเด็นข่าวเพื่อจัดลำดับข่าวก่อน-หลัง อย่างไรก็ตาม การเรียงข่าวจะกำหนดตายตัวไว้แล้วคือข่าวต่างประเทศอยู่หลังข่าวในประเทศยกเว้นต่างประเทศมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น

แผนกผลิตข่าวเป็นผู้รวบรวมบทข่าวและเขียนคิขข่าวที่บรรณาธิการประจำวันจัดลำดับให้ก่อนจะส่งมาแจกจ่ายและดำเนินการส่งบทข่าวพร้อมเทปภาพออกอากาศ จากสถิติความผิดพลาดของข่าวที่เกิดขึ้นในแต่ละวันพบว่าจุดผลิตข่าวเป็นจุดที่ทำให้ข่าวออกอากาศพลาดบ่อยครั้ง เช่น เขียนคิขผิดพลาดทำให้บทข่าวสลับกับเทปภาพ หรือหยิบม้วนภาพที่ยังไม่ได้ตัดต่อไปออกอากาศ ทำให้ภาพข่าวที่ออกอากาศไม่ตรงกับบทข่าวที่ผู้ประกาศอ่าน ซึ่งข่าวต่างประเทศมักเจอปัญหาเช่นนี้และทำให้ผู้ควบคุมออกอากาศต้องตัดข่าวนั้นทิ้งไป

นอกจากมีบรรณาธิการประจำวันคอยพิจารณาและกำกับเวลาข่าวแต่ละข่าวแล้วยังมีบรรณาธิการอาวุโส⁵ ที่คอยกำกับเวลาออกอากาศข่าวอีกต่อหนึ่ง ซึ่งบรรณาธิการอาวุโสจะนั่งอยู่ในห้องออกอากาศพร้อมกับเจ้าหน้าที่ออกอากาศด้วยทุกครั้งในการนำเสนอข่าวภาคค่ำ เพื่อตัดสินใจว่าจะเลือกข่าวใดทิ้งหรือออกอากาศกรณีข่าวเกินเวลา โดยจะตัดสินใจร่วมกับนายเวรออกอากาศ⁶ หรือเรียกกันเป็นการภายในว่านายทหารเวร ซึ่งอำนาจการตัดสินใจตัดข่าวทิ้งหรือเลือกข่าวไว้อยู่ที่บรรณาธิการอาวุโสเพราะคลุกคลีและเข้าใจความสำคัญของประเด็นข่าวมากกว่า

บรรณาธิการอาวุโสไม่ได้ขึ้นไปควบคุมการออกอากาศในช่วงเบรคข่าวสั้นแต่ปล่อยให้นายทหารเวรควบคุมเพียงลำพัง ซึ่งนายทหารเวรจะควบคุมให้การนำเสนอข่าวให้อยู่ภายในเวลา เท่านั้น ดังนั้นข่าวที่ออกเบรคข่าวสั้นจะอยู่ที่การตัดสินใจของนายทหารเวรเป็นหลัก แต่ส่วนใหญ่จะ ตัดสินใจร่วมกับบรรณาธิการประจำวัน

“...บก.ประจำวันจะดูแลตั้งแต่ข่าวเจ้า ข่าวเศรษฐกิจ การเมืองหรือต่างประเทศทั้งหมดให้อ้อยเรียงเป็นข่าวเดียวกัน แต่บกอาวุโสจะควบคุมและตรวจดูว่าถูกต้องหรือเปล่า ข่าวนี้ควรจะออกอากาศไหม ถ้ากระทบความสัมพันธ์อย่างดูว่าเข้าข้างฝ่ายค้านโจมตีฝ่ายรัฐบาลเกินไปก็อาจจะให้เขียนข่าวใหม่ อย่างนายพลเชมอะไรนั้นที่สัมภาษณ์มา กลายเป็นว่าช่อง 5 เป็นเครื่อง

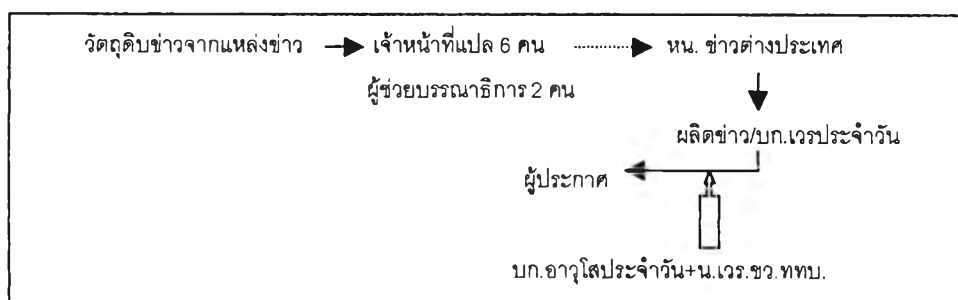
⁵ บรรณาธิการอาวุโส คือเจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าแผนกที่ผลัดเปลี่ยนกันเข้าเวร

⁶ นายเวรออกอากาศคือบุคคลที่ฝ่ายข่าวแต่งตั้งขึ้นมาเพื่อควบคุมเวลาการเสนอข่าวในแต่ละช่วงให้อยู่ภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งนายเวรส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าแผนก รองหัวหน้าแผนก บรรณาธิการ

มือให้ขบวนการเข้าข้างฝ่ายค้านอีกก็เป็นเรื่องกันไป บก.อาวุโสจะมีผลต่อข่าว main⁷ 2 ภาค คือดูข่าว main เป็นหลัก แต่ช่วงข่าวเบรค.อาวุโสไม่ได้ขึ้นไปคุมเองปล่อยให้ทหารเวรมากกว่า ซึ่งทหารเวรจะมีปัญหาเกี่ยวกับข่าวต่างประเทศในข่าวเบรค ถ้าข่าวในต้นเวลามาเขาก็ัดของเราเป็นส่วนใหญ่ เพราะของเรามีที่หลัง ก็พามีน้อยอยู่แล้วแค่ข่าวเดียว แต่ของเรามี 3 ข่าวก็ัดเหลือสัก 1 ข่าว..." (นิตทา พินิจพานิชย์, สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2542)

การมีบรรณาธิการอาวุโสและนายเวรออกอากาศร่วมตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ห้องออกอากาศถือเป็นจุดแตกต่างจากช่องอื่นๆ เพราะสถานีช่องอื่นจะมีบรรณาธิการประจำวันเป็น "นายด่านข่าว" คนสุดท้าย แต่ช่อง 5 บรรณาธิการอาวุโสถือเป็นนายด่านข่าวคนสุดท้ายที่จะปล่อยข่าวออกไป

การคัดเลือกข่าวต่างประเทศของช่อง 5 มีขั้นตอนการผลิตข่าวต่างประเทศ ดังนี้

แผนกข่าวต่างประเทศช่อง 5 มีบุคลากร 11 คน แยกเป็นหัวหน้าข่าวต่างประเทศ 1 คน บรรณาธิการอาวุโส 1 คน บรรณาธิการ 1 คน ผู้ช่วยบรรณาธิการ 2 คน เจ้าหน้าที่แปล 6 คน ซึ่งนอกจากจะผลิตข่าวต่างประเทศประจำวันแล้ว เจ้าหน้าที่ข่าวต่างประเทศช่อง 5 ยังต้องผลิตข่าวบันเทิงฮอลลีวู้ดด้วยโดยใช้วัตถุดิบข่าวจาก CNN และรอยเตอร์ การแบ่งงานกันทำภายในแผนกมีดังนี้

หัวหน้าแผนกข่าวต่างประเทศ มีหน้าที่ติดต่อประสานงานระหว่างแผนกกับหน่วยงานภายนอก เป็นผู้รับนโยบายจากผู้บังคับบัญชามาถ่ายทอดให้เจ้าหน้าที่ภายในแผนกรับทราบ และคอยกำกับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม หัวหน้าข่าวต่างประเทศคนปัจจุบันคือ กัลยา พานิชดี เป็น

⁷ ข่าว main ของช่อง 5 หมายถึงข่าวภาคค่ำ

พลเรือนที่เติบโตมาจากงานข่าวภายในประเทศทำให้เข้าใจเรื่องข่าวและให้อิสระในการเลือกข่าวของเจ้าหน้าที่

หัวหน้าข่าวต่างประเทศจะช่วยแปลข่าวภาคค่ำประมาณ 1-2 ข่าวและจะช่วยตรวจข่าวที่เจ้าหน้าที่แปลส่งให้ตรวจ แต่ไม่มีการบังคับว่าเจ้าหน้าที่แปลจะต้องส่งบทข่าวให้ตรวจแก้ไขก่อน เพราะมั่นใจการแปลยกเว้นว่าผู้แปลไม่มั่นใจการแปลของตัวเอง

การตรวจข่าว หัวหน้าข่าวต่างประเทศจะไม่ตรวจประเด็นข่าวที่เจ้าหน้าที่แปลเพียงแต่ดูความถูกต้องของบทข่าวที่ถอดความมาจากภาษาอังกฤษ หัวหน้าข่าวต่างประเทศจึงไม่ได้เป็นผู้กำหนดประเด็นข่าวในแต่ละวันแต่จะช่วยเสนอแนะเมื่อเจ้าหน้าที่ขอคำปรึกษากรณีตัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกข่าวใดทิ้งหรือเลือกข่าวใดออกอากาศ

หัวหน้าข่าวต่างประเทศมีหน้าที่เข้าเวรเป็นบรรณาธิการอาวุโสด้วย โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกับเจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าแผนกคนอื่นๆ ดังนั้นหากวันใดหัวหน้าข่าวต่างประเทศเข้าเวรเป็นบรรณาธิการอาวุโส จะทำให้ข่าวต่างประเทศในข่าวภาคค่ำของวันนั้นๆ ได้ออกอากาศทั้งหมดโดยจะเน้นควบคุมข่าวการเสนอข่าวในประเทศให้อยู่ในเวลาเพื่อไม่ให้เบียดเวลาข่าวต่างประเทศมากเกินไปยกเว้นข่าวในประเทศมีความสำคัญ เช่น การถ่ายทอดสดอภิปรายในสภา เป็นต้น

บรรณาธิการอาวุโส ทำหน้าที่ติดต่อบุคคลสัมภาษณ์และเป็นผู้ไปสัมภาษณ์เอง กรณีเกิดเหตุการณ์สำคัญๆ เช่น ติดต่อสัมภาษณ์นายอินวาร์ อิบราฮิมอดีตรัฐมนตรีคลังมาเลเซีย กรณีถูกปลดเมื่อเดือนกันยายน 2541 หรือประธานาธิบดีอับดุลเราะห์มาน วาฮิดของอินโดนีเซีย เมื่อช่วงการเลือกตั้งทั่วไปเดือนมิถุนายน 2542 ส่วนงานปกติประจำวัน บรรณาธิการอาวุโสไม่มีบทบาทใดๆ ดังนั้นงานในหน้าที่ของบรรณาธิการอาวุโสตามลักษณะแผนภูมิจึงเปรียบเสมือนแหล่งข่าวที่ป้อนวัตถุดิบข่าวให้เจ้าหน้าที่

บรรณาธิการ บรรณาธิการข่าวต่างประเทศของช่อง 5 จะแตกต่างกับบรรณาธิการข่าวต่างประเทศของสถานีอื่นคือบรรณาธิการที่นี้เป็นเจ้าหน้าที่ใหม่ที่ยังไม่มีประสบการณ์การทำงานด้านข่าวมาก่อน สถานะของบก.จึงเป็นจนท.แปลคนหนึ่ง มีหน้าที่เข้าเวรแปลข่าวประจำวัน ตัดต่อภาพ เช่นเดียวกับจนท.แปลคนอื่นๆ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ มี 2 คน มีหน้าที่ประจำคือแปลข่าวและตัดต่อภาพออกอากาศ รวมทั้งช่วยดูความถูกต้องของข่าวที่เจ้าหน้าที่แปลและบรรณาธิการแปลก่อนออกอากาศ ซึ่งการตรวจข่าวผู้ช่วยบรรณาธิการจะดูประเด็นข่าวที่แปลด้วย หากประเด็นข่าวนั้นใกล้เคียงเกินไป เช่น ข่าวสงครามระหว่างอิรักกับอิหร่าน ซึ่งเป็นประเทศที่ไม่ค่อยมีคนรู้จักและเป็นประเทศเล็กๆ ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อคนไทยก็จะให้ตัดข่าวนี้ออกไปและให้แปลข่าวอื่นใหม่ อย่างไรก็ตาม ผู้ช่วยบรรณาธิการจะไม่กำหนดว่าใครจะต้องแปลข่าวใดแต่ให้ผู้เข้าเวรแปลตัดสินใจเลือกข่าวแปลเอง และการตรวจหรือดูประเด็นข่าวก็เป็นไปในลักษณะช่วยกันดูเพื่อความถูกต้องเท่านั้น เนื่องจากไม่มีเจ้าหน้าที่ตรวจข่าวโดยเฉพาะ

ผู้ช่วยบรรณาธิการมีหน้าที่แปลข่าวบันเทิงเพื่อนำเสนอในรายการบันเทิงฮอลลีวู้ดซึ่งออกอากาศทุกวันเสาร์-อาทิตย์และรายการไฟก๊สบันเทิงซึ่งออกอากาศเช้าวันอาทิตย์ด้วย ซึ่งจะต้องหาประเด็นข่าวแปลเองจากอินเทอร์เน็ตโดยอาศัยภาพข่าวจากรอยเตอร์และสถานีโทรทัศน์ CNN

การที่ผู้ช่วยบรรณาธิการผลิตข่าวบันเทิงฮอลลีวู้ดพร้อมๆ กับการตรวจข่าวของเจ้าหน้าที่แปลและของบรรณาธิการคนอื่นๆ ด้วย ทำให้เกิดความเมื่อยล้าเวลาอยู่เวรแปลข่าวต่างประเทศประจำวัน ฉะนั้นเมื่ออยู่เวรแปลข่าวประจำวัน ผู้ช่วยบรรณาธิการจะเลือกแปลข่าวที่อยู่ในกระแสเป็นหลัก ป้องกันการตกข่าวอีกทั้งเป็นข่าวที่มีความเป็นมาาก่อนหน้าซึ่งผู้แปลมีพื้นในเรื่องนั้นแล้ว ส่วนข่าวประเภทการแพทย์ วิทยาศาสตร์ หรือสิ่งแวดลอมจะไม่ค่อยหยิบขึ้นมาแปลเนื่องจากต้องใช้เวลาแปลนานเพราะมีศัพท์เทคนิคมาก แต่หากแปลก็จะแปลไปออกข่าวเที่ยงหรือบ่าย

เจ้าหน้าที่แปลข่าว มีหน้าที่แปลข่าวและตัดภาพออกอากาศเช่นเดียวกับผู้ช่วยบรรณาธิการและบรรณาธิการเจ้าหน้าที่แปลสามารถหยิบข่าวใดขึ้นมาแปลก็ได้โดยขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของตัวเองหรือกระแสข่าวในวันนั้นๆ แต่ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่แปลเมื่ออยู่เวรคู่กับผู้ช่วยบรรณาธิการจะไม่ได้แปลข่าวที่เป็นกระแสเพราะผู้ช่วยบรรณาธิการจะหยิบไปแปลเพื่อออกอากาศในช่วงเบรคข่าวแรกๆ ก่อน เจ้าหน้าที่แปลข่าวจึงมีเวลาในการแปลข่าวนานกว่า ทำให้สามารถแปลข่าวที่มีศัพท์เทคนิคมากได้ เจ้าหน้าที่แปลจึงมีบทบาทอย่างมากในการแปลข่าวจำพวกข่าววิทยาศาสตร์การแพทย์ และข่าวเบาๆ เช่น ข่าวสิ่งแวดลอมทั่วไปที่ไม่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติใหญ่ๆ เป็นต้น

"...ตัดสินใจเลือกเปลเอง ดูความสำคัญของข่าวในวันนั้นๆ อะไรสำคัญมากก็จะเปลก่อน ข่าวสิ่งแวดล้อมก็เปลบ้าง ขอบเหมือนกัน แต่จะย้ายไปออกเที่ยงหรือบ่ายๆ เพราะเป็นช่วงที่เขาไม่เน้นหนักข่าวกระแสอย่างเดียว อีกอย่างสิ่งแวดล้อมเขาไม่ได้ให้ความสำคัญที่จะเปลก่อนอันดับแรกๆ ก็โนนไปออกเบรคเที่ยงหรือบ่ายไปเลย.." (นิตทา พินิจพานิชย์, สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2542)

เจ้าหน้าที่แปลจะส่งบทข่าวที่แปลเสร็จเรียบร้อยแล้วส่งให้ผู้ช่วยบรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าวต่างประเทศช่วยตรวจแก้ไขหากไม่แน่ใจว่าแปลถูกหรือไม่

การติดต่อภาพ หน้าที่บันทึกภาพ และหน้าที่จัดเก็บข้อมูล บรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ และเจ้าหน้าที่แปลข่าวต่างประเทศของแผนกข่าวต่างประเทศของ 5 จะต้องติดต่อภาพออกอากาศเองและต้องคอยบันทึกภาพจากสัญญาณดาวเทียมที่แหล่งข่าวรอยเตอร์ส่งมาให้ด้วย รวมทั้งจัดเก็บบันทึกภาพข่าวหรือสมุดข่าวประจำวัน ดังนั้น หน้าที่ติดต่อภาพ หน้าที่บันทึกภาพและหน้าที่จัดเก็บข้อมูลจึงตกเป็นหน้าที่ของบรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการและเจ้าหน้าที่แปลแล้วแต่ว่าใครจะเข้าเวรช่วงใด ซึ่งการเข้าเวรของเจ้าหน้าที่ข่าวต่างประเทศของ 5 มี 3 ช่วงดังนี้

เวรเช้า อยู่กัน 2 คน รับผิดชอบแปลข่าวและติดต่อภาพออกอากาศภาคเช้าเวลา 09.00 น จำนวน 3 ข่าว เวลา 12.00 น จำนวน 3 ข่าวและภาค 15.00 จำนวน 2 ข่าว คนที่อยู่เวรช่วงนี้จะเลิกงานตามเวลาราชการหรืออาจจะอยู่ถึงค่ำหากมีข่าวใหญ่เกิดขึ้น นอกจากอยู่เวรแปลแล้ว ผู้อยู่เวรช่วงนี้จะต้องบันทึกภาพจากสัญญาณดาวเทียมที่แหล่งข่าวรอยเตอร์ feed มาในเวลา 09.30 น.ด้วย

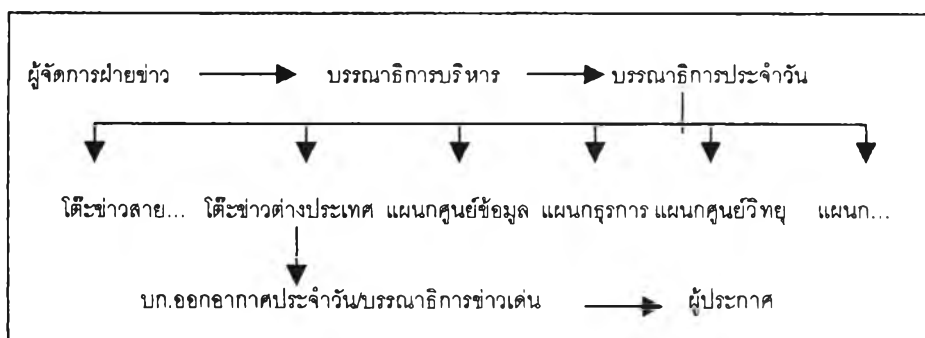
เวรบ่าย อยู่กัน 2 คน รับผิดชอบแปลข่าวและติดต่อภาพเพื่อออกอากาศข่าวภาคค่ำ ซึ่งมี 2 ช่วงคือเวลา 17.30 น.และเวลา 19.30น. ช่วงละประมาณ 4 นาที ผู้เข้าเวรจะได้รับสิทธิมาตอนเที่ยงของวันต่อไปและเลิกงานตามเวลาราชการ ผู้อยู่เวรช่วงนี้จะต้องบันทึกภาพจากสัญญาณดาวเทียมที่แหล่งข่าวรอยเตอร์ feed มาในเวลา 14.30 น. นอกจากนี้ยังมีหน้าที่จัดทำสมุดข่าวประจำวันโดยเลือกข่าวที่แหล่งข่าวส่งมาให้ทั้งหมดในวันนั้นๆ มาบันทึกไว้ทำแฟ้มภาพเพื่อใช้ในโอกาสต่อไป

เวรสว่าง อยู่ 1 คน รับผิดชอบแปลข่าวและติดต่อภาพออกอากาศข่าวภาค 05.30 น. ซึ่งจะต้องแปลข่าว 2 ข่าว และบันทึกภาพข่าวต่างประเทศจากสัญญาณดาวเทียมที่แหล่งข่าว รอยเตอร์ส่งมาในระยะเวลา 02.30 น. ภาพข่าวกีฬาช่วง 03.15 น. และภาพข่าวต่างประเทศช่วงเวลา 06.30 น. ก่อนจะได้สิทธิพักเวรตลอดทั้งวัน

การตัดสินใจแปลข่าวไหนออกหรือไม่ออกอากาศ ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ที่เข้าเวรในช่วงเวลานั้นๆ ดังนั้นผู้แปลซึ่งประกอบด้วยบรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ และเจ้าหน้าที่แปลคือผู้กำหนดประเด็นข่าวต่างประเทศที่จะนำเสนอในแต่ละวันแต่การที่ข่าวต่างประเทศจะได้ออกอากาศหรือไม่ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของ บรรณาธิการประจำวัน นายทหารเวรและบรรณาธิการอาวุโส โดยในเบรคข่าวสั้นขึ้นอยู่กับบรรณาธิการประจำวันและนายทหารเวร ส่วนข่าวภาคค่ำขึ้นอยู่กับบรรณาธิการอาวุโสที่หมุนเวียนมาจากเจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าแผนกและรองหัวหน้าแผนกของฝ่ายข่าว

โครงสร้างฝ่ายข่าวของช่อง 5 มีความสลับซับซ้อนมากกว่าโทรทัศน์ช่องอื่นๆ เช่นเดียวกับโครงสร้างการทำงานภายในแผนกข่าวต่างประเทศที่ส่วนใหญ่ บก.ข่าวต่างประเทศจะทำหน้าที่เหมือนหัวหน้าแผนก แต่ช่อง 5 มีทั้งหัวหน้าแผนกและบก.ต่างประเทศอยู่ในเวลาเดียวกัน แต่ไม่มีผลกระทบต่อการทำงาน (นิตทา พินิจพานิชย์, สัมภาษณ์ 19 ธันวาคม 2542)

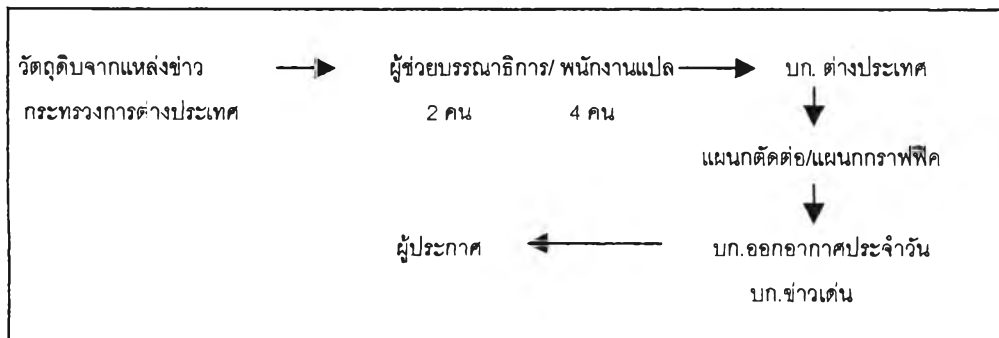
สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 แบบแผนการทำงานในฝ่ายข่าวดังนี้

จากแผนภูมิจะเห็นว่าฝ่ายข่าวช่อง 7 แบ่งงานที่เกี่ยวข้องกับข่าวออกเป็นสายๆ เช่นเดียวกับช่อง 3 ซึ่งข่าวแต่ละสายรวมทั้งสายข่าวต่างประเทศจะขึ้นอยู่กับบรรณาธิการสายนั้นๆ แต่การเสนอข่าวต่างประเทศประจำวันขึ้นอยู่กับบการตัดสินใจของบรรณาธิการออกอากาศประจำวันและบรรณาธิการข่าวเด่นซึ่งช่องอื่นๆ จะไม่มีบรรณาธิการข่าวเด่น

บรรณานิการชาวเดนมาร์กจะทำหน้าที่คัดเลือกชาวต่างประเทศที่เห็นว่าสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับประเทศไทยซึ่งเจ้าหน้าที่ชาวต่างประเทศเป็นผู้แปลส่งมาเรียบร้อยแล้ว และแยกออกมานำเสนอรวมกับข่าวในประเทศในช่วงต้นๆ ของภาคข่าว

การคัดเลือกข่าวต่างประเทศของ 7 มีขั้นตอนการผลิตข่าวต่างประเทศดังนี้

แผนกข่าวต่างประเทศของช่อง 7 มีพนักงาน 7 คน แยกเป็นบรรณานิการชาวต่างประเทศ 1 คน ผู้ช่วยบรรณานิการชาว 2 คน และพนักงานแปล 4 คน แบ่งงานกันทำดังนี้

บรรณานิการชาวต่างประเทศ คือ คุณวันชัย รุจาวงศ์สันติ มีหน้าที่สั่งการตลอดทั้งควบคุมดูแลพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายให้เรียบร้อยและเป็นไปตามกฎระเบียบของบริษัท ตลอดทั้งการลงโทษหากกระทำความผิด รับนโยบายจากผู้บริหารและนำมาแจ้งต่อผู้ใต้บังคับบัญชาให้นำไปปฏิบัติ กำหนดทิศทางของข่าวทั้งในวันนั้นๆ และแนวโน้มของข่าวรอบโลกที่เกิดขึ้นในช่วงนั้น

บรรณานิการจะนำเสนอประเด็นข่าวสำคัญของต่อที่ประชุมประจำวันของบรรณานิการข่าวซึ่งจะมีขึ้นในช่วงเช้า เพื่อชี้แจงนำนักข่าวที่จะนำเสนอร่วมกัน เลือกข่าวสำคัญที่จะเสนอเป็นข่าวภาคค่ำ ซึ่งถือเป็นช่วงข่าวสำคัญของวัน อีกทั้งรับผิดชอบในความผิดพลาดหากมีการนำเสนอข่าวที่ผิดพลาด หรือ “ตกข่าว” ฯลฯ ขณะเดียวกันก็จะช่วยงานแปลด้วยหากมีข่าวเร่งด่วนแต่บรรณานิการจะไม่เข้าไปเลือกข่าวให้ผู้แปลนอกจากจะตรวจแก้ไขบทก่อนจะออกอากาศ

“...บางครั้งผมก็เลือกให้แต่ว่าโดยปกติจะตั้งให้คนหนึ่งเป็น บก. ประจำวัน คนนั้นจะเป็นคนจ่ายงาน พอแปลเสร็จแล้วผมก็จะช่วยตรวจบทข่าว...” (วันชัย รุจาวงศ์สันติ,สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

ผู้ช่วยบรรณาธิการ มีหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่แทนบรรณาธิการตามที่กล่าวข้างต้นในกรณี
ที่บรรณาธิการไม่อยู่ และปฏิบัติหน้าที่เหมือนพนักงานภายในฝ่ายคนอื่นๆ คือเข้าเวรแปลข่าวเช่น
เดียวกับพนักงานแปล ผู้ช่วยบรรณาธิการแปลของช่อง 7 จึงเป็นพนักงานแปลคนหนึ่งแต่เนื่องจาก
มีอายุงานมากกว่าจึงได้เลื่อนตำแหน่งให้เช่นเดียวกับผู้ช่วยบรรณาธิการของช่อง 5

พนักงานแปลข่าว ทำหน้าที่แปลข่าวและช่วยกันตรวจสอบความเคลื่อนไหวของข่าว
จากแหล่งข่าวต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาทางแหล่งข่าวที่รับ ซึ่งเจ้าหน้าที่แปลจะเป็นผู้เลือกข่าวแปลเอง
จากนั้นส่งข่าวที่แปลให้บรรณาธิการตรวจแก้ไข ซึ่งนอกจากแปลข่าวประจำวัน พนักงานแปลจะจัด
ทำสรุปข่าวและเหตุการณ์ประจำสัปดาห์ เช่นเดียวกับช่อง 5 รวมทั้งแปลสรุปข่าวภาคเที่ยงประจำ
วันศุกร์ด้วย

นอกจากจะแปลข่าวและติดตามข่าวจากแหล่งข่าวแล้ว พนักงานแปลและผู้ช่วย
บรรณาธิการข่าวจะหมุนเวียนกันไปประจำที่กระทรวงต่างประเทศ 1 คนด้วย เพราะอาจมี
สถานการณ์ใดๆ เกิดขึ้นกับคนไทยที่อยู่ในต่างแดนหรือเกี่ยวข้องกับประเทศไทยซึ่งถือเป็นข่าวใหญ่
เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวแต่สำนักข่าวอาจไม่นำเสนอหรือเสนอมาล่าช้าเพราะไม่เห็นความสำคัญ
กระทรวงต่างประเทศจึงจัดเป็นแหล่งข่าวต่างประเทศของช่อง 7 อีกแหล่งหนึ่งนอกเหนือจากสำนัก
ข่าว ซึ่งแตกต่างจากช่องอื่นที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ไปประจำแต่ให้ผู้สื่อข่าวในประเทศเป็นผู้ช่วยติดตาม
ข่าวในกระทรวง

เจ้าหน้าที่ทุกคนยกเว้นบรรณาธิการ จะผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการข่าว
หรือบกประจำวันเพื่อกำหนดและพิจารณาข่าวนำเสนอต่อบรรณาธิการข่าวต่างประเทศจากนั้นจะ
แจกจ่ายข่าวให้เพื่อนช่วยแปลเพื่อออกอากาศในภาคข่าวต่างๆ ซึ่งภาคข่าวที่ข่าวต่างประเทศจะ
ต้องออกหลักๆ คือข่าวเช้า ข่าวภาคเที่ยงและภาคค่ำ แต่หากมีข่าวสำคัญเกิดขึ้นหรือมีความ
คืบหน้าของข่าวกระแสหรือข่าวที่คนสนใจติดตามในขณะนั้น พนักงานแปลจะแปลออกในช่วง
เบรกข่าวสั้น ซึ่งจะเห็นว่าเบรกข่าวสั้นของช่อง 7 เป็นเบรกข่าวที่นำเสนอแต่ข่าวด่วน หรือข่าว
สำคัญทั้งที่เกิดขึ้นในประเทศและต่างประเทศ

การทำงานข่าวต่างประเทศ พนักงานแปลจะวนกันเข้าเวรซึ่งมีหลายช่วงแต่แบ่งเป็น
2 ช่วงหลักๆ คือภาคกลางวันเริ่มเวลา 08.00-21.00 น. ภาคกลางคืนเริ่มเวลา 21.00-08.00 น.

ภาคกลางวัน การทำงานช่วงกลางวันจะมีพนักงานที่ทำหน้าที่แปลข่าว 5 คน ส่วนอีก 1 คน มีหน้าที่ในการติดตามข่าวกระทรวงการต่างประเทศหรือออกไปประจำที่กระทรวงการต่างประเทศทุกวัน การเลือกข่าวขึ้นอยู่กับผู้แปลเป็นหลัก แต่หากมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นจะตัดสินใจร่วมกันกับบรรณาธิการและเจ้าหน้าที่จากกองบรรณาธิการที่ดูแลการเสนอข่าวประจำวันทั้งหมด

ภาคกลางคืน พนักงานแปลที่เข้าเวรในช่วงนี้จะรับผิดชอบแปลข่าวออกอากาศภาคดึกและภาคเช้า ซึ่งถือว่าผู้เข้าเวรภาคกลางคืนเป็นผู้กำหนดประเด็นและเลือกข่าวแปลออกอากาศเอง โดยไม่ต้องมีการกลั่นกรองจากบุคคลอื่น ผู้เข้าเวรภาคกลางคืนจะต้องเตรียมประเด็นข่าวให้เวรข่าวต่อไปด้วยเพื่อให้เวรที่มารับช่วงต่อทราบว่า มีประเด็นข่าวอะไรเด่นที่ควรเสนอความคืบหน้า

"...เวลาทำงานจะวนกันตลอด 24 ชั่วโมง แบ่งเป็นกะหลายกะอย่างกลางวันเริ่ม 8 โมงเช้าถึง 6 โมงเย็น คือเวลาทำงานจะเหลื่อมๆ กันหน่อย หรือ 8 โมงเช้าถึง 3ทุ่ม 10 โมงเช้าถึง 6 โมงเย็น 10 โมงเช้าถึง 3ทุ่ม ผมจำไม่ได้เพราะเยอะรอบกลางคืนก็มี 3 ทุ่มถึง 6 โมงเช้า แต่หลักใหญ่จะมีกลางวันกับกลางคืน..."(วันชัย รุจาวงศ์สันติ, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

การตัดต่อภาพ ผู้แปลข่าวจะนำบทข่าวที่พร้อมออกอากาศส่งต่อแผนกตัดต่อเพื่อตัดต่อภาพออกอากาศให้ตรงกับบทข่าวโดยผู้แปลจะเขียนใส่กระดาษแนบให้เจ้าหน้าที่ตัดต่อไปด้วยว่าต้องการภาพอะไรบ้าง แต่บางครั้งจะไปนั่งกำกับด้วยกรณีตัดภาพบุคคลสำคัญเพื่อป้องกันความผิดพลาด แต่หากเป็นข่าวด่วนซึ่งแหล่งข่าวส่งภาพมาให้ไม่ทัน ผู้แปลจะแจ้งให้แผนกกราฟิกตัดต่อภาพกราฟิกโดยกำหนดว่าเป็นภาพกราฟิกอะไร เช่น เครื่องบินตก แผ่นดินไหว เป็นต้น

การบันทึกภาพข่าวจากสัญญาณดาวเทียม เจ้าหน้าที่ไมโครเวฟจากฝ่ายเทคนิคเป็นผู้บันทึก ซึ่งผู้บันทึกจะมีตารางเวลาการบันทึกภาพที่แน่นอน

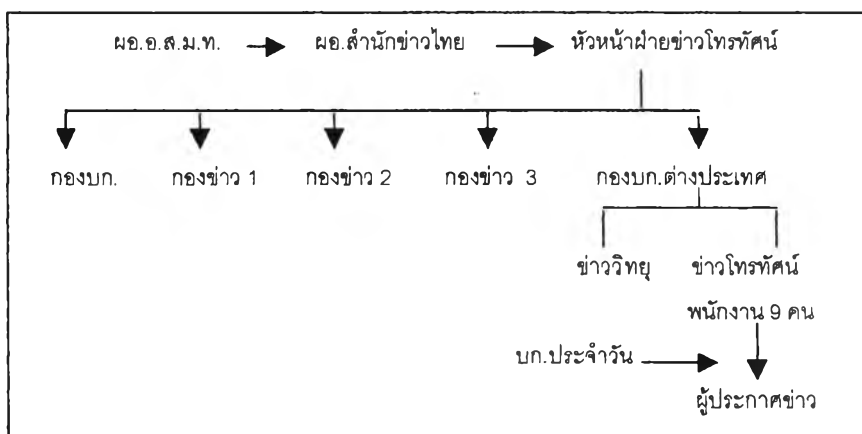
การเก็บบันทึกเทปและบทข่าว ศูนย์ข้อมูลเป็นผู้เก็บบันทึกภาพและบทข่าวที่ออกอากาศ รวมทั้งเก็บภาพข่าวต่างประเทศที่แหล่งข่าวส่งมาและจัดทำเป็นสมุดภาพเพื่อนำมาใช้เป็นแฟ้มภาพ และ insert ในโอกาสต่อไป

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าโต๊ะข่าวต่างประเทศมีการแบ่งงานกันทำที่ชัดเจนเช่นเดียวกับช่อง 3 แต่แตกต่างกันตรงผู้เข้าเวรเปลี่ยนเป็นผู้กำหนดประเด็นข่าวที่จะนำเสนอเพราะเป็นผู้คัดเลือกหรือหยิบข่าวด้วยตนเองขณะที่ช่อง 3 บรรณาธิการข่าวต่างประเทศเป็นผู้กำหนดประเด็นข่าว ซึ่งประเด็นข่าวที่ผู้เข้าเวรเลือกแปลจะยึดข่าวกระแสเป็นหลักส่วนการลำดับข่าวแปลก็ขึ้นอยู่กับผู้เข้าเวรบก.ประจำวันของข่าวต่างประเทศ แต่หากเกิดเหตุการณ์สำคัญข่าวต่างประเทศข่าวนั้นจะเลื่อนขึ้นไปออกพร้อมกับข่าวในประเทศซึ่งบรรณาธิการข่าวเด่นจะเป็นผู้ประสานงานร่วมกับบรรณาธิการข่าวต่างประเทศ

"...จะเน้นข่าวกระแสข่าวไหนที่มันกำลังแรงก็ว่ากันไปตามนั้น ข่าวกระแสก็เช่นข่าวที่เรียกกับอิสราเอลเจรจา สันติภาพ บางคนอาจคิดว่าไม่มีอะไรก็คุยก็เจรจากันไป แต่ในแง่ข่าวมันสำคัญก็ตรงเป็นการเจรจาครั้งแรกในรอบเกือบหลายสิบปี หรือไม่งั้นก็เป็นเรื่องเลือกตั้งในอินโดนีเซีย ลงประชามติในติมอร์..." (วันชัย รุจาวงศ์สันติ, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

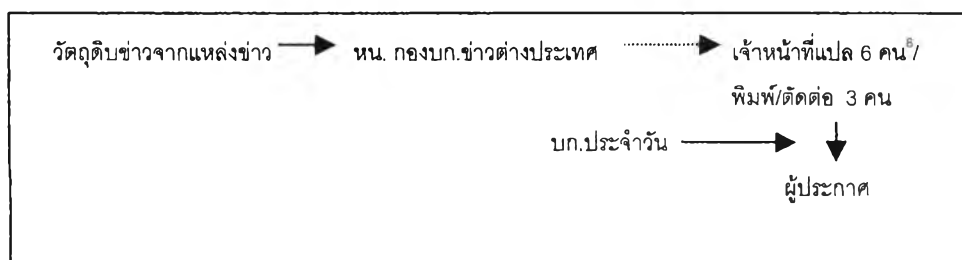
"...เราจะมีการประชุมทุกเช้า ที่ประชุมจะกำหนดเองว่าควรจะมีประเด็นอะไรบ้างทางเราก็รับผิดชอบแปลและก็ขอความเห็นจากกระทรวงต่างประเทศ สายอื่นก็ดูกันไป สายนายกฯ ที่ประชุมก็มาตัดสินใจว่าควรจะมีประเด็นอะไรขึ้นก่อน ที่พูดนี้คือกรณีพิเศษแต่โดยปกติผมเข้าประชุมอยู่แล้ว และแจ้งเขาไปว่าวันนี้เรามีอะไรบ้างถ้าเขาต้องการอะไรเป็นพิเศษเขาก็จะสั่งการมาบ้าง ผมเป็นคนติดต่อกกรณีเกิดข่าวด่วน..." (วันชัย รุจาวงศ์สันติ, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท ลักษณะแผนการทำงานของฝ่ายข่าวเป็นดังนี้

จากแผนภูมิจะเห็นว่่างานข่าวโทรทัศน์ช่อง 9 หรือฝ่ายข่าวโทรทัศน์ของอ.ส.ม.ท. อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักข่าวไทย ภายในฝ่ายข่าวโทรทัศน์ มีการจัดแยกข่าวแต่ละสายให้สังกัดอยู่ภายใต้กองต่างๆ และข่าวต่างประเทศทั้งข่าววิทยุและข่าวโทรทัศน์ขึ้นอยู่กับกองบรรณาธิการข่าวต่างประเทศ โดยมีหัวหน้ากองบรรณาธิการข่าวต่างประเทศเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบการออกอากาศข่าวประจำวันของข่าวต่างๆ รวมทั้งข่าวต่างประเทศ จะผ่านกองบรรณาธิการซึ่งเป็นผู้คุมเวลาและตรวจดูประเด็นข่าวก่อนออกอากาศเช่นเดียวกับช่องอื่นๆ

การคัดเลือกข่าวต่างประเทศของช่อง 9 มีขั้นตอนการผลิตข่าวต่างประเทศดังนี้

พนักงานข่าวต่างประเทศมี 10 คนประกอบด้วยหน.กองบก.ข่าวต่างประเทศ คือ คุณปรารธนา นันทรัตพันธ์ เจ้าหน้าที่แปล 6 คน พนักงานติดต่อ 2 คน และเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 1 คน แบ่งงานกันทำดังนี้

หัวหน้ากองบรรณาธิการข่าวต่างประเทศ เป็นผู้คัดเลือกข่าวและกำหนดประเด็นข่าวที่จะออกอากาศในข่าวภาคเที่ยงวัน จากนั้นแจกจ่ายงานให้แก่แต่ละคนแปลและตรวจแก้ไขบทข่าวของเจ้าหน้าที่แปล แต่ช่วงข่าวเย็นจะปล่อยให้เจ้าหน้าที่แปลเป็นผู้ตัดสินใจและเลือกประเด็นข่าวเอง

ตำแหน่งหน.กอง บก.ข่าวต่างประเทศของช่อง 9 มีสถานะเทียบเท่ากับบก.ข่าวต่างประเทศของช่องอื่นๆ

เจ้าหน้าที่แปล เจ้าหน้าที่แปลจะแปลข่าวตามที่หน.กองบก. แจกจ่ายให้ และในบรรดาเจ้าหน้าที่แปลจะผลัดเปลี่ยนกันเป็นบก.ข่าวต่างประเทศประจำวันกันคนละสัปดาห์ ซึ่งหน.

^๕ เจ้าหน้าที่แปล 6 คนนอกจากจะรับผิดชอบเรื่องแปลข่าวแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศข่าวด้วย ซึ่งผู้อ่านข่าวมี 2 คนผลัดเปลี่ยนกันอ่าน นอกจากนี้มีเจ้าหน้าที่แปลรับผิดชอบผลิต News Look 1 คน และแปลข่าว CNN World Report 1 คน

กองบก.จะเป็นผู้จัดตารางเวรให้ บก.ต่างประเทศประจำวันจะเป็นผู้เลือกประเด็นข่าวที่จะนำเสนอ ในช่วงข่าวหลังเที่ยงเป็นต้นไป จากนั้นก็แจกจ่ายให้ผู้ที่ไม่ได้เข้าเวรช่วยแปล

"...ถัดจากข่าวเที่ยงก็เป็นข่าว 4 โมงเย็นซึ่งจะมีข่าวครึ่งชั่วโมง ข่าวต่างประเทศได้เวลา 5 นาที หรือประมาณ 5 ข่าว ข่าวช่วงนี้จะเป็นข่าวใหม่ช่วงหลังเที่ยง คือจะรวมข่าวสำคัญที่เสนอในช่วงเที่ยงกับข่าวที่เกิดขึ้นในเอเชีย ช่วงนี้ที่ปราดจะแต่งตั้งบก. 2 คนเป็นบก.ประจำวันอยู่เวรกันสัปดาห์วันสัปดาห์ ไม่มีเบี้ยเลี้ยงเพราะอยู่ในช่วงเวลาทำงาน แต่วันเสาร์-อาทิตย์นี้ไม่มีข่าวช่วงเที่ยงวันกับ 4 โมงเย็น..." (เรวดี สุขสมบุญ, สัมภาษณ์ 11 สิงหาคม 2542)

การทำงานโดยทั่วไปจะแตกต่างจากช่องอื่นๆ คือ ช่วงข่าวเช้าถึงเที่ยงวันของวันปกติ เจ้าหน้าที่แปลจะช่วยกันแปลข่าวคนละประมาณ 1-2 ข่าวตามที่หน.กองบก.แจกจ่ายโดยไม่มีอำนาจในการตัดสินใจเลือกประเด็นข่าวเอง แต่หากเจ้าหน้าที่แปลอยู่เวรเป็นบก.ต่างประเทศประจำวันซึ่งจะรับผิดชอบข่าวหลังเที่ยงวัน เจ้าหน้าที่แปลคนนั้นจะมีโอกาสเลือกประเด็นข่าวและจัดลำดับข่าวด้วยตนเองแต่กระนั้นก็ต้องให้หน.กองบก.ตรวจทานอีกครั้งหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นว่าหน.กองบก.ข่าวต่างประเทศเป็นผู้มีบทบาทสูงในการนำเสนอข่าวต่างประเทศของช่อง 9

นอกจากนี้การเข้าเวรเพื่อรับผิดชอบการผลิตข่าวต่างประเทศออกอากาศแต่ละช่วงยังแตกต่างจากช่องอื่นๆ ด้วยนั่นคือเวรข่าวจะเริ่มหลังเที่ยงวัน โดยหน.กองบก.จะจัดเวรข่าวเป็น 3 ช่วงดังนี้

ช่วงแรกมีเจ้าหน้าที่ 2 คน รับผิดชอบผลิตข่าว 16.00 น. ซึ่งข่าวต่างประเทศมีความยาวเวลาออกอากาศ 5 นาที

ช่วงที่ 2 มีเจ้าหน้าที่ 3 คน รับผิดชอบข่าวหลักภาคค่ำ ซึ่งต่างประเทศได้เวลาข่าว 8 นาที

ช่วงที่ 3 มีเจ้าหน้าที่ 2 คน รับผิดชอบเบรคข่าว 22.00น. และ 24.00 น.

"...ข่าวภาคค่ำขึ้นท่อม ต่างประเทศจะอยู่ที่ประมาณท่อมครึ่ง ปกติได้ 8 นาที ช่วงนี้จะมีคนสลับกันเป็นบก.ภาคค่ำ 3 คน ไม่ซ้ำบก. 2 คนที่อยู่ตอน 4 โมงเย็น คนอยู่เวรช่วงนี้จะดูข่าวที่แปลแล้วทั้งวันและข่าว 4 โมงเย็นแล้วมาออกข่าวภาคค่ำ ข่าวค่ำจะเสร็จประมาณ 5 โมงเย็น หลัง 5 โมงเย็นจะมีคนอยู่เวรอีก 2 คน ถ้ามีเหตุการณ์ด่วนก็เติมข่าวนั้นเข้าไป คือคนหนึ่งจะอยู่ถึง

4 ทุ่ม อีกคนอยู่ถึงเพียงคืน คนที่ทำหลังเวลางานจะได้ไอที ไอทีจะขึ้นอยู่กับระดับเงินเดือน.." (เวดี สุขสมบุญ, สัมภาษณ์ 11 สิงหาคม 2542)

เจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่ธุรการจะทำหน้าที่พิมพ์บทความของผู้แปล ซึ่งแตกต่างจากสถานีช่องอื่นที่ผู้แปลเป็นผู้พิมพ์เอง

การติดต่อภาพ ชาวต่างประเทศโทรทัศน์ของช่อง 9 มีเครื่องติดต่อและเจ้าหน้าที่ติดต่อประจำแผนก โดยมีเจ้าหน้าที่ติดต่อ 2 คน ผลัดเปลี่ยนกันเข้าเวรติดต่อภาพตามบทข่าวที่ผู้แปลส่งให้

การบันทึกภาพข่าวจากสัญญาณดาวเทียม เจ้าหน้าที่ไมโครเวฟจากฝ่ายเทคนิคจะเป็นผู้บันทึกภาพข่าวที่สำนักข่าวส่งมา ซึ่งผู้บันทึกจะมีตารางเวลาการบันทึกภาพที่แน่นอนจากแผนกเจ้าหน้าที่ข่าวต่างประเทศ

การเก็บบันทึกภาพและบทข่าว หลังดำเนินการส่งข่าวออกอากาศแล้ว ผู้เข้าเวรจะจัดเรียงเรียงคิวข่าวและบทข่าวที่ออกอากาศเข้าแฟ้มเพื่อเก็บไว้เป็นข้อมูลศึกษาในโอกาสต่อไป ส่วนภาพข่าวต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ติดต่อเป็นผู้จัดเก็บบันทึก ซึ่งการบันทึกภาพจะบันทึกตามพนักงานแปลหรือผู้เข้าเวรกำหนดให้

การแปลข่าว พนักงานแปลไม่ต้องส่งบทข่าวที่แปลเสร็จเรียบร้อยแล้วให้หน.กองบก.ตรวจแก้ไขเว้นแต่มีปัญหาติดขัดระหว่างแปล จากนั้นส่งบทข่าวที่เสร็จเรียบร้อยแล้วให้เจ้าหน้าที่ติดต่อซึ่งประจำอยู่ในห้องทำงานเดียวกันติดต่อภาพตามบทก่อนส่งบทข่าวพร้อมม้วนภาพที่ติดต่อแล้วให้กองบรรณาธิการซึ่งดูแลการผลิตข่าวออกอากาศประจำวันรวบรวมส่งห้องออกอากาศต่อไป

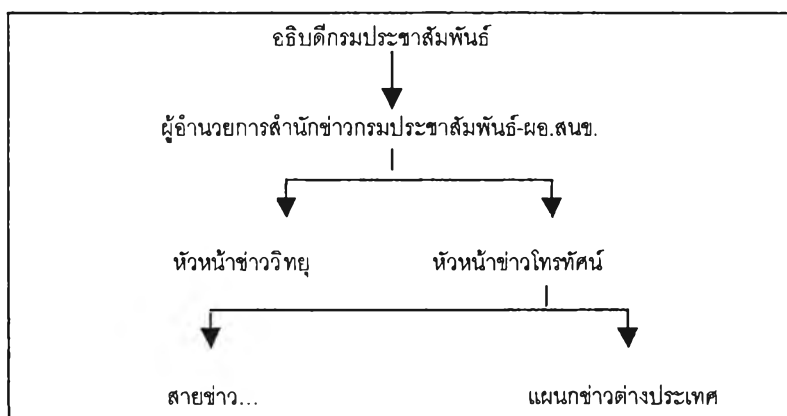
แม้หน.กองบก.จะเป็นผู้กำหนดว่าข่าวเรื่องไหนควรแปลออก แต่ผู้แปลเป็นผู้กำหนดทิศทางของข่าวนั้นๆ เพราะเป็นผู้ตัดสินใจที่จะหยิบยกข้อความหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่งในข่าวนั้นๆ ขึ้นมาแปลและนำเสนอ ขณะเดียวกันยังมีโอกาสเลือกข่าวและกำหนดประเด็นข่าวเองหลังข่าวภาคเที่ยงวัน แต่ปรากฏว่าลักษณะการคัดเลือกประเด็นและลำดับข่าวไม่แตกต่างกัน แสดงว่าไม่ว่าหน.กองบก.จะกำหนดประเด็นข่าวหรือผู้แปลกำหนดเอง ก็ไม่ทำให้ข่าวที่นำเสนอแตกต่างกัน

"...ถ้าอยู่เวรจะไม่เลือกข่าวตามความถนัดแต่จะเลือกข่าวสำคัญ เกณฑ์ที่ใช้ดูคือข่าวที่มีผลกระทบต่อคนหมู่มาก อยู่ในความสนใจอย่างเรื่องได้อ็อกซินในนมผง คิดว่าจะต้องตั้งคือคนที่ทำงานในด้านข่าวจะมี sense คล้ายๆ กัน ข่าวจะออกมาเหมือนกัน ข่าวน่าแปลหรือข่าวน่าสนใจสำหรับวันนั้น ถ้าเกิดบุคคลสำคัญตายวันนั้น ทุกคนก็อยากดูอยู่แล้ว หรืออย่างข่าวสารได้อ็อกซินในอาหารก็เหมือนกัน คือต้องดูตามกระแสด้วย อย่างข่าววันนี้สารได้อ็อกซินดังแล้วไปเอาข่าวการเมืองมาขึ้นก็ไม่ถูก..." (พจนีย์ มณีขาว, สัมภาษณ์ 16 สิงหาคม 2542)

สำหรับการประชุมข่าวเพื่อตัดสินใจในการนำเสนอข่าวแต่ละวัน ข่าวต่างประเทศไม่มีส่วนร่วมในการประชุมด้วย สะท้อนให้เห็นว่าการผลิตข่าวในภาพรวมเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำงานเพื่อผลิตข่าวที่รับผิดชอบในช่วงเบรคของตัวเองให้เสร็จเรียบร้อยเท่านั้น อีกทั้งการที่ข่าวต่างประเทศมีผู้ประกาศข่าวเบรคต่างประเทศโดยเฉพาะ รวมทั้งตัดต่อภาพเองโดยไม่ต้องประสานงานกับกองหรือฝ่ายอื่นๆ ยิ่งแสดงให้เห็นว่าข่าวต่างประเทศถูกแยกโดดเดี่ยวออกมาชัดเจน

"...ตามปกติที่นี้ ช่วง 10 นาฬิกา จะมีการประชุมฝ่ายข่าว เพื่อ discuss daily news และจัด priority ของข่าว แต่หัวหน้ากองบก.ต่างประเทศไม่ได้รับเชิญ ทำให้ประสานงานด้านข่าวไม่มีเอกภาพไม่สามารถร้อยข่าวเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ..." (คุณอนุพงศ์ บุญญฤทธิ์, สัมภาษณ์ 4 ตุลาคม 2542)

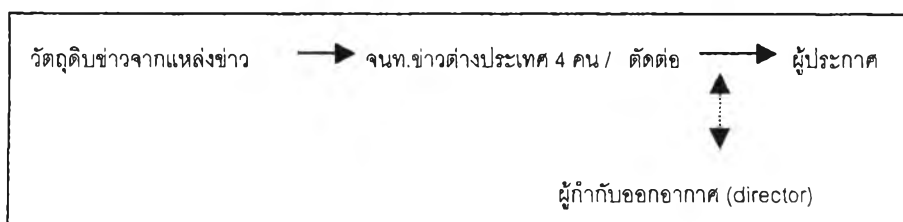
สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ลักษณะแบบแผนการทำงานของฝ่ายข่าว

สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 หรือสทท11 ไม่ได้ผลิตข่าวด้วยตนเองแต่ให้สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์เป็นผู้ผลิต ซึ่งคล้ายกับโครงสร้างของช่อง 9 อ.ส.ม.ท.ที่ให้สำนักข่าวไทยเป็นผู้ผลิตรายการข่าวของสถานี

งานข่าวโทรทัศน์ที่สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์เป็นผู้ดูแล ได้แบ่งการปฏิบัติงานในส่วนกลางออกเป็นสายข่าวตามลักษณะงาน เช่น สายข่าวในพระราชสำนัก สายข่าวการเมือง สายข่าวเศรษฐกิจ เป็นต้น แต่ละสายข่าวจะมีบก.เป็นหัวหน้าซึ่งแผนกข่าวต่างประเทศก็มีบก.ข่าวต่างประเทศเป็นหัวหน้าสายงาน และในการผลิตข่าวแต่ละวันจะมีบก.ประจำวันจากกองบก. เป็นผู้กำกับดูแล

การคัดเลือกข่าวต่างประเทศช่อง 11 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการผลิตข่าวต่างประเทศ

แผนกข่าวต่างประเทศโทรทัศน์ช่อง 11 มีบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่เรียบเรียงข่าวเพียง 4 คนรวมบรรณาธิการข่าวต่างประเทศด้วย ซึ่งเจ้าหน้าที่ทั้ง 4 คนทำหน้าที่คัดเลือกข่าวและถอดความจากนั้นนำไปติดต่อก่อนจะส่งให้ห้องส่งออกอากาศต่อไป ซึ่งที่ห้องส่งออกอากาศจะมีผู้กำกับออกอากาศหรือเรียกกันภายในว่า ไดเรคเตอร์

ไดเรคเตอร์ส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่เทคนิคสลับกันทำงานกับเจ้าหน้าที่จากกองบก. ดังนั้นไดเรคเตอร์จึงไม่ได้ดูประเด็นข่าวเป็นหลักแต่มีหน้าที่ควบคุมข่าวให้อยู่ภายในเวลา

เนื่องจากช่อง 11 มีบุคลากรน้อยแต่มีเวลาการนำเสนอข่าวต่างประเทศมากกว่า 10 นาที การแบ่งงานกันทำภายในแผนกจึงเป็นการแบ่งงานกันทำในลักษณะผลัดกันแปลข่าวในแต่ละช่วงของวันโดยตกลงกันว่าใครจะเป็นผู้เข้ามาแปลข่าวในช่วงเช้า ใครจะเข้ามาแปลข่าวในช่วงบ่าย ส่วนงานอื่นๆ ภายในแผนกทุกคนจะช่วยกันทำ เช่น ตัดต่อภาพหรือบันทึกข้อมูล บุคคลภายใน

ในแผนกข่าวต่างประเทศของช่อง 11 ซึ่งประกอบด้วยบก.ข่าวต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่เรียบเรียงข่าวมีลักษณะการทำงานกันในแต่ละวันดังนี้

บรรณาธิการข่าวต่างประเทศ คือ คุณทวี จันทรพรหมรินทร์ ต้องเข้าเวรรับผิดชอบการแปลข่าวในแต่ละวันด้วยนอกเหนือจากการดูแลงานอื่นๆ ภายในแผนกเพราะข้อจำกัดด้านกำลังคน และในเวลาเดียวกันบก.ไม่ได้เป็นผู้กำหนดประเด็นข่าวให้ผู้แปลคนอื่นๆ โดยให้อิสระผู้แปลอย่างเต็มที่เนื่องจากไม่มีเวลามากพอและมีสุขภาพไม่ได้เพราะอายุมาก บก.จึงมีสถานะเป็นผู้แปลคนหนึ่ง

เจ้าหน้าที่แปลข่าว หรือเจ้าหน้าที่เรียบเรียงข่าว ในที่นี้หมายถึงบุคลากรทั้ง 4 คนรวมทั้งบก.ต่างประเทศ การทำงานแปล เจ้าหน้าที่ข่าวต่างประเทศจะแบ่งคนทำงานแปลในแต่ละวันๆ ละ 2 คน รับผิดชอบแปลข่าวออกอากาศทุกเบรคข่าวตลอดวันตั้งแต่เวลา 07.30 -19.00 น. เนื่องจากต้องรับผิดชอบแปลข่าวตลอดวันและทำเช่นนี้วันเว้นวันโดยไม่มีการพักเวรเหมือนช่องอื่นๆ ทำให้เจ้าหน้าที่ที่อยู่เวรแปลในวันนั้นๆ ต้องเลือกข่าวที่อยู่ในกระแสเป็นหลักและเป็นข่าวที่อยู่ในความถนัด

ข่าวที่แปลเสร็จแล้วผู้แปลจะนำบทข่าวที่เขียนไว้ไปจัดพิมพ์ในห้องกองบรรณาธิการเนื่องจากภายในแผนกไม่มีเครื่องพิมพ์ จากนั้นจะดำเนินการตัดต่อออกอากาศต่อไป โดยบทข่าวไม่ต้องผ่านการกลั่นกรองหรือการตรวจแก้ไขจากบุคคลใดเพราะบรรณาธิการก็ต้องรับผิดชอบเข้าเวรด้วยเช่นกันและไม่มีเวลามากพอที่จะตรวจทาน โดยผู้แปลจะขอคำปรึกษาบรรณาธิการในบางครั้ง

การตัดต่อภาพ ผู้ที่ไม่ได้อยู่เวรแปลอีก 2 คนที่เหลือจะเข้างานสายในวันรุ่งขึ้นแล้วแต่ตกลงกันเป็นการภายใน และหากมาถึงแล้วอาจช่วยคนอยู่เวรแปลตัดต่อภาพออกอากาศเพราะผู้แปลอาจตัดต่อภาพข่าวไม่ทัน ซึ่งข่าวต่างประเทศจะมีเครื่องตัดต่อเป็นของตนเองโดยใช้เครื่องมืออินเตอร์ภาพข่าวจากแหล่งข่าวรอยเตอร์และเอพีตัดแปลงเป็นเครื่องตัดต่อ ซึ่งแตกต่างจากช่องอื่นๆ ที่มีเครื่องตัดต่อแยกออกจากเครื่องมืออินเตอร์ภาพจากแหล่งข่าว

การบันทึกภาพจากสัญญาณดาวเทียม เจ้าหน้าที่ข่าวต่างประเทศจะช่วยกันดูแลการบันทึกภาพข่าวที่แหล่งช่วงส่งมา ไม่มีการแบ่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดรับผิดชอบเป็นการเฉพาะ

การเก็บบันทึกภาพข่าวและบทข่าว ผู้อยู่เวรจะเป็นตัวหลักในการจัดเก็บบันทึกภาพข่าวและบทข่าว แต่เนื่องจากปัจจุบันมีคนทำงานน้อยเจ้าหน้าที่ที่แปลข่าวซ้ำซึ่งมีอยู่ 1 คน จะอาสาเก็บบันทึกภาพและบทข่าวให้ และมักจะตัดข่าวภาคค่ำให้ด้วยเพื่อลดภาระการทำงานของ ผู้แปล

ด้วยเหตุที่บุคลากรมีน้อยแต่เวลาข่าวที่นำเสนอมีหลายช่วงและมีความยาวหลาย นาที ทำให้เจ้าหน้าที่คัดเลือกข่าวแปลตามความพร้อมของภาพและบทข่าวจากแหล่งข่าวที่มีอยู่ เพราะสามารถแปลและตัดข่าวออกได้ทันที ซึ่งข่าวโทรทัศน์ที่จะมีทั้งภาพและบทข่าวได้แก่ข่าวที่อยู่ในกระแสขณะเดียวกัน ข่าวที่อยู่ในกระแสส่วนใหญ่เป็นข่าวการเมืองซึ่งได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างประเทศหรือการสู้รบซึ่งแหล่งข่าวส่งข่าวประเด็นนี้มาให้โดยเฉลี่ยในแต่ละวันร้อยละ 48.41 ของประเด็นข่าวอื่นๆ ข่าวต่างประเทศของช่อง 11 จึงมีสัดส่วนประเด็นข่าวการเมืองสูงกว่าช่องอื่นๆ คือร้อยละ 52.77 ของประเด็นข่าวต่างประเทศทั้งหมด

นอกจากนี้ผู้แปลจะพิจารณาความสำคัญของข่าวโดยอาศัยเกาะติดความเคลื่อนไหวจากช่อง 7 เป็นหลักทำให้ประเด็นข่าวต่างประเทศที่นำเสนอออกอากาศของช่อง 11 เหมือนกับช่อง 7 นั่นคือประเด็นการเมืองมีมากอันดับ 1 รองลงมาคือประเด็นสังคม สิ่งแวดล้อม อาชญากรรม เศรษฐกิจและวิทยาการฯ แต่ต่างกันตรงเวลานำเสนอ ซึ่งช่อง 11 มีเวลาเสนอข่าวต่างประเทศยาวกว่าโดยเฉพาะภาคค่ำที่ได้ 10 นาทีซึ่งเป็นภาระที่หนักกว่าช่องอื่นๆ เมื่อกับจำนวนคนทำงาน ผู้แปลจึงแปลข่าวยาวไม่ต่ำกว่า 1 นาที หรือประมาณ 8-9 ข่าวในเวลา 10 นาที เพื่อใช้เวลาข่าวให้ได้มาก ทำให้ข่าวต่างประเทศแต่ละข่าวยาวเวลาออกอากาศมากกว่าเมื่อเทียบความยาวข่าวต่อข่าวกับช่องอื่นๆ

"...อย่างข่าว 10 นาที เราต้องทำข่าวหลัก 4 ข่าวอย่างน้อยหรือมา 5 นาทีที่นี้ 5 นาทีที่เหลือถ้าเราปล่อยข่าวให้ได้ภายใน 5 นาทีก็ประมาณ 10 ข่าวสรุปว่าเราทำข่าวหลัก 4 ข่าวแล้วก็ปล่อยอีกประมาณ 10 ข่าวเท่ากับว่าเราแปล 15 ข่าว ปั่นไม่ไหว..." (คุณเทวี ลั่นเรื่องฤทธิ์, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

ช่อง 11 ไม่มีการจัดประชุมข่าวเหมือนกับข่าวเหมือนช่องอื่นๆ กองบรรณาธิการจึงไม่ทราบความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ในต่างประเทศในวันนั้นๆ ซึ่งเมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญหรือมีข่าวที่ส่งผลกระทบต่อไทย ทำให้การเสนอข่าวเป็นไปในลักษณะนำข่าวที่คิดว่าสำคัญมาจัด

วางเรียงต่อๆ กันเท่านั้น ไม่มีการเชื่อมโยงกันในเรื่องข่าวที่รายงาน ทำให้การนำเสนอข่าวไม่น่าสนใจเมื่อเป็นเช่นนี้ทำให้เจ้าหน้าที่ข่าวต่างประเทศเกิดอาการหวงข่าวและไม่ต้องการให้ข่าวสำคัญนั้นไปออกในช่วงข่าวในประเทศ

"...ข่าวในประเทศเขาก็จะทราบนะว่าประจำวันจะมีข่าวอะไรที่สำคัญและสมควรที่จะเอาไปเป็นข่าวแรกซึ่งเราก็ยินดีจะให้แต่บางทีให้ไปแล้วเขาเอาไปแบบที่ไม่ได้ตามต่อคือเอาขึ้นไปปะตรงหัวแล้วเขาก็ไม่ตามต่อหรือทำให้ข่าวนั้นมีความสำคัญ ไม่ก็ยวโยงกันอย่างชองอื่นดูเขาเล่นเป็นเรื่องเดียวกันดูประสานงานกันดี บางทีเราเปิดประเด็นให้แล้วเขาไม่ได้ไปขยายผลจะจบแค่นั้น ทำให้บางครั้งหวงข่าวไม่ให้ เพราะเขาไม่ได้ไปทำให้มันดีขึ้นแน่ๆ ไม่อยากให้ออกเก็บเอาไว้ออกของเราเอง ..."

(คุณสุพัฒน์พงษ์ ประชาศรี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

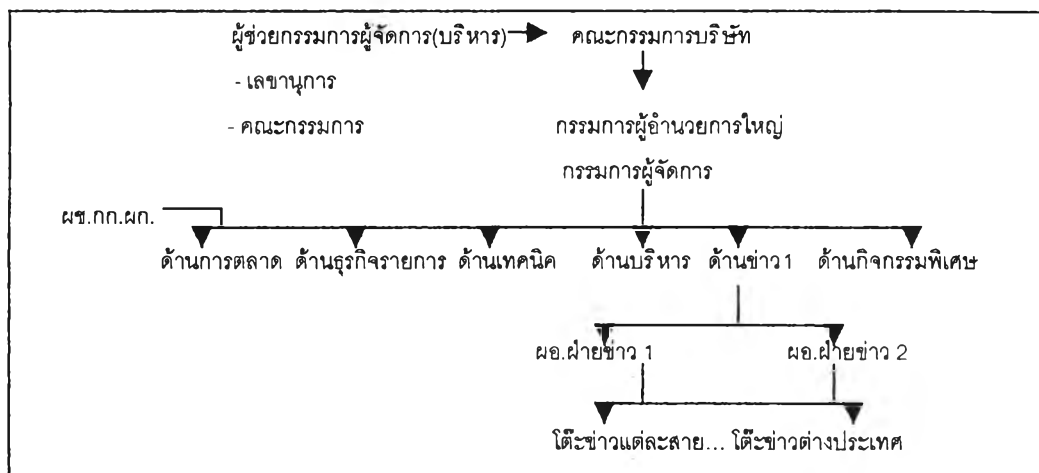
อย่างไรก็ตาม ช่อง 11 เป็นสถานีโทรทัศน์ของรัฐบาล เจ้าหน้าที่ที่ทำงานรวมทั้งเจ้าหน้าที่แปลและเรียบเรียงข่าวจึงมีสถานะเป็นคนของรัฐไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างชั่วคราวและต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของรัฐและประชาชนเป็นหลักในการทำงาน ทำให้ผู้แปลตัดข่าวบางข่าวทิ้งหรือชะลอการแปลและนำเสนอข่าวต่างประเทศ หากพิจารณาเห็นว่าข่าวนั้นส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

"...นโยบายตอนนี้กับต่างประเทศนี้ไม่ได้มาควบคุมเรามาก ทำให้เราสามารถมีอิสระเสรีเลือกข่าวอะไรต่างๆ นานา แต่อย่างหนึ่งที่เราเล็งอยู่ตลอดก็คือข่าวที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยที่เราจะต้องปรึกษากันก่อน อะไรที่ไทยเข้าไปเกี่ยวข้องกับเราจะพยายามไม่แตะต้องจะรอการตรวจสอบภายในประเทศ อย่างข่าวบิน ลา เเดน มาไทยจะมาก่อเหตุตั้งค่ายเราเห็นแต่ว่าเราต้องรอตรวจสอบอยู่ 1-2 วัน เราไม่ได้ออก ขณะที่ช่องอื่นออก บางทีจะทำงานรายงานพิเศษออกไปเขาก็จะระงับมาก่อนเลย พอโทรปรึกษาเบื้องบนก็ได้รับคำสั่งมาเลยว่าจะไม่ให้กระพือข่าวนี้อย่างข่าวบิน ลา เเดน กลัวว่าจะสร้างความแตกตื่นสร้างความตื่นกลัวให้กับคนไทยมากเกินไปเราก็จะเปลี่ยนข่าว...."

(คุณสุพัฒน์พงษ์ ประชาศรี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

จากที่กล่าวมาสรุปว่าประเด็นข่าวต่างประเทศที่นำเสนอทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 อยู่ในการตัดสินใจของผู้แปลซึ่งมีอยู่ 4 คนเป็นหลักขณะที่ผู้กำกับออกอากาศหรือ director แทนจะไม่มีบทบาทในการเป็น "นายด่าน" เปิดปิดประตูข่าวต่างประเทศ

สถานีโทรทัศน์ไอทีวี (ITV) มีแบบแผนการทำงานในฝ่ายข่าวดังนี้⁹

สถานีโทรทัศน์ไอทีวี เป็นสถานีโทรทัศน์ไทยเพียงช่องเดียวที่ภาคเอกชนได้รับสัมปทานเป็นเจ้าของคลื่น จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2538 และด้วยนโยบายการนำเสนอข่าวภายใต้หลักการที่ว่า "ประชาชนผู้ซึ่งอยู่ในสังคมระบบประชาธิปไตยจะต้องมีสิทธิและเสรีภาพในการรับรู้ รับฟัง เหตุการณ์ข่าวสาร และความเป็นไปต่างๆ ในสังคมอย่างเต็มที่ ถูกต้องและครบถ้วนโดยปราศจากการปกปิด บิดเบือน" ทำให้รายการข่าวของช่องไอทีวีได้รับการยอมรับอย่างรวดเร็ว

ช่องไอทีวีต้องการให้รายการข่าวเป็นตราสัญลักษณ์ของสถานีในสถานะสถานีข่าวจึงได้แบ่งสายงานความรับผิดชอบให้เกิดความชัดเจนในการทำงานมากที่สุดนั่นคือลดขั้นตอนการสั่งการให้มีลำดับขั้นน้อยที่สุด เมื่อเป็นเช่นนั้นไอทีวีจึงแบ่งงานข่าวออกเป็น 2 ส่วนคือฝ่ายข่าว 1 ขึ้นอยู่กับคุณเทพชัย หย่องซึ่งมีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการฝ่าย และฝ่ายข่าว 2 ซึ่งมีคุณอัชฌาสวรรณปากแพรง เป็นผู้อำนวยการฝ่าย

ฝ่ายข่าวของไอทีวีแบ่งข่าวแต่ละสายออกเป็นโต๊ะซึ่งมีสถานะเทียบเท่าแผนก เช่น โต๊ะข่าวการเมือง โต๊ะข่าวเศรษฐกิจ ฯ แต่ละโต๊ะข่าวจะขึ้นอยู่กับบก.หรือบรรณาธิการ ซึ่งบก. มีสถานะเทียบเท่าหัวหน้าสายข่าวและไม่ต้องขึ้นอยู่กับบก.¹⁰ จากกองบก.เหมือนช่องอื่นๆ แต่กองบก.เป็นผู้ร่วมกันกำกับดูแลทั้งหมด

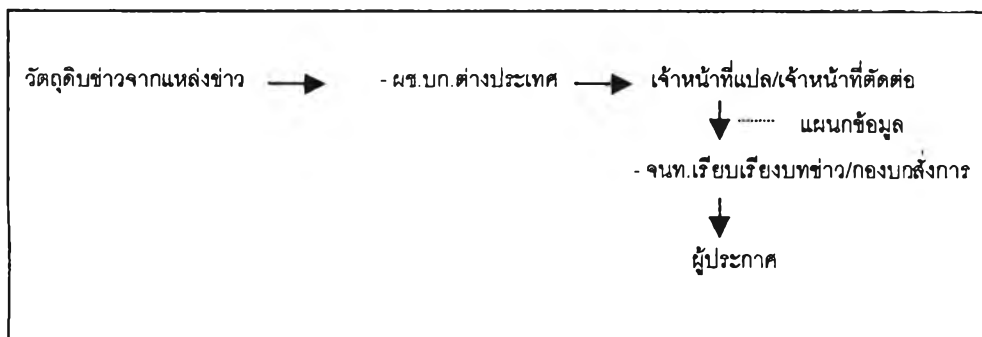
⁹ ไอทีวีดำเนินงานในรูปแบบบริษัท ชื่อบริษัทไอทีวีมหานคร

¹⁰ แต่ละช่องจะกำหนดให้บก. จากกองบก. มีหน้าที่ประสานงานและกำกับดูแลบก.แต่ละสายข่าวอีกต่อหนึ่ง ส่วนใหญ่เรียกกันเป็นการภายในว่า บก.ใหญ่ หรือบก.ประจำวัน

"...กองบรรณาธิการจะเป็นคนคอยกำกับเวลาไว้หมด เขาเรียกassignment กองบรรณาธิการนั้นแหละ กองบก.สั่งการที่ช่องอื่นเขาจะไม่มี ที่นี่เขาจะไม่มีบก. ช่องอื่นเขาจะมีบก.หลักคนหนึ่งคอยตรวจทุกอย่าง..."(คุณประเทศ สวัสดิ์น้า,สัมภาษณ์ 16 ธันวาคม 2542)

โต๊ะข่าวต่างประเทศของไอทีวีมีคุณธิษิต จิตนิยม เป็นบก.ข่าวต่างประเทศและขึ้นตรงต่อฝ่ายข่าว 1 ซึ่งมีคุณเทพชัย หย่องเป็นผู้อำนวยการฝ่ายข่าว

การคัดเลือกข่าวต่างประเทศของช่อง ITV แผนภูมิแสดงลักษณะการผลิตข่าวต่างประเทศ

แผนกข่าวต่างประเทศของไอทีวีมีเจ้าหน้าที่ในแผนกทั้งสิ้น 15 คน แบ่งเป็นบรรณาธิการ 2 คน ผู้ช่วยบรรณาธิการ 2 คน ส่วนที่เหลือเป็นที่มงานแปล และผู้สื่อข่าว แบ่งงานกันทำออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ทีมข่าวต่างประเทศเฉพาะกิจ รับผิดชอบตระเวนหาข่าวในภูมิภาคเอเชียและนำเสนอเรื่องราวผ่านรายการ "แอบมองเพื่อนบ้าน" มีผู้รับผิดชอบส่วนนี้ 4 คน ได้แก่ ช่างภาพผู้สื่อข่าว เจ้าหน้าที่แปลและเจ้าหน้าที่ติดต่อ ออกอากาศทุกวันเสาร์หลังข่าวต่างประเทศภาคค่ำ

2. ทีมงานจับกระแสโลก ซึ่งออกอากาศทุกวันอาทิตย์หลังข่าวภาคค่ำ รับผิดชอบในการวิเคราะห์ เจาะลึกเรื่องราวสำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงสัปดาห์ มีผู้รับผิดชอบส่วนนี้ 3 คน

3. ทีมเจ้าหน้าที่แปล ซึ่งประกอบด้วยบรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ และเจ้าหน้าที่แปล เจ้าหน้าที่ส่วนนี้รับผิดชอบข่าวต่างประเทศที่นำเสนอในทุกต้นชั่วโมง รวมทั้งข่าวภาคหลักๆ เช่น ข่าวภาคเช้า ภาคเที่ยง ภาคค่ำ ภาคเที่ยงคืน ซึ่งเสนอทุกวันไม่เว้นวันหยุด โดยจะทำการคัดเลือก แปลและเรียบเรียงข่าวรวมทั้งรายงานพิเศษเสี้ยวหลังแลโลกซึ่งออกอากาศหลังข่าว

ต่างประเทศภาคค่ำทุกวันอาทิตย์และรายงานพิเศษในรายการสายตรงไอทีวีซึ่งออกอากาศเวลา 08.00-10.00 น.

เนื่องจากลักษณะงานโดยรวมแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือติดตามข่าวในภูมิภาคอาเซียนที่รับผิดชอบโดยทีมผู้สื่อข่าวต่างประเทศเฉพาะกิจ กับข่าวต่างประเทศประจำวัน ทำให้ต้องมีบรรณาธิการ 2 คนเพื่อรับผิดชอบงานแต่ละส่วน คือคุณสมา โกมลสิงห์ เป็นบรรณาธิการข่าวภูมิภาค เอเชียและคุณชิบ จิตนิยม เป็นบรรณาธิการข่าวต่างประเทศทั่วไป

อย่างไรก็ตาม แผนกข่าวต่างประเทศของไอทีวีได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานภายในใหม่เมื่อต้นเดือนมกราคม 2543 โดยได้ยุบรวมทีมข่าวเฉพาะกิจหรือทีมข่าวภูมิภาคให้บก.ต่างประเทศทั่วไปเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบและยกเลิกตำแหน่งบก.ข่าวภูมิภาคอาเซียน โดยให้บก.ข่าว ภูมิภาคอาเซียนทำงานข่าวส่วนอื่น ขณะเดียวกันทีมงานจักรทะเลโลกที่แต่เดิมอยู่เป็นอิสระจากบก.ข่าวต่างประเทศ ก็ถูกบรรจุรวมอยู่เป็นหน่วยงานเดียวกัน นั่นคือโต๊ะข่าวต่างประเทศ รับผิดชอบร่วมกันผลิตข่าวภูมิภาคอาเซียน จักทะเลโลกและรายการข่าวต่างประเทศประจำวัน

“...ตอนนี้ทีมข่าวจักรทะเลก็จะมีรวมกันในที่นี้แหละ คือตอนนี้เขารวมกันหมดแล้วรวมทั้ง 3 คน ช่วยกันทำงานแต่ว่าจักรทะเลจะแยกไปค่อนข้างชัดเจนกว่าแต่ว่าข่าวภูมิภาคในเอเชียก็คืออยู่ในทีมเราทำเหมือนกัน บางคนพร้อมทำงานสนมทุกเมื่อยกเว้นผม ผมจะดูข้างในอย่างเดียวผมไม่ได้มาทางผู้สื่อข่าว เลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯปีหน้าก็จะส่งไปแน่นอน คือเมื่อก่อนจะส่งไปเลาะแถวๆ เอเชีย แต่ตอนนี้เพราะเศรษฐกิจดีขึ้นก็ขยาย ...” (ประเทศ สวิสดิना, สัมภาษณ์ 16 ธันวาคม 2542)

การผลิตข่าวต่างประเทศประจำวันมีหลายช่วงเวลาที่ต้องรับผิดชอบ ทางแผนกจึงแบ่งงานกันทำเป็น ผลัด 3 ผลัด คือ

ผลัดเช้า มี 3 คน เข้าเวรรับผิดชอบแปลข่าวตั้งแต่เวลา 07.00-14.00น.

ผลัดบ่าย มี 3 คน เข้าเวรรับผิดชอบแปลข่าวตั้งแต่เวลา 14.00-21.00น.

ผลัดกลางคืน มี 2 คน เข้าเวรรับผิดชอบแปลข่าวตั้งแต่เวลา 22.00-06.00น.

การทำงานภายในแผนกแบ่งความรับผิดชอบกันดังนี้

1. บรรณาธิการข่าวต่างประเทศ บก.ข่าวต่างประเทศมีหน้าที่หลักในการเข้าร่วมประชุมบรรณาธิการประจำวันเวลา 14.00น. เพื่อสรุปประเด็นข่าวที่น่าสนใจของข่าวต่างประเทศ และรับทราบประเด็นข่าวในประเทศอื่นๆ ด้วย เพื่อว่าการผลิตข่าวต่างประเทศจะได้สอดคล้องกันโดยเฉพาะเวลาในการนำเสนอ บก.ต่างประเทศมีสถานะเป็นเจ้าของหน้าที่แปลคนหนึ่งด้วยแต่ไม่ต้องเขาเวรทำงานเป็นผลัดและเข้ามาทำงานทุกวัน โดยจะช่วยแปลข่าวในบางครั้งและจัดทำบทวิเคราะห์ สถานการณ์ต่างประเทศรวมทั้งจัดทำรายงานพิเศษซึ่งเสนอทุกวันในช่วงข่าวสายตรงไอทีวีซึ่งเสนอทุกวันจันทร์-ศุกร์

2. ผู้ช่วยบรรณาธิการ มี 2 คน บก.ต่างประเทศมอบหมายให้ผช.บก.ทั้ง 2 คน เป็นตัวหลักในการดูแลประเด็นข่าวที่ออกอากาศในแต่ละวันเพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของบก. แต่บก.ยังคงสามารถให้ข้อเสนอแนะเรื่องประเด็นข่าวได้ตลอดเวลา ผช.บก.ต่างประเทศจะแยกกันเข้าเวรแปลผลัดเข้ากับผลัดบ่ายซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญของการเสนอข่าวต่างประเทศโดยหมุนเวียนกันคนละสัปดาห์ ส่วนผลัดกลางคืนไม่ต้องมีผช.บก.คอยกำกับดูแลเพราะมีช่วงเวลาข่าวไม่มากเมื่อเทียบกับ 2 ผลัดแรก ดังนั้น ทีมแปลข่าวช่วงผลัดเช้าและผลัดบ่ายจะมีผช.บก.เข้าเวรแปลด้วยทำให้ทั้งสองผลัดนี้มีเจ้าหน้าที่แปลรวม 3 คน

ผช.บก.ต่างประเทศ หรือที่เรียกกันเป็นการภายในว่าsenior เป็นผู้คัดเลือกประเด็นข่าวที่จะนำเสนอในแต่ละช่วงและให้เจ้าหน้าที่แปลเลือกข่าวตามประเด็นข่าวที่ให้ ผช.บก.ยังทำหน้าที่ดูบทข่าวที่เจ้าหน้าที่แปลแปลด้วยก่อนส่งให้ script rewriter หรือผู้เรียบเรียงบทข่าวซึ่งสังกัดอยู่กับกองบก. เป็นผู้ตรวจดูความเรียบร้อยก่อนจะออกอากาศ

3. เจ้าหน้าที่แปล เจ้าหน้าที่แปลข่าวจะผลัดกันอยู่เวรช่วงละ 2 คน มีหน้าที่หลักคือแปลข่าวตามประเด็นข่าวที่ผช.บก.เป็นผู้กำหนดและเลือกไว้ให้ บางครั้งช่วยเขียนบทวิเคราะห์ซึ่งหลังจากแปลเสร็จผู้แปลจะต้องส่งบทข่าวให้ผช.บก.ดูก่อน นอกจากนี้ผู้แปลยังรับผิดชอบภาพข่าวเองหรือบางครั้งก็มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ติดต่อให้

4. การติดต่อภาพ หลังการปรับโครงสร้างใหม่เมื่อต้นปี 2543 แผนกข่าวต่างประเทศมีเครื่องติดต่อพร้อมเจ้าหน้าที่ติดต่อภาพข่าวประจำแผนกจำนวน 2 คน ดังนั้นหน้าที่การติดต่อภาพข่าวจึงเป็นหน้าที่หลักของเจ้าหน้าที่ติดต่อประจำแผนก

5. การบันทึกสัญญาณภาพข่าวจากดาวเทียม การบันทึกภาพข่าวที่แหล่งข่าวส่งให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่แผนกข้อมูลข่าว

6. การจัดเก็บบันทึกภาพข่าว เจ้าหน้าที่แผนกข้อมูลข่าวจะเป็นผู้ดูแลเรื่องการจัดเก็บบันทึกภาพข่าวซึ่งเจ้าหน้าที่ข่าวต่างประเทศสามารถเรียกใช้ภาพจาก stock ได้ทันทีหากเกิดสถานการณ์ต่างประเทศฉุกเฉินและต้องใช้ภาพเพิ่มเติม

บทข่าวต่างประเทศที่แปลแล้วของไอทีวีจะถูกจัดเก็บไว้ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งมีการติดตั้งโปรแกรมพิเศษและมีกำหนดระยะเวลาการจัดเก็บที่เจ้าหน้าที่ทุกคนสามารถเปิดดูย้อนหลังได้ทุกเมื่อโดยไม่ต้องให้ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับช่อง 3 สถานีโทรทัศน์ที่จัดเก็บข้อมูลข่าวต่างประเทศด้วยระบบคอมพิวเตอร์ได้แก่ ช่อง 3 และช่องไอทีวี

ลักษณะการทำงานของแผนกข่าวต่างประเทศไอทีวี ผู้ช่วยบรรณาธิการเป็นผู้กำหนดประเด็นข่าวที่นำเสนอในช่วงข่าวต่างประเทศประจำวัน ส่วนการตัดสินใจที่จะหยิบยกประเด็นใดมาเป็นประเด็นสำคัญหรือขยายผลต่อไปนั้นจะตกเป็นหน้าที่ของบรรณาธิการและทีมงานจับกระแสโลกเป็นหลัก จึงกล่าวได้ว่าในกระบวนการกรองสารหรือ gatekeeper ผู้ทำหน้าที่เป็นนายประตูคนแรกในการกลั่นกรองสารและกำหนดประเด็นข่าวต่างประเทศของไอทีวีคือ ผ.บ.ก. ข่าวต่างประเทศ

สรุปได้ว่าโครงสร้างภายในฝ่ายข่าวสถานีในแง่ของการจัดแบ่งหน้าที่กันทำงานมีผลต่อกระบวนการคัดเลือกและนำเสนอข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศตามทฤษฎีการกำหนดประเด็นหรือวาระข่าว (agenda setting) ซึ่งกล่าวกันว่ายังมีกระบวนการมาก ขั้นตอนข่าวสิ่งแวดล้อมก็ยิ่งถูกกลั่นกรองเนื้อหาสารจากนายประตูมากเท่านั้น ส่วนความขัดข้องด้านเทคนิคออกอากาศไม่มีผลต่อการคัดเลือกแต่จะมีผลต่อการนำเสนอเล็กน้อย และสามารถสรุปได้ว่ากว่าที่ข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศที่ได้รับจากแหล่งข่าวจะออกสู่สาธารณชนได้ต้องผ่านนายประตูสารภายในของสถานีโทรทัศน์ถึง 2 ช่วงใหญ่ๆ คือ ก. ช่วงกระบวนการผลิต และ ข. ช่วงกระบวนการออกอากาศ

ก. ช่วงกระบวนการผลิต

วัตถุดิบข้าวต่างประเทศของโทรทัศน์นี้ได้มาจากแหล่งข้าว ฉะนั้นในกระบวนการผลิต ข้าวต่างประเทศจะผ่านแหล่งข้าวเป็นด่านแรกจากนั้นข้าวสารจะผ่านตามประตูสารต่างๆ ตาม โครงสร้างองค์กรของโทรทัศน์ที่แตกต่างกันไป โดยสามารถสรุปลักษณะการเคลื่อนตัวของข้าว ต่างประเทศเป็น 3 โครงสร้างใหญ่ๆ ดังนี้

1. โครงสร้างแบบ 2 ประตู คือ แหล่งข้าวเป็นนายประตูที่ 1 เจ้าหน้าที่แปลเป็นนาย ประตูคนที่ 2 ที่ทำหน้าที่ทั้งคัดเลือก แปลและตรวจทานข้าวเอง สถานที่ที่มีโครงสร้างแบบนี้ได้แก่ ช่อง 11 แต่ช่อง 5 ก็มีลักษณะโครงสร้างนี้ในช่วงเวลาข้าวของวันเสาร์-อาทิตย์หรือวันหยุดราชการ

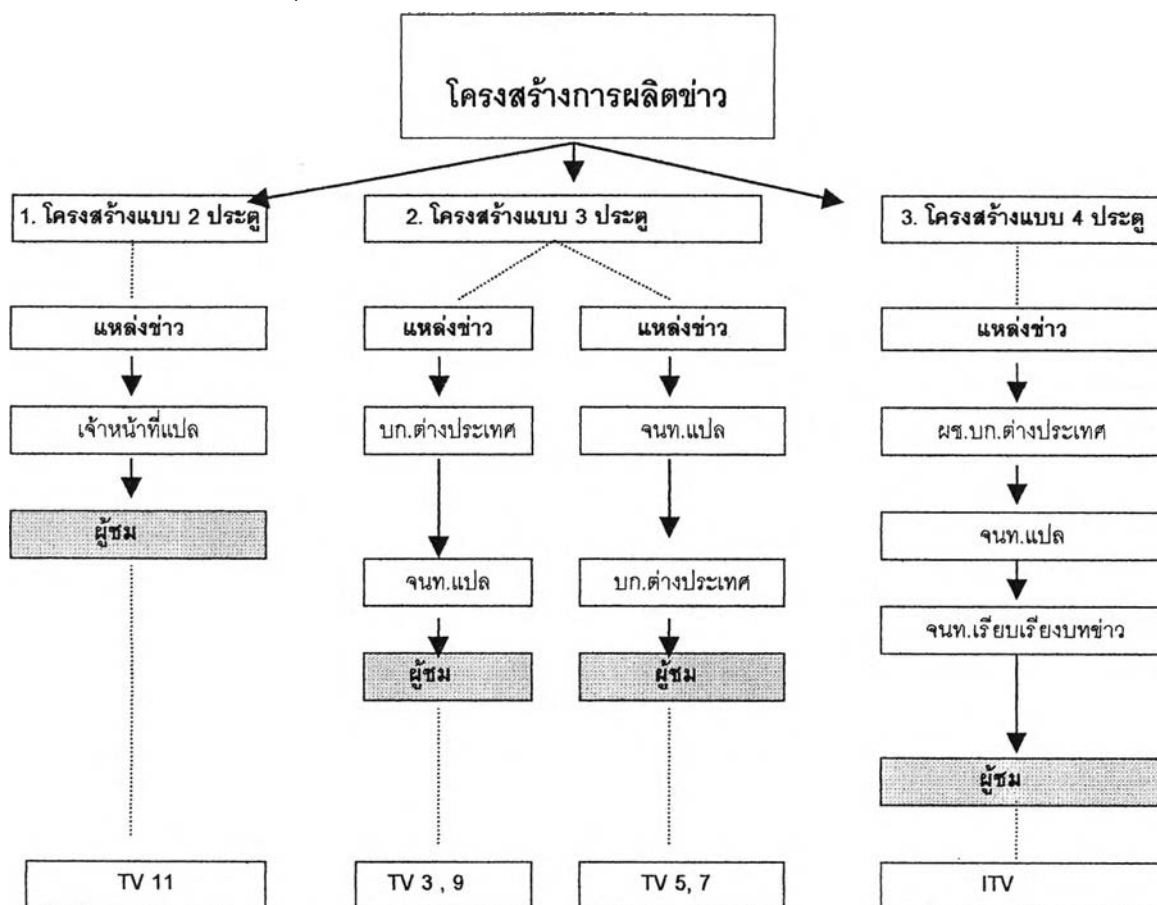
2. โครงสร้างแบบ 3 ประตู ซึ่งมี 2 แบบ คือ

2.1 แหล่งข้าวเป็นประตูที่ 1 บก.ต่างประเทศเป็นนายประตูคนที่ 2 เพราะเป็นผู้คัดเลือกข้าว เจ้าหน้าที่แปลเป็นนายประตูคนที่ 3 ทำหน้าที่แปลข้าวและตรวจสอบความถูกต้องด้วย ตัวเอง บางครั้งส่งข้าวกลับให้บก.ตรวจแต่ไม่ได้เป็นกฎตายตัว สถานที่ที่มีโครงสร้างผลิตแบบนี้ได้แก่ ช่อง 3 และ ช่อง 9

2.2 แหล่งข้าวเป็นประตูที่ 1 เจ้าหน้าที่แปลและผช.บกที่เข้าเวรเป็นนายประตูคนที่ 2 ทำหน้าที่ทั้งคัดเลือกข้าวและแปล จากนั้นส่งข้าวที่แปลเสร็จเรียบร้อยให้บก.ต่างประเทศตรวจ ทาน บก.ต่างประเทศจึงถือเป็นนายประตูคนที่ 3 สถานที่ที่มีโครงสร้างผลิตแบบนี้คือช่อง 5 และ ช่อง 7 แต่กรณีของช่อง 5 ส่งให้หน.ข้าวต่างประเทศหรือผช.บก.เป็นผู้ตรวจ

3. โครงสร้างแบบ 4 ประตู แหล่งข้าวเป็นประตูที่ 1 ผช.บก.ข้าวต่างประเทศ เป็นนายประตูคนที่ 2 ทำหน้าที่ผู้คัดเลือกข้าว จากนั้นส่งเจ้าหน้าที่แปลโดยมีผช.บก.ร่วมแปลด้วย นายประตูคนที่ 3 ของโครงสร้างนี้จึงมีทั้งจนท.แปลและผช.บก. ข้าวที่แปลแล้วส่งให้ นายประตูคนที่ 4 ซึ่งเป็น script writer หรือเจ้าหน้าที่เรียบเรียงบทข่าวซึ่งสังกัดกองบก.เป็นผู้ตรวจทาน สถานที่ที่มีโครงสร้างผลิตแบบนี้คือช่องไอทีวี

กล่าวโดยสรุป สถานีโทรทัศน์ไทยมีโครงสร้างการผลิตข่าวต่างประเทศดังนี้

จากแผนภูมิข้างบนจะเห็นว่าสถานีไอทีวีมีโครงสร้างนายประตุข่าวสารมากที่สุดทั้งที่เป็นหน่วยงานของเอกชน ขณะที่ช่อง 11 มีโครงสร้างเกี่ยวกับนายประตุน้อยที่สุดทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐบาลน่าจะมีคนกลั่นกรองข่าวสารหลายชั้น และพบว่าแม้ไอทีวีมีนายประตุมากชั้นที่สุดแต่กลับมีปัญหาเรื่องการตัดหรือยกข่าวต่างประเทศที่น้อยที่สุด ซึ่งเมื่อคุณโยบายด้านข่าวช่องไอทีวีมีนโยบายเรื่องข่าวชัดเจน แสดงให้เห็นว่าการมีนายประตุสารเพื่อกลั่นกรองสารมากหรือน้อยชั้นจะมีผลต่อกระบวนการการผลิตข่าวต่างประเทศหรือไม่ขึ้นอยู่กับนโยบายข่าวเป็นหลัก

ขณะที่ช่อง 11 มีปัญหาขาดแคลนบุคลากรทำให้ไม่มีเจ้าหน้าที่มากพอที่จะแบ่งงานกันทำชัดเจน แสดงว่าการจะแบ่งงานกันทำหรือแบ่งชั้นประตุสารในการผลิตข่าวต่างประเทศจะต้องคำนึงถึงจำนวนบุคลากรภายในแผนกด้วย ซึ่งหมายถึงว่าลักษณะการทำงานภายในแผนกข่าวต่างประเทศของโทรทัศน์มีการยืดหยุ่นตลอดเวลา และการมีนายประตุมากชั้นเป็นการมีเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาข่าวที่จะออกไปมากกว่าจะตัดทิ้งหรือสกัดกั้นข่าวไม่ให้ไหลไปตามช่องทาง เห็นได้จากที่ไอทีวีให้เจ้าหน้าที่เรียบเรียงบทข่าวซึ่งมีหน้าที่ตรวจภาษาที่ใช้ให้ถูกต้องเป็น

นายประตุนคนสุดท้าย และช่อง 7 ที่ให้บก.ต่างประเทศเป็นตรวจความถูกต้องของข่าวก่อนออกอากาศ

ส่วนช่อง 3, 5, 7 และ ช่อง 9 มีโครงสร้างนายประตุนเท่ากันคือ 3 ประตุนแต่แตกต่างกันตรงลักษณะของนายประตุนคนที่ 2 ถัดจากแหล่งข่าวกับนายประตุนคนสุดท้ายที่จะปล่อยผ่านข่าวต่างประเทศเข้าสู่กระบวนการออกอากาศ นั่นคือหากบก.ต่างประเทศไม่ได้เป็นนายประตุนคนแรกของโทรทัศน์ก็จะต้องเป็นนายประตุนคนสุดท้าย ซึ่งสามารถกล่าวได้ 2 ประเด็นว่าบก.ต่างประเทศยังไม่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่แปลหรือเจ้าหน้าที่แปลไม่มั่นใจในผลงานของตัวเองจึงต้องมีบก.ข่าวต่างประเทศคอยกำกับในเรื่องการกำหนดประเด็นข่าวหรือการแปล

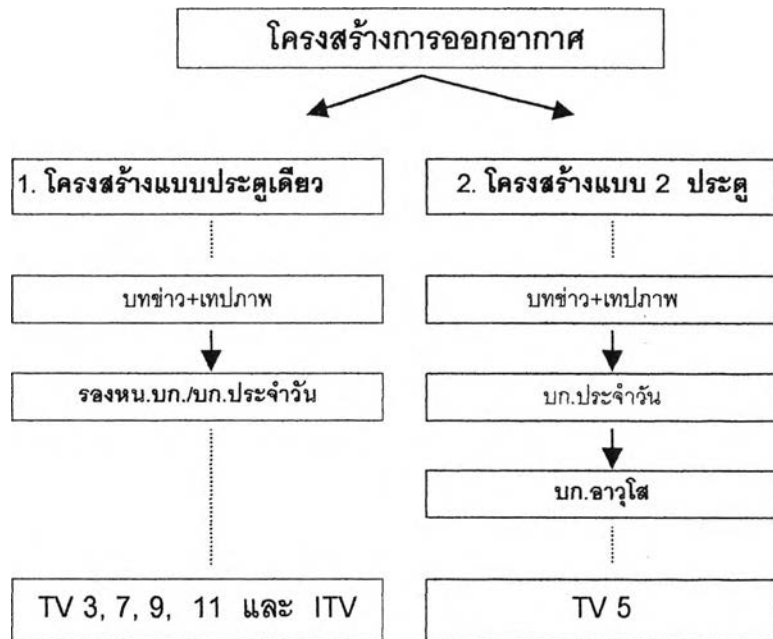
ข. ช่วงกระบวนการออกอากาศ

หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการผลิตภายในแผนกข่าวต่างประเทศแล้ว เจ้าหน้าที่ของแผนกจะเคลื่อนข่าวที่จัดทำสำเร็จรูปแล้วซึ่งประกอบด้วยบทข่าวและเทปภาพไปยังหน่วยผลิตข่าวหรือศูนย์ผลิตข่าวซึ่งกองบก.จะจัดเวรบุคคลภายในกองผลิตเวรกันทำหน้าที่เป็นบก.ประจำวันหรือบก.สถานีเพื่อพิจารณาข่าวออกอากาศทั้งหมด ซึ่งในการพิจารณาข่าวออกอากาศแต่ละคนจะมีเกณฑ์แตกต่างกันไปตามระดับความรู้ ความสามารถ ความสนใจและประสบการณ์เรื่องข่าว การพิจารณาให้ข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศออกหรือไม่ออกอากาศของผู้ตัดสินใจชั้นสุดท้ายคือบก.ประจำวัน หรือบก.อาวุโสรวมทั้งการโยกหรือสลับตำแหน่ง ตลอดจนการตัดทอนเนื้อหาข่าวเพื่อให้พอดีกับเวลาข่าวกรณีข่าวยาวเกินถือเป็นการกำหนดประเด็นหรือวาระ (agenda setting) ของข่าวสิ่งแวดล้อมที่อีกชั้นหนึ่งต่อจากกระบวนการผลิตข่าว ซึ่งจากการศึกษาการออกอากาศของโทรทัศน์ทั้ง 6 ช่อง สามารถแบ่งลักษณะการออกอากาศตามโครงสร้างได้ 2 แบบ คือ

1. โครงสร้างแบบประตุนเดียว คือบก.ประจำวันเป็นผู้พิจารณาออกอากาศข่าวสำเร็จรูปที่ได้จากแผนกข่าวต่างประเทศและเป็นผู้ตัดสินใจยกข่าวทิ้งหากทางฝ่ายออกอากาศแจ้งข่าวเกินเวลา สถานีโทรทัศน์เกือบทุกช่องมีขั้นตอนการออกอากาศแบบนี้ยกเว้นช่อง 5 ขณะที่ช่อง 3 มีรองหน.บกเป็นผู้ทำหน้าที่พิจารณาและตัดสินใจ

2. โครงสร้างแบบ 2 ประตุน คือบก.ประจำวันพิจารณาข่าวให้อยู่ภายในเวลา จากนั้นให้บก.อาวุโสกำกับดูแลเนื้อหาและตัดสินใจการออกอากาศ ซึ่งบก.อาวุโสเป็นผู้ตัดสินใจคนสุดท้าย

ทำยในการออกอากาศ สถานีที่มีขั้นตอนการออกอากาศข่าวแบบนี้คือช่อง 5 เขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

สรุปได้ว่า บก.สถานี ซึ่งอาจจะเรียกว่าบก.ประจําวันหรือบก.คุมออกอากาศ อาวุโส เป็นผู้พิจารณาข่าวต่างประเทศที่จะออกอากาศ ยกเว้นช่อง 5 ที่มีบก.อาวุโสกำกับการออกอากาศอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งบก.ประจําวัน และบก.อาวุโส ถือเป็นบุคคลสุดท้ายในการตัดสินใจให้หรือไม่ให้ข่าวออกอากาศ

การออกอากาศส่วนใหญ่จะมีบก.ประจําวันหรือบก.อาวุโสขึ้นไปกำกับดูแลด้วยโดยเฉพาะช่วงข่าวหลักภาคค่ำ ภายในห้องออกอากาศจึงมีผู้กำกับออกอากาศ บก.ประจําวันหรือบก.อาวุโส นอกจากนี้ยังมี เจ้าหน้าที่เทคนิคต่างๆ เช่น เจ้าหน้าที่ play เทป เจ้าหน้าที่กราฟิก เจ้าหน้าที่ควบคุมเสียงและเครื่อง ยกเว้นช่อง 5 ที่มีนายทหารเวรร่วมกำกับออกอากาศด้วยแต่ไม่มีหน้าที่ตัดสินใจนอกจากบก.อาวุโส และระหว่างการออกอากาศหากเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งทำงานผิดพลาดเช่น play ผิดม้วนทำให้ภาพข่าวไม่ตรงกับบท หรือเสียงผู้ประกาศไม่มีเหล่านี้อาจทำให้ต้องมีการตัดข่าวทิ้ง แต่ผู้วิจัยพบว่าปัญหานี้เกิดขึ้นไม่บ่อยนัก และสามารถแก้ไขด้วยการนำเสนอข่าวที่มีปัญหาอีกครั้งหนึ่ง ปัญหาเทคนิคการออกอากาศจึงไม่เป็นปัจจัยต่อการนำเสนอหรือไม่นำเสนอข่าวลิ่งแวดลอมต่างประเทศ

บก.สถานีหรือบก.ประจำวันจะดูประเด็นข่าวเป็นหลักและจะตัดสินใจสกัดกั้นข่าวเมื่อเห็นว่าเวลาข่าวเกินและข่าวนั้นไม่มีความสำคัญหรือประเด็นน่าสนใจ แต่จากการศึกษาพบว่าบก.สถานีหรือบก.ประจำวันส่วนใหญ่จะรับฟังคำชี้แจงของเจ้าหน้าที่แผนกข่าวต่างประเทศก่อนตัดสินใจตัดข่าวต่างประเทศข่าวใดข่าวหนึ่งทิ้ง เพราะบก.สถานีหรือบก.ประจำวันไม่ได้อยู่เวรข่าวตลอดเวลาทำให้ไม่สามารถติดตามข่าวได้อย่างต่อเนื่องและยังเป็นเรื่องต่างประเทศด้วยแล้วยังยากต่อการปะติดปะต่อเรื่องราว การจะตัดข่าวต่างประเทศจึงมักมีการปรึกษาหรือชี้แจงก่อน ด้วยเหตุนี้เจ้าหน้าที่ข่าวต่างประเทศจึงยังมีอิทธิพลในการออกอากาศด้วย ซึ่งถือว่าแตกต่างกับนักข่าวประเภทอื่นๆ เพราะบก.สถานีหรือบก.ประจำวันมักเติบโตมาจากสายข่าวในประเทศและมีประสบการณ์ในเรื่องข่าวสูง การตัดสินใจออกหรือไม่ออกอากาศข่าวในประเทศของบก.ประจำวันหรือบก.สถานีจึงใช้ดุลยพินิจของตัวเองเป็นส่วนใหญ่

สำหรับเกณฑ์การพิจารณาข่าวต่างประเทศออกอากาศของบก.ประจำวันหรือบก.อาวุโสสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ในแง่ของเนื้อหาสาร บก.ประจำวันหรือบก.อาวุโสจะเลือกประเด็นหรือภาพข่าวที่น่าสนใจ ส่งผลกระทบต่อคนหมู่มากหรือต่อประเทศ เนื้อหาข่าวต่างประเทศมีความสอดคล้องกับข่าวภายในประเทศ เป็นข่าวที่อยู่ในกระแสหรือความสนใจของคนทั่วไปในเวลานั้น หรือเป็นข่าวที่ช่องอื่นนำเสนอ

2. ในแง่ของผู้ส่งสาร บก.ประจำวันหรือบก.อาวุโสจะควบคุมการนำเสนอข่าวให้อยู่ภายในเวลาที่กำหนดชอบใจหรือสนใจกับข่าวนั้น คิดว่าข่าวนั้นมีประโยชน์กับคนดู ประเมินค่าของข่าวนั้นจากการนำเสนอของโทรทัศน์ช่องอื่น และข่าวนั้นไม่กระทบต่อนโยบายสถานี เช่น ช่อง 5 นโยบายข่าวต่างประเทศ หลีกเลี้ยงข่าวที่จะกระทบความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศที่เป็นข่าว หรือช่อง 11 นโยบายข่าวต่างประเทศ หลีกเลี้ยงภาพข่าวที่ล่อแหลมต่อศีลธรรมหรือข่าวที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศแต่ยังไม่มีข้อมูลชัดเจน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ลักษณะการผลิตข่าวต่างประเทศของโทรทัศน์แตกต่างจากข่าวในประเทศอย่างสิ้นเชิงในแง่ผู้เป็นนายประตุนคนแรกที่จะเป็นผู้กำหนดประเด็นและปริมาณของข่าวที่จะเข้ามาให้พิจารณาคัดเลือกภายในสถานี โดยข่าวต่างประเทศมีแหล่งข่าวเป็นนายประตุนที่ 1 สถานีเป็นนายประตุนคนที่ 2 ลักษณะเช่นนี้ทำให้ข่าวต่างประเทศถูกกลั่นกรองมาแล้วขั้นหนึ่งจาก

แหล่งข่าว ซึ่งในส่วนของนายประตูนคนที่ 2 ยังแยกย่อยลงไปอีกเนื่องจากในองค์กรข่าวต่างประเทศ โทรทัศน์มีการแบ่งงานกันทำชัดเจนเป็นขั้นตอน

สำหรับแผนภูมิกระบวนการผลิตจากแผนตารางข้างบน ข่าวต่างประเทศทาง โทรทัศน์จะผ่านกระบวนการกลั่นกรองในขั้นตอนที่แตกต่างหรือคล้ายคลึงกันตามลักษณะโครงสร้างการทำงานภายในองค์กรข่าว ซึ่งกว่าที่ข่าวสิ่งแวดล้อมจากสำนักข่าวต่างประเทศจะได้รับการพิจารณาออกอากาศทางโทรทัศน์จะต้องผ่านด่านนายประตูนอย่างน้อยสุด 2 ด้านและมากที่สุด 4 ด้าน จากนั้นจะต้องผ่านนายประตูนส่วนกระบวนการออกอากาศ จะต้องผ่านนายประตูน 1-2 ด้าน

อย่างไรก็ตาม ขั้นตอนแต่ละชั้นอาจลดน้อยลงหากข่าวนั้นมีการพูดคุยกันในที่ประชุม บรรณาธิการข่าว ซึ่งหากที่ประชุมเห็นชอบกับประเด็นที่ข่าวต่างประเทศเสนอข่าวนั้นก็ไม่ต้องถูกพิจารณาในกระบวนการออกอากาศแต่จะเป็นการดูความถูกต้องของเนื้อหาเท่านั้น ซึ่งการประชุม บก.ข่าวมีทุกวันเพื่อหารือทิศทางหรือนำเสนอข่าวในแต่ละวันร่วมกัน ช่อง 3 7 และ ไอทีวี ส่งบก. ข่าวต่างประเทศเป็นตัวแทนประชุม ช่อง 5 ส่งผู้ที่ไม่ได้อยู่เวรแปลเข้าประชุม ขณะที่ช่อง 9 และช่อง 11 ไม่มีตัวแทนจากแผนกข่าวต่างประเทศเข้าประชุม

สำหรับความร่วมมือหรือประสานงานกันเพื่อให้การนำเสนอข่าวระหว่างแผนกข่าว ต่างประเทศกับข่าวในประเทศมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยเฉพาะกรณีที่ ข่าวต่างประเทศมีเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อโลกหรือต่อไทยนั้น สามารถพิจารณาระดับ ความร่วมมือกันได้ด้วยการดูการเข้าร่วมประชุมของบก.ข่าวในแต่ละวัน ผู้วิจัยสามารถแบ่งความ ร่วมมือในองค์กรของโทรทัศน์ออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. มีระดับความร่วมมือมาก สถานที่ที่มีลักษณะการร่วมมือในการผลิตข่าวสูงคือสถานี ที่ประกาศตัวเน้นความสำคัญของการนำเสนอข่าว ได้แก่ ช่อง 3, 7 และไอทีวี ซึ่งทั้ง 3 สถานี จะให้ ความสำคัญกับการประชุมของบรรณาธิการข่าวประจำวันเห็นได้จากการกำหนดให้บก.ข่าว ต่างประเทศเป็นตัวแทนเข้าประชุมของบรรณาธิการทุกครั้งเพื่อร่วมกันตัดสินใจในการเสนอข่าว ประจำวัน

2. มีระดับความร่วมมือปานกลาง ได้แก่ ช่อง 5 โดยการประชุมกองบก.เป็นเพียงการบอกชื่อหัวข้อข่าวต่างประเทศที่จะนำเสนอในแต่ละช่วงเท่านั้นโดยผู้เข้าร่วมประชุมเป็นผู้ใดก็ได้ที่เป็นสมาชิกของแผนกและไม่ได้เข้าเวรแปล

3. มีระดับความร่วมมือน้อย ได้แก่ ช่อง 9 และช่อง 11 โดยแผนกข่าวต่างประเทศจะไม่มีผู้แทนเข้าร่วมประชุมกองบก.ในแต่ละวันเพราะไม่ได้รับเชิญ (อนุพงศ์ ปุณณฤทธิ, สัมภาษณ์ 19 สิงหาคม 2542)

ระดับความร่วมมือมากหรือน้อยแสดงให้เห็นถึงการร่วมมือกันทำงานในฝ่ายข่าวอย่างชัดเจนซึ่งจะมีผลต่อการนำเสนอข่าวต่างประเทศกรณีเกิดเหตุการณ์สำคัญระดับโลกหรือที่มีผลกระทบต่อไทย เช่น การพบสารพิษไดออกซินในอาหารที่นำเข้าจากเบลเยียมเมื่อช่วงต้นปี 2542 ที่ช่อง 3,7 และไอทีวี นำประเด็นของข่าวที่เกิดขึ้นในต่างประเทศมาขยายผลด้วยยกมานำเสนอรวมกับข่าวเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารในไทยที่นำเข้าจากเบลเยียมอย่างต่อเนื่องประมาณ 4-5 วัน และจะหยิบยกขึ้นมาเสนอเป็นระยะๆ ขณะที่ช่อง 5, 9 และช่อง 11 นำเสนอปฏิริยาความเคลื่อนไหวในไทย 1-3 วันจากนั้นปล่อยให้ประเด็นของข่าวต่างประเทศจนทำให้ดูเหมือนว่าปัญหาสารพิษในอาหารไม่เกี่ยวข้องกับไทย

2.2 การคัดเลือก และแปลข่าวของเจ้าหน้าที่

2.2.1.เกณฑ์ในการคัดเลือกข่าวต่างประเทศมาแปล

โทรทัศน์ไทยมีลักษณะโครงสร้างแผนกข่าวต่างประเทศเหมือนกันคือประกอบด้วยบก.ข่าวต่างประเทศซึ่งทำหน้าที่เสมือนเป็นหัวหน้าข่าวต่างประเทศและมีคำเรียกขานแตกต่างกัน เช่น ช่อง 5 เรียกหัวหน้าข่าวต่างประเทศ ช่อง 9 เรียกหัวหน้ากองบรรณาธิการข่าวต่างประเทศ นอกจากนี้ก็มี ผช.บก. เจ้าหน้าที่แปลหรือเรียบเรียงข่าว เจ้าหน้าที่ติดต่อ และเจ้าหน้าที่บันทึกภาพ และข้อมูล ยกเว้นช่อง 5 และ 11 ที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ติดต่อ เจ้าหน้าที่บันทึกภาพและข้อมูลเพราะขาดแคลนบุคลากร การทำงานในส่วนนี้จึงตกเป็นของผู้อยู่เวรแปล

การทำงานภายในแผนกข่าวต่างประเทศของแต่ละสถานีคล้ายคลึงกันคือแปลข่าว ตัดต่อภาพ บันทึกข้อมูล แต่จะแตกต่างกันตรงการเลือกประเด็นข่าวแปล การเลือกข่าวแปลผู้แปลอาจเลือกด้วยตัวเอง หรือเลือกตามที่บก.ต่างประเทศและผช.บก. คัดเลือกหรือกำหนดประเด็นไว้

ช่อง 3 มีบก.คัดเลือกประเด็นข่าวเป็นส่วนใหญ่ ช่อง 5 ผู้อยู่เวรแปลเลือกข่าวด้วยตนเอง ช่อง 7 ผู้อยู่เวรแปลจะหมุนเวียนกันเป็นบก.ประจำวันของข่าวต่างประเทศและเลือกประเด็นข่าวให้ผู้ร่วมงานช่วยกันแปลเมื่อแปลเสร็จจะต้องผ่านการดูประเด็นจากบก.ข่าวต่างประเทศ ช่อง 9 หน.กองบก.ต่างประเทศเป็นผู้คัดเลือกข่าวในช่วงข่าวภาคเที่ยงวัน 12.00 น. ช่อง 11 ผู้อยู่เวรแปลเลือกข่าวด้วยตนเอง ขณะที่ช่อง ITV มีผช.บก.เป็นผู้คัดเลือกประเด็น (ดูแผนภาพที่ 15)

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือก เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่จะเลือกข่าวที่ตนเองคิดว่าน่าสนใจและคนดูสนใจ มีภาพข่าวน่าสนใจ เป็นข่าวที่อยู่ในกระแสหรือความสนใจของคนทั่วไปในเวลานั้น อีกทั้งเลือกแปลเพราะเห็นว่าช่องอื่นนำเสนอ หรือแหล่งข่าวส่งเข้ามามากเพราะการที่แหล่งข่าวส่งเข้ามามากแสดงว่าข่าวนั้นมีความสำคัญเจ้าหน้าที่เลือกก็อาจจะคัดเลือกข่าวนั้นออกอากาศ

"...เกณฑ์ที่เลือกแปลก็คือหนึ่งเป็นที่สนใจ คนดูสนใจ กระทั่งต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศโดยรวมของโลก เช่น สันติภาพตะวันออกกลางมันกระทบต่อคนทั่วโลก ทั่วโลกให้ความสนใจคนไทยก็ควรมีความรู้ในเรื่องนั้น สองอาจเป็นเรื่องแปลก อาจเรียกว่าเป็น group human interest ก็คือเป็นเรื่องอย่างปลาโลมาคลอดลูก เด็กฝาแฝดอะไรอย่างนี้ก็เป็นเรื่องน่าสนใจหรือว่าเป็นภาพน่าตื่นเต้นเพราะเราทำทีวี วิทยุอาจไม่เล่นข่าวบางข่าวเพราะเขาไม่มีภาพ แต่เราเล่นได้เช่นข่าวต่อสู้กัน อย่างนี้เราเลือกเล่นอะไรก็ได้เอาเป็นว่าเรายึดตลาดเป็นหลักและก็ดูแนวโน้มของโลกว่าเขาเล่นเรื่องอะไรกัน ส่งผลต่อประวัติศาสตร์โลกหรือเหตุการณ์อันยิ่งใหญ่เราก็เลือก..."(อรอุมา วัฒนสุข, สัมภาษณ์ มกราคม 20 มกราคม 2543)

"...เขามีบทบาทอย่างเดี๋ยวก็คือว่าเขาจะส่งข่าวอะไรมาให้เรา มันจะมีหลายครั้งอย่างเช่นข่าวที่เขาคิดว่ามันเป็นข่าวที่ hot มาก เป็นข่าวที่ดีมากเลยแต่เราไม่เล่นเลยอย่างการเจรจา สันติภาพ live มาเลยของ CNN breaking news มา ของเอพีก็มีมาของรอยเตอร์ก็มีมาแต่ช่อง 3 ไม่เล่นเลยมันขึ้นอยู่กับเราจริงๆ แล้วเขาจะกำหนดเราก็ได้แต่เราต่างหากที่จะต้องเป็นตัวกำหนดข่าวเพราะบางทีที่สามารถเอาข่าวที่ไม่มีภาพในวันนั้นออกมาทำและบอกผู้ชมด้วยการระบุภาพ file คือว่าอะไรก็ตามที่จะเกิดประโยชน์กับคนไทยมากกว่าให้ความรู้กับคนไทยมากกว่า มันน่าจะเสนอมากกว่า..." (สุกัญญา รอมมี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

"...ส่วนมากเราจะเลือกของเราเองแต่จริงๆ แล้วถ้าเป็นข่าวใหญ่แต่ละสำนักข่าวเขาก็จะเสนอกันอยู่แล้วคล้ายๆ กัน..." (วันชัย รุจาวงศ์สันติ, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

"...เลือกชื่อนำแปลหรือชื่อนำสนใจสำหรับวันนั้น ถ้าเกิดบุคคลสำคัญตายวันนั้น ทุกคนก็อยากดูแล้ว หรืออย่างข่าวสารได้ออกซินในอาหารก็เหมือนกัน คือต้องดูตามกระแสด้วย อย่างข่าววันนี้สารได้ออกซินดังแล้วไปเอาข่าวการเมืองมาขึ้นก็ไม่ถูก เกณฑ์ที่ใช้ดูคือดูข่าวที่ส่งผลกระทบต่อคนหมู่มาก อยู่ในความสนใจอย่างเรื่องได้ออกซินในนมผง คิดว่าจะต้องดังคือคนที่ทำงานในด้านข่าว จะมี sense คล้ายๆ กัน ข่าวจะออกมาเหมือนกัน..."(พจนีย์ มณีขาว,สัมภาษณ์ 16 สิงหาคม 2542)

จากคำกล่าวของข้างต้นสรุปได้ว่าเกณฑ์การเลือกข่าวต่างประเทศของโทรทัศน์แต่ละช่องจะมีลักษณะคล้ายๆ กัน และแต่ละประเด็นข่าวก็จะมีเกณฑ์การเลือกเหมือนกันซึ่งสามารถอธิบายตามลักษณะเนื้อหาสารและผู้ส่งสารดังนี้

1. ในแง่เนื้อหาข่าวสาร

- เป็นข่าวที่อยู่ในกระแส เป็นข่าวที่น่าสนใจหรืออยู่ในความสนใจของคนทั่วไป (human interest)
- เป็นข่าวที่มีภาพเหตุการณ์ตื่นเต้นหรือสร้างความสนใจแก่คนดู
- เป็นข่าวที่มีผลกระทบต่อคนหมู่มาก หรือมีผลกระทบต่อไทย
- เป็นข่าวที่ให้แง่คิดหรือบทเรียนสอนใจ เช่น ข่าวเรื่องการกราดยิงในโรงเรียนและที่สาธารณะในสหรัฐฯ และข่าวนักเรียนหญิงขายบริการทางเพศในญี่ปุ่นที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาสังคมอันมีผลมาจากลัทธิบริโภคนิยม เป็นต้น

เมื่อพิจารณาเกณฑ์การเลือกคัดเลือกข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศจากหลักเกณฑ์ในแง่เนื้อหาของข่าวข้างต้น จะเห็นว่ามีส่วนเกณฑ์ที่ถือเป็นเอกลักษณ์ในการคัดเลือกประเด็นข่าวสิ่งแวดล้อมของผู้เปิดปิดประตูสารคนแรกและคนสุดท้ายก็คือเกณฑ์ที่ให้แง่คิดหรือบทเรียนสอนใจ เพราะประเด็นสิ่งแวดล้อมให้แง่คิดเรื่องการแก้ไข ป้องกันและอนุรักษ์เนื่องจากสิ่งแวดล้อมมีลักษณะเป็นสากลที่ส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีลักษณะทางกายภาพและภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกับไทย จัดเป็นบทเรียนการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมของไทยได้ดีสามารถสอนให้ประชาชนรู้ว่าควรแก้ไขสถานการณ์อย่างไร

"...ชอบข่าวสิ่งแวดล้อมเพราะไม่ยกเน้นเอาสถานการณ์เมืองมากนักเพราะการเมืองแต่ละประเทศเป็นเรื่องไกลตัว การเมืองบางประเทศแทบจะไม่ส่งผลกระทบต่อบ้านเราเลยเพียงแต่

ให้รู้เท่านั้นเอง แต่สิ่งแวดล้อมมีให้เห็นเป็นตัวอย่าง ดูให้เห็นเป็นอุทาหรณ์สอนใจ ดูแล้วให้แง่คิดกับเราได้ถึงแม้จะเป็นพื้นที่ต่างกันแต่ที่แง่คิดมันให้ได้เหมือนกัน ..." (คุณสุพัฒน์พงศ์ ประชาศรี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

"...คิดว่าสิ่งแวดล้อมต่างประเทศข่าวให้ความสนใจจะยกตัวอย่างเกิดปัญหาในทะเล น้ำมันรั่วไหลเขาจะเน้นมากเรื่องนกตาย แมวน้ำตายเขาจะถ่ายภาพให้เห็น close ให้เห็นว่ามันไม่มีอากาศหายใจแล้วนะปลา นกก็ต้องกินปลาไม่มีปลากินก็แย่ไปตามๆ กัน นกยังเจอคราบน้ำมันเปื้อนเต็มตัวอีก ที่ว่าเขาให้ความสนใจดีกว่าเมืองไทย แม้แต่ธรรมชาติเลวร้าย ปลาโลมาเข้ามาเกยตื้น เขายังดูแลมันอย่างดีซึ่งที่ว่าการที่เขาสื่อมาอย่างนั้น มันก็สอนให้คนไทยรู้หรือให้รู้จักเหมือนกันว่า ฝรั่งเศสเป็นชาติที่เจริญแล้วเขาก็ยังสนใจสิ่งแวดล้อมให้ความสำคัญกับมันดูแลมันโดยเฉพาะธรรมชาติทั้งสัตว์ทั้งน้ำน่าจะเป็นอุทาหรณ์สอนใจคนไทยได้..." (คุณกัลยา พานิชดี, สัมภาษณ์ 2 มีนาคม 2543)

2. ในแง่ของตัวผู้ส่งสาร

- เลือกข่าวตามที่ตนเองสนใจหรือชอบข่าวนั้น
- คิดเอาว่าเป็นข่าวที่มีประโยชน์ต่อคนดู
- ประเมินคุณค่าของข่าวสิ่งแวดล้อมจากปริมาณความถี่ที่แหล่งข่าวส่งเข้ามา และเก็งว่าเป็นข่าวที่โทรทัศน์คู่แข่งจะนำเสนอเหมือนกัน หรือช่องอื่นนำเสนอแล้ว

เกณฑ์การเลือกข่าวต่างประเทศเมื่อพิจารณาในแง่ของตัวผู้ส่งสารจากที่กล่าวข้างต้นจะมีลักษณะเหมือนกับประเด็นอื่นๆ เพราะผู้ส่งสารจะยึดหลักว่าทำอย่างไรที่จะทำให้การนำเสนอข่าวเป็นที่ถูกใจเห็นได้จากการคาดการณ์ว่าข่าวที่นำเสนอจะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้รับได้ ผู้ส่งสารที่มีส่วนในการเลือกข่าวจึงมีลักษณะเป็นนักการตลาดที่นอกจากจะตบแต่งหรือสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าของตัวเองแล้ว ยังต้องมีกลยุทธ์ที่ใช้ในการแข่งขันกับพอดักรายอื่นด้วย

สำหรับเอกลักษณ์ของการเลือกข่าวสิ่งแวดล้อมในแง่ของผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารมักคิดว่าเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นข่าวที่มีประโยชน์ต่อคนดู คิดว่าคนดูชอบหรือสนใจและมักใช้เกณฑ์นี้เป็นตัววัดคุณค่าข่าวในการคัดเลือกข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศออกอากาศ

จากผลที่ได้สรุปได้ว่าผู้อยู่ในตำแหน่งนายประตุนคนแรกในการผลิตข่าวต่างประเทศของโทรทัศน์มีส่วนผลการคัดเลือกและนำเสนอข่าวต่างประเทศประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกตามแผนภูมิข้างล่างนี้

2.2.2. การแปล

ข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศมีบทข่าวเป็นภาษาอังกฤษ สถานีแต่ละช่องจึงมีการกำหนดเวรรับผิดชอบแปลข่าวแต่ละช่วง ซึ่งผู้อยู่เวรส่วนใหญ่ ได้แก่ จนท.แปลข่าวหรือจนท.เรียบเรียงข่าวและผ.บ.ก.ข่าวต่างประเทศ

การแปล เจ้าหน้าที่จะแปลตามลักษณะความยาวของเวลาที่ได้ ซึ่งแต่ละช่องจะมีลักษณะการแปลข่าวต่างประเทศดังนี้

ช่อง 3 แปลแบบยาวบ้างสั้นบ้างแล้วขึ้นอยู่กับความสำคัญของข่าว

ช่อง 5 แปลเป็นข่าวเดี่ยวยาวประมาณ 1 นาทีในช่วงข่าวภาคเช้า ภาคเที่ยงวัน เบริคข่าวสั้น และแปลในลักษณะสรุปใจความสั้นๆ เรียงกันประมาณ 5-6 ข่าว ในช่วงเวลาข่าวภาคค่ำ ช่วง 17.00 น. และข่าว 19.00 น.

ช่อง 7 แปลเป็นข่าวเดี่ยวในช่วงเบรคข่าวสั้น ส่วนข่าวภาคเช้า ภาคเที่ยงวันและภาคค่ำ จะแปลข่าวเดี่ยวประมาณ 3 ข่าว และสรุปเป็นข่าวสั้นๆ 2-3 ข่าวแล้วแต่เวลาออกอากาศที่ยืดหยุ่นได้ในแต่ละวัน ก่อนจะปิดท้ายช่วงข่าวด้วยเขาเบาสมองประเภทความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการแพทย์ และชีวิตสัตว์ยาวประมาณ 20 วินาที

ช่อง 9 จะแปลเป็นข่าวเดี่ยว จำนวนขึ้นขึ้นอยู่กับเวลาที่ได้แต่มีข่าวปิดท้ายช่วงลักษณะเดียวกับช่อง 7 แต่มีจำนวนมากขึ้นกว่าโดยเฉลี่ยจะมี 2 ข่าว

ช่อง 11 แปลเป็นข่าวเดี่ยวจำนวนขึ้นขึ้นอยู่กับเวลาที่ออกอากาศ และช่อง ITV นำเสนอข่าวเดี่ยวในช่วงเบรคข่าวสั้น ส่วนข่าวภาคเช้า ภาคเที่ยงวันและภาคค่ำ

การแปลข่าวต่างประเทศของเจ้าหน้าที่แปลที่พบสามารถแบ่งได้ 3 ลักษณะใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. แปลเพื่อบอกเล่า (To Inform) คือรายงานสถานการณ์ว่าเกิดอะไรขึ้นที่ไหน เมื่อไร ซึ่งข่าวที่แปลในลักษณะนี้ เป็นข่าวที่ไม่มีความสลับซับซ้อนของเหตุการณ์ เช่น ข่าวการเมือง และมักเป็นข่าวที่เกิดขึ้นเฉียบพลัน (flash) และมีผลกระทบต่อคนหมู่มาก เช่น การก่อวินาศกรรม เครื่องบินตก

ข่าวสิ่งแวดล้อมที่เข้าข่ายการแปลในลักษณะนี้ส่วนใหญ่เป็นข่าวภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วม ภูเขาไฟระเบิด ไฟป่า โรคระบาด ฯ เพราะเพียงแค่บอกสถานที่เกิดเหตุ สาเหตุและความเสียหายข่าวก็มีความสมบูรณ์ การแปลเพื่อบอกเล่าหรือรายงานสถานการณ์เป็นการแปลที่ง่าย ใช้เวลาแปลและมีความยาวเวลาออกอากาศน้อยที่สุด ข่าวสิ่งแวดล้อมประเภทภัยพิบัติจากธรรมชาติจึงมักเป็นข่าวที่อยู่ในลักษณะนี้

ข่าวสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะการแปลแบบบอกเล่ามีดังนี้

ตัวอย่าง ข่าว อากาศร้อนในจีนและน้ำท่วมในอิหร่าน ข่าวต่างประเทศภาคเช้า 05.30 น. วันที่ 27 กรกฎาคม 2542 ช่อง 7

“ในช่วงสุดสัปดาห์ที่ผ่านมาชาวจีนในกรุงปักกิ่งต้องเผชิญกับสภาพอากาศร้อนจัดอีกครั้งโดยเมื่อวันเสาร์ที่ผ่านมาอุณหภูมิในกรุงปักกิ่งได้พุ่งขึ้นถึงจุดสูงสุดถึง 42.2 องศาเซลเซียสซึ่งนับเป็นครั้งแรกในรอบ 57 ปี ที่ชาวจีนต้องเผชิญกับสภาพอากาศร้อนจัดหลังจากที่เคยมีอุณหภูมิสูงถึง 42.6 องศาเซลเซียส

-----พลิกภาพ -----

เกิดเหตุน้ำท่วมในพื้นที่ทางตอนเหนือของอิหร่านหลังมีฝนตกหนักในพื้นที่เมื่อวันอาทิตย์ทำให้ประชาชนในเมืองเนก้าได้รับความเดือดร้อนหนักเนื่องจากระบบสาธารณูปโภคในเมืองถูกตัดขาดและสถานีโทรทัศน์ของอิหร่านรายงานว่ามีผู้เสียชีวิตจากน้ำท่วมแล้ว 13 คน”

(หมายเหตุ: บทข่าวต่างประเทศของช่อง 7 มีลักษณะย่อข่าวให้สั้นและรวมอยู่ในบทเดียวกันจึงไม่มีการโปรยหัวข่าว ซึ่งบทข่าวตัวอย่างที่ยกมามีข่าวย่อทั้งหมด 5 ข่าวและข่าวตัวอย่างอยู่อันดับที่ 3 และ 4 ติดกัน)

ส่วนข่าวสิ่งแวดล้อมประเภทอื่นๆ จะอยู่ในลักษณะแปลเพื่อบอกเล่าก็ต่อเมื่อมีประเด็นสำคัญเกิดขึ้น เช่น โรงงานนิวเคลียร์ระเบิดในญี่ปุ่น การเคลื่อนไหวประท้วงขององค์กรสิ่งแวดล้อม น้ำมันรั่วไหลลงทะเล เป็นต้น ซึ่งตัวอย่างข่าวสิ่งแวดล้อมที่ไม่ใช่ภัยพิบัติทางธรรมชาติและเข้าข่ายการแปลเพื่อการบอกเล่ามีลักษณะดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง ข่าวน้ำมันรั่วในสหรัฐ ข่าวต่างประเทศภาค 05.30 น. วันที่ 4 ตุลาคม 2541 ช่อง 5

ผู้ประกาศ----- เกิดเหตุน้ำมันรั่วจากท่อส่งน้ำมันในอ่าวเม็กซิโก ส่งผลให้คราบ

(ออกตัว/ไปรษณีย์) น้ำมันรอบชายฝั่งทะเลในมลรัฐหลุยเซียน่าของสหรัฐฯ

โดยคราบดังกล่าวเกิดจากการรั่วไหลของน้ำมันดิบราว 155,000 แกลลอนจากท่อส่งน้ำมันในอ่าวเม็กซิโกของบริษัทบริติชปิโตรเลียมตั้งแต่วินาทีที่ผ่านไปมา ส่งผลให้เกิดคราบน้ำมันเป็นระยะทางถึงกว่า 48 กิโลเมตรจากปากแม่น้ำมิสซิสซิปปีซึ่งในเรื่องนี้ทางบริษัทบริติชปิโตรเลียมได้ออกมาแสดงความเสียใจและได้สั่งให้ยุติการทำงานบริเวณแท่นขุดเจาะน้ำมันที่ตั้งอยู่ในบริเวณดังกล่าวนับตั้งแต่วันที่เกิดเหตุแล้ว อย่างไรก็ตามแม้ว่าทางบริษัทจะยังไม่ทราบแน่ชัดว่าน้ำมันรั่วไหลมาจากบริเวณใดแต่ขณะนี้ยังไม่มีรายงานการรั่วไหลเพิ่มแต่อย่างใด โดยทางบริษัทแจ้งว่าน่าจะยังคงเหลือน้ำมันดิบในท่อส่งน้ำมันอีกราว 315,000 แกลลอน จนถึงขณะนี้เจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมประจำมลรัฐหลุยเซียน่าของสหรัฐฯ กำลังเร่งกำจัดคราบน้ำมันดังกล่าว เพื่อไม่ให้สภาพแวดล้อมเลวร้ายลงไปกว่าเดิม

จากบทข่าวข้างบนจะเห็นว่าผู้แปลแปลแบบรายงานข่าวทั่วไปคือบอกเล่าเท่านั้น ไม่มีการอธิบายว่าสภาพแวดล้อมที่เลวร้ายนั้น มีสิ่งใดที่บ่งบอกถึงความเลวร้ายทางสภาพแวดล้อมอันเป็นผลมาจากน้ำมัน และไม่อธิบายวิธีการกำจัดคราบน้ำมันเพื่อเป็นการให้ความรู้แก่ผู้รับสาร เป็นต้น อย่างไรก็ตามเนื่องจากข่าวนี้เป็นข่าวโทรทัศน์ซึ่งจะต้องมีภาพบอกเล่าเหตุการณ์อยู่แล้ว จึงเป็นไปได้ว่าแม้ผู้แปลจะไม่ได้อธิบายรายละเอียด แต่อาจเป็นไปได้ว่าผู้แปลต้องการให้ภาพเป็นตัวอธิบายเหตุการณ์โดยจะใช้วิธีการแปลแบบบอกเล่าธรรมดา

2. แปลเพื่อให้ความรู้ (To Educate) การแปลลักษณะนี้ผู้แปลจะเน้นการตอบคำถามสาเหตุหรือทำไม (Why) และอย่างไร (How) นอกเหนือจากการแปลเพื่อบอกเล่าหรือรายงาน

สถานการณ์เพียงอย่างเดียวดังนั้นการแปลลักษณะนี้ผู้แปลจึงต้องขยายความหรือให้คำอธิบายเพิ่มเติมด้วย การแปลเพื่อให้ความรู้สามารถสร้างความใกล้ชิดระหว่างชาวกับคนดูได้เพราะชาวที่ให้ความรู้มีลักษณะเป็นสากลและมีลักษณะของการเตือนภัย ไม่มีการแบ่งว่าเป็นเรื่องไกลหรือใกล้ตัว

ชาวสิ่งแวดล้อมที่แปลเพื่อให้ความรู้ส่วนใหญ่ภัยพิบัติที่มีปฏิกริยาทางเคมี การเคลื่อนไหวขององค์กรสิ่งแวดล้อมและการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ นอกจากนี้ชาวที่มีผลเสียหายสืบเนื่องมาจากภัยพิบัติจากธรรมชาติบางครั้งก็ถูกจัดอยู่ในการแปลในลักษณะนี้ด้วย เช่น กรณีน้ำท่วม ผู้แปลอาจรวบรวมความถี่ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจทำให้ผู้รับสารตีความได้ว่าเหตุการณ์น้ำท่วมเกิดขึ้นบ่อยครั้งแค่ไหนและพื้นที่ใดที่มีปัญหาน้ำท่วมบ่อยที่สุด เป็นต้น

ชาวสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะการแปลเพื่อให้ความรู้ มีรูปแบบการแปลดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง ชาวน้ำท่วมจีน ชาวต่างประเทศภาค 19.00 น. ของวันที่ 8 กรกฎาคม 2542 ช่องไอทีวี

ผู้ประกาศ----- ปีนี้ชาวจีนเกือบ 2 ล้านคนต้องไร้ที่อยู่อาศัยและอีกไม่น้อยกว่า 200
(ออกตัว/โปรยหัว) คน ต้องเสียชีวิตเพราะอุทกภัยบนริมฝั่งแม่น้ำแยงซีที่มีสาเหตุมาจาก การ
ตัดไม้ทำลายป่า

เทป ----- นอกจากผู้คนเกือบ 2 ล้านคนจะต้องไร้ที่อยู่อาศัยเพราะอุทกภัยใน
ปีนี้แล้ว ไร่นาอีกไม่น้อยกว่า 3 ล้านไร่ ยังได้รับความเสียหายด้วย ทาง
การมณฑลหูเป่ย์ประเมินความเสียหายในเบื้องต้นไม่น้อยกว่า 3 พันล้าน
เหรียญสหรัฐหรือกว่า 1 แสนล้านบาทส่วนผู้เสียชีวิตมีไม่น้อยกว่า 240
คน

ถึงแม้ว่าภาวะน้ำท่วมบนสองฝั่งแม่น้ำแยงซีในพื้นที่ตอนกลาง
ของประเทศจีน จะเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี แต่ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา
ความรุนแรงมากขึ้นเนื่องจากการตัดไม้ทำลายป่า โดยเฉพาะเมื่อปีที่แล้ว
ซึ่งนับว่าเป็นอุทกภัยครั้งที่เลวร้ายที่สุดในรอบ 44 ปีของจีนซึ่งมีผู้เสียชีวิต
เกือบ 5 พันคน

จากบทข่าวนอกจากผู้แปลจะแปลเพื่อบอกเล่าหรือรายงานสถานการณ์ทั่วไปแล้วผู้แปลยังได้อธิบายสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาด้วยนั่นก็คือการตัดไม้ทำลายป่า

นอกจากนี้ คำกล่าวของผู้แปลที่เลือกแปลข่าวสิ่งแวดล้อมด้วยความคิดว่าเพื่อเป็นอุทาหรณ์แก่ประชาชนจึงเป็นการเข้าข่ายแปลเพื่อให้ความรู้ด้วย เพราะการแปลเพื่อให้เรื่องนั้นเป็นอุทาหรณ์ได้ ผู้แปลจะต้องอธิบาย "ทำไม" และ "อย่างไร" ด้วยนอกเหนือจาก "ที่ไหน" "เมื่อไร" และบทข่าวจะมีความยาวมากกว่าข่าวที่แปลเพื่อบอกเล่า เพราะจะต้องมีการ "ขยายความ" หรือ "อธิบาย" เพิ่ม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง ข่าว ประกาศสูญพันธ์ ชาวต่างประเทศภาค 19.00 น.วันที่ 6 กรกฎาคม 2542 ช่องไอทีวี
ผู้ประกาศ----- นักวิจัยเตือนว่าภายในระยะเวลาประมาณ 100 ปีนี้ หาก
 (ออกตัว/ไปรยหัว) อุณหภูมิของโลกยังคงร้อนขึ้นเรื่อยๆ ประกาศอาจจะสูญพันธ์ไปจากโลก
และจะกลายเป็นภัยพิบัติอย่างใหญ่หลวงต่อมนุษยชาติ

เทพ ----- นักชีววิทยาและผู้เชี่ยวชาญด้านปะการัง เปิดเผยผลงานวิจัยซึ่ง
 ดำเนินมากกว่า 15 ปีและได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มอนุรักษ์
 สิ่งแวดล้อมหรือกรีนพีซว่าหากอุณหภูมิของน้ำในมหาสมุทรยังคงสูงขึ้น
 เรื่อยๆ ปะการังทั่วโลกก็จะถูกทำลายและกว่าจะฟื้นชีวิตให้ปะการังได้
 อาจใช้เวลาถึง 500 ปี ผลกระทบที่จะเกิดตามมาก็คือความเสียหายของ
 การท่องเที่ยว การประมงและอุตสาหกรรมอื่นๆ เพราะประชาชนหลาย
 ร้อยล้านคนทั่วโลกต้องอาศัยผลพลอยได้จากปะการังซึ่งเป็นแหล่งโปรตีน
 ทั้งของคนและสัตว์

นักวิจัยชี้ว่าอุณหภูมิของโลกสูงขึ้นเพราะการปล่อยก๊าซ
 เรือนกระจกยังไม่ลดลง โดยปีที่แล้วอุณหภูมิของน้ำทะเลสูงสุดเป็น
 ประวัติการณ์ ทำให้ปะการังทั่วโลกได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะบางจุดใน
 มหาสมุทรอินเดียไม่มีปะการังที่มีชีวิตหลงเหลืออยู่

3. การแปลเพื่อความบันเทิง (To Entertain) การแปลเพื่อการบอกเล่าหรือรายงาน
 สถานการณ์และการแปลเพื่อให้ความรู้จะทำให้บรรยากาศการนำเสนอข่าวเครียดจนเกินไป และ
 อาจทำให้เกิดความน่าเบื่อหน่าย เพราะข่าวที่น่าสนใจควรเป็นข่าวที่มีการผสมผสานกันระหว่าง

เรื่องเครียดๆ (hard news) กับเรื่องเบาสมอง (soft news) ผู้แปลจึงมักหยิบยกข่าวประเภทเบาสมองขึ้นมาแปลด้วยเพื่อคลี่คลายบรรยากาศ เป็นการสร้างความบันเทิงให้เกิดขึ้นในข่าวที่นำเสนอ

ข่าวสิ่งแวดล้อมที่ผู้แปลถอดความเข้าข่ายลักษณะการแปลแบบนี้ส่วนใหญ่เป็นข่าวเกี่ยวกับสัตว์ เช่น สัตว์เกิดใหม่ซึ่งจะมีความน่ารักน่าเอ็นดู โดยธรรมชาติ การรักษาพยาบาลสัตว์ที่เจ็บป่วยและความสัมพันธ์ระหว่างสัตว์ต่างสายพันธุ์ เช่น ลูกสุนัขตีมนมแม่กวาง หรือแม่กระทิง เรื่องสัตว์ทำร้ายคน เป็นต้น ซึ่งการเห็นความน่ารักของสัตว์อาจทำให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกรักสัตว์ และอาจเกิดความต้องการอนุรักษ์ด้วย

บทข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศที่มีลักษณะการแปลเพื่อความบันเทิงมีลักษณะดังนี้

ตัวอย่าง ข่าวปลาวาฬบ้าเลือด ข่าวต่างประเทศภาค 12.00 น. วันที่ 14 มิถุนายน 2542 ช่อง 9

ผู้ประกาศ

เกิดเหตุขุลมุนขึ้น ในระหว่างการแสดงปลาวาฬที่สวนน้ำใน

(ออกตัว/ไปรษณีย์)

ซานดิเอโกของสหรัฐฯเมื่อนักแสดงเอกเกิดหลุดคิดเล่นนอกบทอย่างไม่คาดฝัน

ผู้เข้าชมการแสดงฉากนี้ซึ่งมีขึ้นที่สวนน้ำซีเวิลด์ในเมืองซานดิเอโกของสหรัฐฯ ต่างคิดว่านี่คือส่วนหนึ่งของโชว์ปลาวาฬที่เล่นกันอย่างสมจริงสมจังแต่ความจริงแล้วไม่มีใครรู้ว่าผู้ฝึกปลาวาฬต้องหนีเอาตัวรอดแทบตายเมื่อเจ้า "โคซอคกา" ปลาวาฬสาวเกิดเล่นนอกบทขึ้นมาอย่างกระทันหันเพราะไม่พอใจเพื่อนปลาวาฬตัวอื่นมันจึงแผลงฤทธิ์ได้กัดผู้ฝึกไม่ทันรู้ตัวกว่าที่เพื่อนผู้ฝึกคนอื่นจะไหวตัวทันรีบเข้าไปช่วยดึงขึ้นมาจากสระ ผู้ฝึกคนนั้นก็แทบแย่แต่เขาไม่ได้รับบาดเจ็บและภายหลังก็ยังแสดงต่อได้เหมือนเดิม ไมค์ สคาร์ปุซซีหัวหน้าครุฝึกแห่งสวนน้ำซีเวิลด์เผยว่าตามปกติเราจะสามารถสังเกตอาการปฏิกิริยาของปลาวาฬได้โดยง่ายว่าเมื่อใดที่มันไม่พอใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นมันจะแสดงออกให้เรารับรู้ด้วยใช้อวัยวะต่างๆ ฟาดหัว ฟาดหางแสดงอารมณ์

จากบทข่าวจะเห็นว่าผู้แปลสามารถใช้วิธีการแปลข่าวแบบให้ความบันเทิงในลักษณะให้ความรู้ด้วย โดยอาจสอดแทรกข้อมูลเพิ่มเติมเป็นเกร็ดเล็กเกร็ดน้อยเกี่ยวกับสัตว์ที่เป็นข่าว เช่น กล่าวถึงธรรมชาติของสัตว์หรือจำนวนประชากรของสัตว์ เพื่อให้ผู้รับสารมีความรู้เกี่ยวกับสัตว์ดังกล่าว อาจทำให้ผู้รับสารเกิดความคิดในเรื่องการอนุรักษ์หากทราบว่าสัตว์ที่เป็นข่าวมีจำนวนน้อย โกลัสนูญพันธุ์

การแปลข่าวจากต้นฉบับภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ผู้แปลจะต้องใช้ทักษะการใช้ภาษาของตัวเองที่จะถอดความข่าวนั้นออกมาและสื่อให้บุคคลทั่วไปเข้าใจได้ง่ายจะต้องตามเนื้อหาที่ได้รับ แต่เนื่องจากมีเวลาออกอากาศจำกัดผู้แปลจะต้อง “เลือก” ที่จะนำข้อความตรงจุดใดใน script ขึ้นมาถอดความแต่จะไม่มีกำหนดตายตัวว่าจะต้องแปลข่าวในลักษณะบอกเล่าให้ความรู้หรือให้ความบันเทิงเนื่องจากขึ้นอยู่กับความยาวของเวลาข่าวที่ได้ออกอากาศและกระแสข่าวในวันนั้นๆ ด้วย

จากการศึกษาพบว่าลักษณะเนื้อหาที่ถอดความออกมาส่วนใหญ่มีความใกล้เคียงกันคือจะมีลักษณะดังกล่าวที่ข้างต้น แต่การอธิบายใจความสำคัญของข่าวจะมีรายละเอียดปลีกย่อยในเนื้อหาข่าวแตกต่างกันออกไปตามลักษณะการเรียบเรียงภาษาและความต้องการของผู้แปลว่าต้องการหยิบข้อความใดขึ้นมาถอดความ โดยผู้แปลบางคนถือว่ารายละเอียดที่เล็กน้อยสามารถสร้างความแตกต่างของข่าวให้เกิดขึ้นได้

ตัวอย่าง ข่าวโปรยหัว “อากาศเลวร้ายในสหรัฐฯ” วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2541

ข้อ 9 “รัฐแคลิฟอร์เนียของสหรัฐฯประสบภัยจากพายุที่โหมกระหน่ำถึง 3 ครั้งในรอบ 1 สัปดาห์สร้างความเสียหายเป็นบริเวณกว้าง จนทางการต้องประกาศเป็นเขตภัยพิบัติ”...

ข้อ 5 “ชาวแคลิฟอร์เนียในสหรัฐฯ ยังคงเผชิญกับสภาพอากาศที่เลวร้ายอย่างต่อเนื่องหลังจากถูกพายุมาเธอร์ เนเชอร์พัดถล่มเข้าไปเป็นระลอกที่ 3 ในช่วงไม่ถึงสัปดาห์” ...

ตัวอย่าง ข่าวปัญหามลพิษในเม็กซิโก ข่าวต่างประเทศภาค 12.00 น. วันที่ 8 ตุลาคม 2541 ข้อ

ผู้ประกาศ----- ปัญหาอากาศเป็นพิษในกรุงเม็กซิโกซิตี เมืองหลวงของเม็กซิโก
(ออกตัว/ไปรษณีย์) ที่ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นทำให้ทางการต้องใช้มาตรการจำกัดการขับที่
ยวดยานบนท้องถนน

ปัญหามลพิษทางอากาศที่เพิ่มระดับมากขึ้นจนถึงขั้นวิกฤติในกรุงเม็กซิโกซิตีซึ่งติดอันดับเมืองหนึ่งของโลกที่มีควันพิษมากที่สุดทำให้รัฐบาลต้องหาทางแก้ไขโดยประกาศห้ามรถยนต์ส่วนบุคคลที่ป้ายทะเบียนลงท้ายด้วยเลข 0, 2, 3, 4, 6 และ 8 รวมทั้งรถยนต์ส่วนราชการเข้ามาวิ่งบนท้องถนนในย่านจอแจตลอด 24 ชั่วโมงเนื่องจากขณะนี้ระดับมลพิษในเขตเมืองหลวงพุ่งสูงถึง 240 จุดแล้ว การประกาศใช้มาตรการบังคับดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อรถยนต์ในตัวเมืองจำนวนถึง 1 ล้าน 5 แสนคันจากจำนวนทั้งหมด 3 ล้าน 4 แสนคันหรือคิดเป็นร้อยละ 40 ของทั้งหมด"

ข่าว ปัญหามลพิษในเม็กซิโก ข่าวต่างประเทศภาคเช้า 05.30 น. วันที่ 8 ตุลาคม 2541 ช่อง 5

ผู้ประกาศ ----- "พาทะหนักว่าล้านคันถูกกันออกจากท้องถนนในกรุงเม็กซิโกซิตี
ออกตัว/ไปรษณีย์ หลังมลภาวะในอากาศอยู่ในระดับที่เป็นอันตราย

จากวิกฤติทางมลพิษที่เกิดขึ้นในกรุงเม็กซิโกซิตีของเม็กซิโก ซึ่งเป็นเมืองที่มีปริมาณ มลภาวะมากที่สุดเมืองหนึ่งของโลกในขณะนี้ทำให้ทางการเม็กซิโกออกมาตรการฉุกเฉินในอันที่จะลดจำนวนยานพาหนะบนท้องถนนในเมืองหลวงแห่งนี้ลงร้อยละ 40 หรือประมาณ 1 ล้าน 5 แสนคันในจำนวนทั้งหมด 3 ล้าน 4 แสนคันซึ่งหากใครฝ่าฝืนคำสั่งห้ามของทางการก็ต้องถูกปรับในราคาสูง ทั้งนี้ยานพาหนะส่วนตัวที่มีแผ่นป้ายทะเบียนที่ลงท้ายด้วยเลข 0, 2, 3, 4, 6 และ 8 รวมทั้งยานพาหนะของรัฐบาลร้อยละ 50 จะต้องไม่นำออกมาขับที่บนท้องถนนต่างๆ ตลอด 24 ชั่วโมง"...

สำหรับความยากง่ายของเนื้อหา ข่าวสิ่งแวดล้อมที่ง่ายที่สุดสำหรับผู้แปลคือข่าวประเภทภัยพิบัติจากธรรมชาติส่วนข่าวสิ่งแวดล้อมที่ยากที่สุดและต้องเน้นความถูกต้องเป็นหลัก

คือ ชาวประเภทยกยิบัติที่มีปฏิกริยาทางเคมีเพราะมีคำศัพท์วิทยาศาสตร์หรือศัพท์หลวงปะปน และมีความสลับซับซ้อนของปัญหามากกว่า แต่ผู้วิจัยพบว่าปัญหาเรื่องนี้ไม่ได้เป็นอุปสรรคในการแปลตามที่ตั้งสมมติฐานเพราะผู้แปลส่วนใหญ่จะสอบถามจากนักวิชาการหรือผู้คลุกคลีงานด้าน สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ผู้แปลส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารจากสื่ออื่น เช่น คู่มือทัศนของอื่น อ่าน หนังสือพิมพ์ ฯ จึงทำให้มีความรู้ในเรื่องสิ่งแวดล้อมอยู่พอควร

ในเวลาเดียวกัน หากพบชาวประเภนี้บ่อยๆ ผู้แปลจะเกิดการ "จำได้" และรู้วิธีการแปล ซึ่งความยากลำบากในการแปลชาวสิ่งแวดล้อมที่มีคำศัพท์ยากอีกประการหนึ่งก็คือไม่สามารถสรุปหรือย่อเพื่อนำเสนอในช่วงเวลาสั้นๆ ได้เหมือนชาวยกยิบัติจากธรรมชาติ เพราะต้องแปลชว ยาวกว่าปกติเพื่อบอกหรืออธิบายความเป็นมาของชวโดยเฉพาะชวที่เพิ่งเคยเกิดขึ้น เช่น ชว การตัดแต่งพันธุกรรมพืช หรือพืชจีเอ็มโอ และชวการพบสารได้ออกซินในเบลเยียม ซึ่งถือเป็นชว ใหญ่ช่วงเดือนมิถุนายน 2542

"...ชาวสิ่งแวดล้อมถ้าแปลต้องปูพื้นก่อน คนดูไม่เหมือนกัน คนเพิ่งมาดู ถึงจะต่อ เนื่องแต่ก็เพิ่งมาติดตาม แต่จะแปลยาวกว่าปกติไหมก็แล้วแต่ประเด็น อย่างชาวยกยิบัติเป็นชว สั้นๆ ประมาณ 30 วินาทีและที่นี้อย่างชาวยกยิบัติเขาเน้นปล่อยภาพ script ต้องสั้นกว่าเดิมเพื่อ เน้นภาพ แต่ถ้าเป็นเรื่องเข้าใจยากก็ต้องมีการปูพื้นไปเยอะ อย่างจีเอ็มโอคนไม่รู้เรื่องก็ต้องอธิบาย เยอะเพราะเอาภาพออกไปเขาก็ไม่เข้าใจ"...(ประเทศ สวิสดิ้น่า, สัมภาษณ์ 16 ธันวาคม 2542)

"...ถ้าเป็นชวที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ๆ ยังไม่มีคำอธิบายจากชวอื่นๆ ที่จะแปลในลักษณะ นี้คือช่วงแรกๆ ที่จะอธิบายอย่างเช่นว่าสารได้ออกซินนี้มันมีความเป็นมายังไง มันเกิดขึ้นได้อย่างไร ซึ่งชวนี้ตอนนั้นมันมาจากต้นตอจากชวต่างประเทศมาก่อน มันเกิดจากการใช้น้ำมันพืชเก่าไป ผสมปนกับอาหารสัตว์ ตัวนี้เป็นตัวทำให้เกิดมะเร็งเป็นตัวก่อมะเร็งต่อมาผู้คนติดก็ใช้แต่คำว่าสาร ได้ออกซิน ได้ออกซินมาตลอดซึ่งตรงนี้ควรอธิบายทุกครั้งอธิบายสั้นๆ ว่ามันเป็นอะไรเพื่อให้ผู้ชมรู้ เข้าใจว่าสารได้ออกซินมีผลกระทบต่อสุขภาพอย่างไร เหมือนกับปรากฏการณ์เอล นิโญที่บอกกัน แต่ที่ว่าปรากฏการณ์ เอล นิโญ นี้ปรากฏการณ์ลานิญา แต่ไม่อธิบายความหมายว่ามันคืออะไร คนก็ไม่รู้..." (อนุพงศ์ บุญญฤทธิ, สัมภาษณ์ 19 สิงหาคม 2542)

"...อย่างยุคแรกๆ ส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับ green house effect เป็นส่วนใหญ่พอ อ่านไปเยอะๆ ก็รู้เองจำได้เองไม่ยากแต่สำหรับคนที่ไม่ค่อยได้แปลก็คงจะยากเหมือนกันเพราะไม่รู้

ว่าจะเลือกทำอะไรมาใช้ คำอะไรที่มันสั้นและอธิบายได้ชัดเจนในเวลาอันจำกัด"... (ลักษณะสมบูรณัทธิศัพท์, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

นอกจากนี้ผู้แปลยังมีกลวิธีในการแปลให้ประชาชนเห็นภาพอย่างชัดเจนกรณีเมื่อข่าวมีการใช้คำศัพท์ที่ยากต่อการเข้าใจ โดยอาจเทียบกับหน่วยหรือลักษณะกับสิ่งที่คนไทยเข้าใจง่าย เช่น ริกเตอร์ซึ่งเป็นหน่วยวัดริกเตอร์ของความรุนแรงจากแผ่นดินไหว คนไทยไม่เข้าใจเรื่องนี้เพราะไม่เคยมีเหตุการณ์แผ่นดินไหวในประเทศดังนั้นหากแปลว่าแรงสั่นสะเทือนที่ระดับ 6.5 ริกเตอร์มีความเสียหายมากกว่าที่ระดับ 7.2 ริกเตอร์ถ้ามีระยะเวลาการสั่นสะเทือนนานหลายนาทีคนไทยไม่เข้าใจว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายมากขนาดไหน แต่หากระบุลงไปว่ารุนแรงในระดับที่ทำให้บ้านหรืออาคารทั้งหลายพังลงมาในชั่วพริบตา (คุณกัลยา พานิชดี, สัมภาษณ์ 2 มกราคม 2543)

ส่วนการเรียงลำดับใจความในการแปลจะเรียงตามใจความหลักกับใจความรอง ผู้แปลบางช่องยกเอาผลหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นมาถอดความก่อนและตามด้วยเหตุหรือปัญหา ขณะที่ข่าวที่มีลักษณะคำศัพท์ยากจะเป็นปัญหาเฉพาะในการแปลครั้งแรก แต่ผู้แปลที่รับข้อมูลจากสื่ออื่นมาก่อนหน้านี้หรือเคยแปลข่าวสิ่งแวดล้อมที่มีคำศัพท์วิทยาศาสตร์มาก่อนจะไม่มีปัญหาเรื่องการใช้ศัพท์หรือสำนวนแปล และหากข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศเป็นข่าวใหม่ซึ่งเป็นข่าวที่แหล่งข่าวเพิ่งส่งเข้ามาหรือเพิ่งเกิดขึ้น ผู้แปลจะอธิบายหรือใส่ข้อมูลมากเท่าที่จะมากได้เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจได้ง่าย

สรุปวิธีการหรือลักษณะการแปลสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ในแง่เนื้อหาสาร

- แปลเพื่อบอกเล่า ซึ่งเนื้อหาจะบอกแต่เพียงว่าอะไรเกิดขึ้นที่ไหนเมื่อใด ซึ่งข่าวสิ่งแวดล้อมที่ง่ายต่อการแปลในลักษณะนี้ซึ่งใช้เวลาออกอากาศและแปลน้อยที่สุด ส่วนใหญ่เป็นข่าวภัยพิบัติจากธรรมชาติเพราะสามารถสรุปเฉพาะเนื้อหาสำคัญได้หากมีเวลาจำกัด
- แปลเพื่อให้ความรู้ ข่าวจะมีเนื้อหาว่ากล่าวการแปลเพื่อบอกเล่า เพราะต้องอธิบายและขยายความ ข่าวสิ่งแวดล้อมที่เข้าลักษณะการแปลเพื่อให้ความรู้ส่วนใหญ่เป็นข่าวภัยพิบัติที่มีปฏิกริยาทางเคมี การทำลายทรัพยากร ธรรมชาติและความเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม เช่น รายงานหรือประชุมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การรณรงค์ต่อต้านหรืออนุรักษ์ขององค์กรสิ่งแวดล้อม

- แปลเพื่อความบันเทิง ผู้แปลจะไม่ถอดความแบบตรงตัวแต่จะใช้ทักษะลูกเล่นทางภาษาของตัวเองในการเล่าเรื่องให้สนุกสนาน ซึ่งชาวสิงคโปร์ที่สามรถแบบนี้ส่วนใหญ่เป็นชาวเกี่ยวกับสัตว์ เช่น ความสามารถพิเศษของสัตว์เป็นต้น

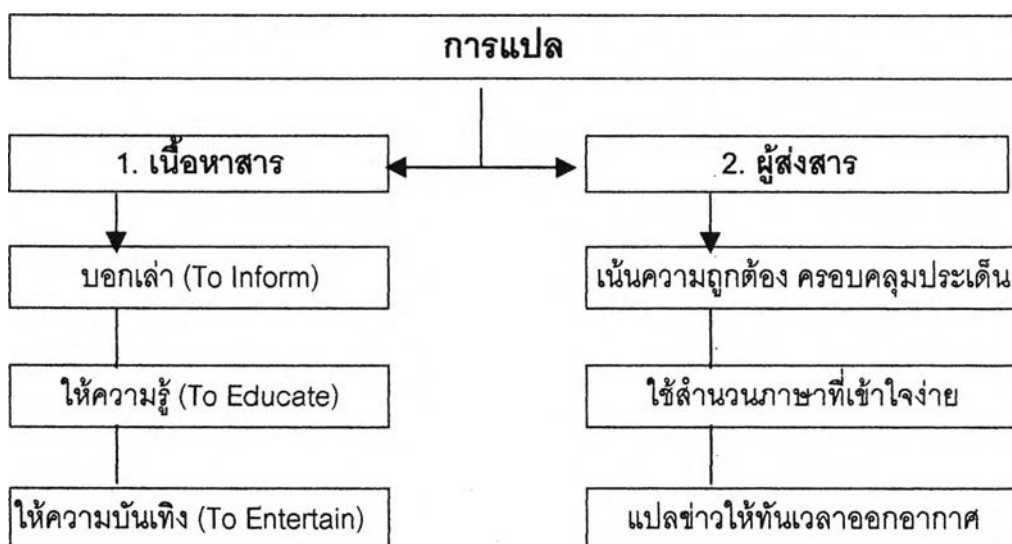
2. ในแง่ผู้ส่งสาร

- เน้นความถูกต้องของเนื้อหาและชื่อบุคคล สถานที่ สอบถามผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญกรณีไม่เข้าใจหรือเจอคำศัพท์ยาก

- ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย

- แปลข่าวให้อยู่ภายในเวลาที่กำหนดออกอากาศเพื่อป้องกันการถูกตัดจากผู้ควบคุมเวลาการออกอากาศ

กล่าวโดยสรุปผู้แปลจะแปลข่าวในลักษณะใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับประเภทของข่าว ซึ่งการแปลข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศสามารถแปลได้มากกว่า 1 ลักษณะโดยผู้แปลอาจแปลเพื่อบอกเล่าพร้อมๆ กับการให้ความรู้ หรือการแปลเพื่อความบันเทิงพร้อมสอดแทรกความรู้เข้าไปด้วยการแปลจะมีทั้งการตัดคำ เรียบเรียงคำใหม่หรือเลือกเนื้อหาส่วนในบางส่วนขึ้นมาแปล ลักษณะเช่นนี้เป็นพฤติกรรมของผู้เปิดปิดประตูสาร (gatekeeper) ผู้แปลจึงมีสถานะเป็นนายประตูคนที่ 3 ต่อจากแหล่งข่าวและผู้คัดเลือกข่าวบางครั้งก็อาจอยู่ในสถานะนายประตูคนที่ 2 เพราะเป็นผู้คัดเลือกข่าวแปลเอง ลักษณะการแปลข่าวของเจ้าหน้าที่ข่าวต่างประเทศโทรทัศน์สามารถเขียนสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

เมื่อผู้แปลดำเนินการถอดความหรือแปลข่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปต้องให้ บก.ข่าวต่างประเทศเป็นผู้ตรวจความถูกต้องอีกรอบหนึ่งเพื่อป้องกันความผิดพลาดในการนำเสนอ แต่บางช่องไม่ต้องให้บก.ข่าวตรวจ โดยผู้แปลสามารถแปลและส่งบทข่าวไปยังกองบรรณาธิการ หรือศูนย์ผลิตข่าวที่รวบรวมข่าวออกอากาศดำเนินการออกอากาศได้เลย ผู้แปลข่าวต่างประเทศที่ ต้องส่งบทข่าวที่แปลเรียบร้อยแล้วกลับไปให้บก.ข่าวต่างประเทศตรวจ ได้แก่ช่อง 3 และช่อง 7 ส่วน ช่อง 5 ให้ผ.ช.บก.หรือหน.ข่าวต่างประเทศเป็นผู้ตรวจยกเว้นเสาร์-อาทิตย์เพราะผู้ทำงานมีเฉพาะ ผู้เข้าเวรแปล ช่อง 9 ส่งให้ตรวจเฉพาะเจ้าหน้าที่แปลที่มีประสบการณ์น้อย ช่อง 11 ไม่มีผู้ตรวจ ทานแต่ใช้วิธีสอบถามกันเองเพื่อความแน่ใจ ขณะที่ช่อง ITV มีผู้ตรวจทานบทข่าวคือ script re-writer สังกัดอยู่กับกองบรรณาธิการ

เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจทานบทข่าวสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ในแง่เนื้อหาสาระ ตรวจสอบความถูกต้องชื่อบุคคล สถานที่ การไม่ใช้คำ ฟูมเพื่อยจนเกินเหตุ เช่น อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ทั้งนี้เพื่อ ก็ต่อเมื่อ เป็นต้น
2. ในแง่ตัวผู้ส่งสาร มีความรู้ความเข้าใจเรื่องข่าว สันตัดเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย ติดต่อกันและเรียบเรียงข่าวใหม่หากผู้แปลใช้คำไม่ถูกต้องหรือสละสลวย

เนื่องจากพฤติกรรมในการตัดคำหรือเรียบเรียงคำใหม่เป็นพฤติกรรมของผู้เปิดปิด ประตูสาร (gatekeeper) เพราะฉะนั้นผู้ตรวจทานข่าวซึ่งจะต้องมีการแก้ไขคำให้ถูกต้อง ติดต่อกันหรือ เรียบเรียงบทข่าวใหม่จึงถือเป็นนายประตูคนที่ 3 หรือ 4 ในกระบวนการผลิตข่าวสิ่งแวดล้อม ต่างประเทศทางโทรทัศน์

การติดต่อภาพและบันทึกข้อมูล แผนกข่าวต่างประเทศของโทรทัศน์ส่วนใหญ่มี จนท. ติดต่อกันภาพและบันทึกข้อมูล แต่ช่อง 5 และช่อง 11 ไม่มีเพราะขาดแคลนบุคลากรและไม่มี เครื่องมือติดต่อภาพประจำแผนก ผู้อยู่เวรแปลต้องเป็นผู้ติดต่อและบันทึกภาพเก็บในแต่ละวัน ซึ่ง ผู้ที่ไม่ได้อยู่เวรอาจช่วยทำก็ได้ตามแต่จะตกลงกัน ขณะที่ช่อง 9 มีจกท.ติดต่อภาพข่าวแต่ไม่มี จกท.บันทึกข้อมูลในแต่ละวันและไม่มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ

เกณฑ์การติดต่อภาพ สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ในแง่ของเนื้อหาสาระ ภาพข่าวถูกต้องและตรงกับเนื้อหาข่าว ภาพข่าวใกล้เคียงหรือตรงกับเนื้อหาข่าวมากที่สุด หากใช้ภาพเก่าจะขึ้นคำว่า "file" หรือ "แฟ้มภาพ" หรือ

"ภาพจากแฟ้ม" เพื่อป้องกันความลับสนของบุคคล ทำกราฟิกภาพกรณีเกิดเหตุการณ์ด่วนฉับพลัน และไม่มีภาพข่าวที่เก็บบันทึกไว้

2. ในแง่ของผู้ส่งสาร ตัดภาพข่าวให้ความยาวเกินเวลาของบทข่าวเล็กน้อยเพื่อป้องกันภาพหมดก่อนผู้ประกาศอ่านเนื้อหาจบ เลือกภาพที่สามารถบอกเล่าเหตุการณ์แก่คนดู

จนท.แปลข่าวจะหมดความรับผิดชอบก็ต่อเมื่อข่าวต่างประเทศที่แปลมีการติดต่อและส่งเทปเตรียมออกอากาศ ดังนั้นถึงแม้ช่อง 3 7 9 และไอทีวี จะมีเจ้าหน้าที่ติดต่อคอยติดต่อภาพข่าวต่างประเทศ เจ้าหน้าที่แปลข่าวจะเข้าไปคอยควบคุมการติดต่อภาพข่าวด้วยเพื่อให้ภาพตรงกับสิ่งที่ตัวเองต้องการสื่อกับคนดู เมื่อเป็นเช่นนั้นจนท.ติดต่อภาพหรือบันทึกข้อมูลจึงไม่ได้จัดอยู่ในฐานะผู้เปิดปิดประตูสาร (gatekeeper)

กล่าวได้ว่าจนท.แปลข่าวเป็นบุคคลที่มีบทบาทมากที่สุดในการผลิตข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศเพราะแม้จะมีบก.หรือผช.บก.ต่างประเทศเลือกประเด็นข่าวไว้ให้แล้ว แต่เจ้าหน้าที่แปลอาจห่วงเหนียวสารนั้นไว้ เช่น แปลทีหลังหรือเลือกแปลบางส่วน ซึ่งถือเป็นการควบคุมการไหลของข่าวสารทำให้เจ้าหน้าที่แปลอยู่ในฐานะผู้เปิดปิดประตูสาร (gatekeeper) และการกำหนดเวลาเสนอข่าวสารด้วยการแปลข่าวยาวหรือสั้น หรือการเลือกภาพติดต่อออกอากาศอันเป็นการจัดการให้อยู่ในรูปที่ตัวเองต้องการ ถือเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการจัดประเด็นหรือวาระข่าวสาร (agenda setting) ซึ่งแม้จนท.แปลข่าวจะอยู่ในอันดับ 3 ของกระบวนการ gatekeeper แต่ถือเป็นหัวใจในการผลิตข่าวต่างประเทศ

3. กระบวนการเผยแพร่ข่าว

3.1 ช่วงเวลานำเสนอข่าวต่างประเทศ

ในแต่ละวันสถานีโทรทัศน์แต่ละช่องมีเวลาเสนอข่าวหลายช่วง ซึ่งตามลักษณะที่พบสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ

1. เบรคข่าวสั้น (breaking news) เป็นการนำเสนอรายการข่าวด่วนหรือข่าวสั้นต้นชั่วโมง¹¹ เรียกว่า News on the air (สุชาติา เพ็ชรแก้ว, 2536 : P.103) แต่แต่ละสถานีมีข่าวสั้นทุก

¹¹ สถานีบางช่องเรียกว่าเบรคข่าวย่อย

ต้นชั่วโมงส่วนใหญ่เริ่มตั้งแต่เวลา 09.00 น. ถึง 22.00 น. มีความยาวของเวลาออกอากาศประมาณ 2-5 นาที ซึ่งข่าวต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์นี้ได้เวลาในชั่วโมงเบรคนี้ประมาณ 1-2 นาทีหรือ 1-2 ข่าว

2. ข่าวภาค หรือรายการข่าวประเภท News Cast (Ellmore, 1991 อ้างถึงใน สุชาติา เพ็ชรแก้ว, 2536 : P.102) ได้แก่ ข่าวภาคเช้า ข่าวภาคกลางวัน และข่าวภาคดึก มีช่วงเวลาการออกอากาศ 10-60 นาทีเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งข่าวต่างประเทศได้เวลาในเบรคนี้ประมาณ 3-5 นาที ยกเว้นช่อง 9 ที่ได้เวลาข่าวต่างประเทศภาคเที่ยงวันมากกว่าทุกช่องคือ 15 นาทีจากเวลาข่าวทั้งหมด 60 นาที

3. ข่าวหลัก (prime time) เป็นการนำเสนอรายการข่าวประเภท News Block (สุชาติา เพ็ชรแก้ว, 2536:P.101) ซึ่งข่าวภาคค่ำถือเป็นข่าวหลักหรือข่าวภาคประจำวันของแต่ละช่องที่มีผู้รับชมมากที่สุด บ้างก็เรียกข่าวช่วงนี้ว่าข่าว main มีความยาวเวลาออกอากาศประมาณ 30-120 นาทีซึ่งข่าวต่างประเทศในช่วงนี้ส่วนใหญ่ได้เวลาออกอากาศในภาคข่าวประมาณ 3-10 นาทีจากเวลาข่าวทั้งหมด

ข่าวต่างประเทศจะถูกนำเสนอทั้งในช่วงเบรคข่าวสั้นต้นชั่วโมง ข่าวภาคเช้า ข่าวภาคเที่ยงวัน ข่าวหลักภาคค่ำ ข่าวภาคดึกและนำเสนอเป็นประจำทุกวันแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของข่าวต่างประเทศพอสมควร แม้จะมีปริมาณน้อยกว่าข่าวในประเทศและอยู่ช่วงหลังเวลาข่าวในประเทศ

ลักษณะของข่าวต่างประเทศที่ออกอากาศในช่วงเบรคข่าวสั้นและข่าวภาคมีการเกี่ยยน้ำหนักประเด็นข่าวให้มีการผสมผสานกันระหว่างข่าวที่ให้ความรู้สึกเครียดกับสนุกสนาน หรือข่าวที่มีสาระน้อยกับมีสาระมาก (สุกันยา รอมมี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543) ทำให้ลักษณะของข่าวต่างประเทศที่พบแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ คือ ข่าวหนัก (hard news) และข่าวเบา (soft news)

1. ข่าวหนัก คือข่าวที่อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ทั้งที่เป็นผลดีและผลร้ายทั้งมากและน้อยโดยไม่คำนึงถึงว่าจะมีจำนวนผู้สนใจเท่าใด (กฤษดา กิตติวัฒน์, 2534) ข่าวหนักในที่นี้หมายถึง ข่าวที่อยู่ในความสนใจของคนทั่วไปในเวลานั้น ส่วนใหญ่เป็นข่าวการเมือง ความขัดแย้งระหว่างประเทศ ข่าวจลาจล ข่าวสิ่งแวดล้อมที่ถูกจัดอยู่ในจำพวกนี้

ส่วนใหญ่เป็นชาวประเภทยกยิปซีหรือหายหน้าจากธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว โคลนถล่ม น้ำท่วม เป็นต้น หากเป็นชาวสิ่งแวดล้อมประเภทอื่นๆ มักเป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อโลกหรือคนส่วนมาก เช่น การประชุมสัมมนาด้านสิ่งแวดล้อม การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และภัยพิบัติที่มีปฏิกริยาทางเคมี ได้แก่ สารพิษในอาหาร น้ำมันรั่วไหลลงทะเล เป็นต้น ซึ่งชาวเหล่านี้จัดเป็นชาวหนักในแง่ที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม

2. ชาวเบา คือ ชาวที่ไม่มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชีวิตความเป็นอยู่ อาจกระทบกระเทือนหรือมีผลดีผลร้ายก็ส่งผลกับคนไม่กี่คน แต่อาจมีคนสนใจติดตามข่าวกันมากมาย เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินหรือเพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ ชาวเบาในที่นี้หมายถึง ชาวซูบซีบบุคคลดัง ชาววิทยาการทางการแพทย์และเทคโนโลยี ความสามารถพิเศษของมนุษย์ ชาวสิ่งแวดล้อมที่ถูกจัดอยู่ในจำพวกนี้มักเป็นชาวจำพวกเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ เช่น ความสามารถพิเศษของสัตว์แสนรู้ สัตว์หายากเกิดใหม่ รายงานเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งชาวลักษณะนี้ถูกมองว่าเป็นชาวที่สร้างสีสันและทำให้เกิดความหลากหลายในการนำเสนอ (ชิบ จิตนิยม, สัมภาษณ์ 16 ธันวาคม 2543)

เบรคข่าวต่างประเทศ

(ก).เบรคข่าวสั้น สถานีบางช่องยกช่วงเบรคข่าวสั้นบางช่วงให้เป็นช่วงข่าวต่างประเทศ ได้แก่

ช่อง 3 ข่าวต่างประเทศได้เวลาช่วง 14.30 น.ในการผลิตข่าวในหัวข้อ Watch the World หรือ "มองโลก" เพื่อต้องการระบายข่าวต่างประเทศที่ไม่สามารถผลึกออกในช่วงข่าวหลักได้ เพราะเวลาน้อย แต่หากมีความเคลื่อนไหวใดๆ ภายในประเทศที่สำคัญ ก็จะดันข่าวนั้นขึ้นมาแทน และตัดข่าวต่างประเทศทิ้งไปหรือเลื่อนอยู่ในอันดับหลังๆ

ช่อง 5 ข่าวต่างประเทศได้เวลาช่วง ข่าวภาค 10.00 น. และ 14.00 น.ในวันเสาร์-อาทิตย์ของเป็นเวลาของข่าวต่างประเทศ ซึ่งมีความยาวไม่เกิน 2 นาที เนื่องจากช่วงเวลานี้ส่วนใหญ่ไม่มีความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ในประเทศเพราะเป็นช่วงเวลาพักผ่อนของบุคคลในข่าวหรือแหล่งข่าวในประเทศ และในเวลาเดียวกันช่อง 5 ต้องมีข่าวต่างประเทศเตรียมออกอากาศได้ทุกเมื่ออย่างน้อย 1 ข่าว เพื่ออุดเวลาข่าวกรณีข่าวในประเทศไม่มีข่าวออกในช่วงเบรคข่าวสั้นนั้นๆ

ช่อง 7 ให้ความสำคัญกับข่าวในช่วงเบรคข่าวสั้น โดยกำหนดให้ข่าวที่จะออกในเบรคข่าวสั้นซึ่งจะมีในทุกต้นชั่วโมงเป็นข่าวที่สำคัญจริงๆ หรือเป็นสถานการณ์ที่อยู่ในกระแสความสนใจของประชาชนเป็นหลัก ข่าวต่างประเทศที่ออกในช่วงเบรคข่าวสั้นจึงเป็นข่าวกระแสและข่าวสำคัญที่มีลักษณะด่วนฉับพลัน แต่ไม่ได้กำหนดตายตัวว่าข่าวต่างประเทศจะต้องอยู่ในเบรคไหน

ไอทีวี มีเวลาข่าวต่างประเทศในช่วงเบรคข่าวสั้นที่แน่นอนแต่ต้องเสนอรวมกับข่าวในประเทศได้แก่ช่วงเบรคข่าว 10.00 11.00 15.00 และ 17.00 น. ซึ่งความยาวข่าวต่างประเทศในเบรคข่าวสั้นประมาณ 1 นาทีหรือ 1 ข่าว

ช่อง 9 และ ช่อง 11 จะแทรกข่าวต่างประเทศในช่วงเบรคสั้นต้นชั่วโมงเป็นระยะๆ ควบคู่กับข่าวในประเทศ

เบรคข่าวสั้นมีเวลาออกอากาศเพียง 1-2 นาที จึงไม่สามารถออกข่าวได้หลายข่าว และเป็นช่วงเวลาข่าวที่มีดัชนีบอกค่าความสำคัญของข่าวได้ดีนั่นคือข่าวที่ออกอากาศส่วนใหญ่จะมีความสำคัญหรือเป็นที่สนใจของสาธารณชน ข่าวต่างประเทศที่ออกอากาศในช่วงเวลานี้ส่วนใหญ่เป็นข่าวกระแสที่อยู่ในความสนใจของคนในเวลานั้น หรือเป็นข่าวด่วนที่เกิดขึ้นแบบไม่คาดฝัน (flash) และส่งผลกระทบต่อคนหมู่มาก

(ข). ข่าวหลักภาคค่ำ สถานีส่วนใหญ่แบ่งเวลาข่าวหลักภาคค่ำออกเป็น 2 ช่วง สถานีบางช่องมีเวลาข่าวภาคค่ำช่วงเดียว ดังนี้

ช่อง 3

แบ่งข่าวภาคค่ำเป็น 2 ช่วง ข่าวภาคค่ำช่วงแรกเริ่ม 17.30 น. ข่าวต่างประเทศได้เวลาออกอากาศ 1 นาที จากเวลาข่าวทั้งหมด 30 นาที หรือประมาณ 1-2 ข่าว เนื่องจากได้เวลาน้อยประเด็นข่าวที่นำเสนอ เน้นข่าวสถานการณ์หรือข่าวที่อยู่ในกระแสเป็นหลัก ส่วนข่าวภาคค่ำช่วง 2 เริ่มเวลา 19.30 น. ข่าว¹² ต่างประเทศได้เวลาประมาณ 1 นาทีหรือ 1-2 ข่าว จากความยาวทั้งหมดประมาณ 45 นาที เป็นช่วงของซีฟเจอร์ข่าวซึ่งจะเน้นข่าวเบาๆ เน้นความสนุกสนาน เป็น

¹² ช่อง 3 แบ่งข่าวที่เสนอในข่าวภาคค่ำช่วงที่ 2 เป็นช่วงๆ คือช่วงแรกเป็นซีฟเจอร์ข่าว สยามเมืองยิ้ม ช่วง 2 เป็นข่าวกีฬา ช่วง 3 เป็นช่วงเมืองไทยวันนี้พร้อมข่าวพิเศษ"อย่าปล่อยให้คนชั่วลอยนวล" ช่วง 4 เป็นข่าวในพระราชสำนัก ปิดท้ายด้วยภาพเก็บตก ก่อนจะจบเวลาข่าวทั้งหมดด้วยข่าวสี่ลั่นบันเทิง

การหยอกล้อบุคคลในภาพข่าว ทำให้ข่าวต่างประเทศในช่วงนี้เน้นข่าวแปลกๆ เป็นหลัก เช่น คนนอนกับงูเหลือม หรือข่าวการเสียชีวิตปีนตึกสูงหรือภาพนาฬิกาชีวิตเป็นต้น สรุปเวลาข่าวต่างประเทศของช่อง 3 เป็นดังนี้

ภาคข่าว	เวลา (นาที)	เนื้อหาประเด็นสำคัญ
ข่าวเช้า 08.35-09.00 น.	2	ข่าวเบาประเภทสิ่งแวดล้อมวิทยาการและข่าวแปลกๆ
ข่าวเที่ยงวัน 11.30-12.00 น. ¹³	5	ข่าวกระแส
มองโลก 14. 30-14.35 น.	5	ข่าวสิ่งแวดล้อม หรือ ข่าวแปลกๆ
ข่าว 180 วินาที เวลา 17.00 น.	1-2	ข่าวเด่นประจำวันหรือข่าวกระแส
ทันสถานการณ์ 17.30-18.00 น.	1-2	ข่าวเด่นประจำวันหรือข่าวกระแส
ซีพจรข่าว 19.30-20.15 น.	1-2	เน้นภาพข่าวที่น่าสนใจ

กรอบเวลาออกอากาศข่าวต่างประเทศข้างต้นสามารถปรับ-ลดได้ตลอดเวลา แต่ส่วนใหญ่ข่าวต่างประเทศช่อง 3 ไม่มีการจำกัดเวลาโดยให้สถานการณ์เป็นตัวกำหนดความยาวของข่าว เวลามากน้อยขึ้นอยู่กับสถานี (คุณกันยา รอมมี, สัมภาษณ์)

ช่อง 5

แบ่งข่าวภาคค่ำออกเป็น 2 ช่วงข่าวภาคค่ำช่วงแรกเริ่ม 17.25 น. ข่าวต่างประเทศได้เวลาออกอากาศ 4-5 นาทีจากความยาวทั้งหมด 35 นาที ซึ่ง 5 นาทีสุดท้ายของข่าวช่วงนี้จะเป็นบทวิเคราะห์ข่าวหรือ “ข่าวเข้ม” ที่เสนอเป็นประจำทุกวัน แผนกข่าวต่างประเทศมีคอลัมน์วิเคราะห์ประจำในวันจันทร์ สำหรับข่าวภาคค่ำช่วง 2 เริ่มเวลา 19.30 น. ข่าวต่างประเทศได้เวลา 4-5 นาทีจากเวลาทั้งหมด 50 นาที สรุปเวลาข่าวต่างประเทศของช่อง 5 เป็นดังนี้

ภาคข่าว	เวลา (นาที)	เนื้อหาประเด็นสำคัญ
เช้า 05.30 – 06.00 น.	3	สรุปข่าว ข่าวกระแสและข่าวทั่วไป
8.55-09.00 น. (เฉพาะวันจันทร์-ศุกร์)	3	ข่าวเศรษฐกิจและข่าวกระแส
10.00-10.05 น. (เฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์)	2	ข่าวกระแส
12.00-12.30 น. (เฉพาะวันจันทร์-ศุกร์)	3	ข่าวเด่น หรือข่าวกระแส และข่าวทั่วไป
14.00-14.02 น. (เฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์)	2	ข่าวทั่วไป
17.30 –18.00 น.	4	ข่าวกระแสทั่วไป
19.30-20.15 น.	4	ข่าวกระแสทั่วไป + เอเชียวันนี้

¹³ ช่วงเที่ยงของวันเสาร์-อาทิตย์จะมีความยาวเวลาข่าว 3 นาที เป็นข่าว 3 นาทีทั่วไทย ซึ่งเน้นเรื่องราวในเมืองไทยเป็นหลักและมีช่วงร้องทุกข์ทั่วไทยด้วย

ช่อง 7

แบ่งข่าวภาคค่ำออกเป็น 2 ช่วงเช่นกัน ข่าวภาคค่ำช่วงแรกเริ่ม 18.00 น. ข่าวต่างประเทศได้เวลา 1 นาที หรือ 1-2 ข่าว จากเวลาทั้งหมด 30 นาที ลักษณะเช่นนี้ทำให้ประเด็นข่าวต่างประเทศที่น่าเสนอเน้นข่าวกระแสเป็นหลัก ส่วนข่าวภาคค่ำช่วง 2 เริ่มเวลา 19.30 น. ข่าวต่างประเทศได้เวลาออกอากาศประมาณ 3-5 นาทีจากเวลาทั้งหมดประมาณ 45 นาที ข่าวต่างประเทศที่น่าเสนอช่วง 2 มีลักษณะเป็นข่าวเดี่ยว 1 ข่าว ข่าวย่อยสั้นๆ 3-5 ข่าวๆ ละ 15-25 วินาทีปิดท้ายด้วยข่าวเบาๆ ซึ่งเน้นข่าวความน่ารักของสัตว์ ความก้าวหน้าด้านวิทยาการการแพทย์และเทคโนโลยีและข่าวแปลกๆ สรุปเวลานำเสนอข่าวต่างประเทศของช่อง 7 เป็นดังนี้

ภาคข่าว	เวลา (นาที)	เนื้อหาประเด็นสำคัญ
05.30-06.30 น.	5	ข่าวทั่วไประอบโลก + ข่าวเบา
09.00-09.10 น.	2	ข่าวเศรษฐกิจ
11.30-12.00 น.	3-4	ข่าวกระแส + ข่าวเบา
18.00-18.05 น.	1	ข่าวเด่น
19.30-20.15 น.	3-4	ข่าวกระแส + ข่าวเบา

ช่อง 9

มีข่าวภาคค่ำช่วงเดียว เริ่มเวลา 19.00-20.30 น. ข่าวต่างประเทศได้เวลาออกอากาศยาว 8 นาที จากเวลาข่าวทั้งหมด 90 นาที หรือประมาณ 9-10 ข่าว ซึ่งเวลาข่าวที่ได้มากทำให้ข่าวต่างประเทศแยกนำเสนอเป็นข่าวเดี่ยว ข่าวๆ ละประมาณ 30-50 วินาที สรุปเวลานำเสนอข่าวต่างประเทศของช่อง 9 เป็นดังนี้

ภาคข่าว	เวลา (นาที)	เนื้อหาประเด็นสำคัญ
09.30-10.00 น.	3-4	ข่าวเศรษฐกิจและข่าวเด่น
12.00-13.00 น. ¹⁴ (หยุดเสาร์-อาทิตย์)	15	ข่าวกระแสประจำวัน ข่าวเชิงธุรกิจ โลกสาระบันเทิง
16.00-16.30 น. (หยุดเสาร์-อาทิตย์)	5	ข่าวที่เกิดขึ้นในเอเชียและข่าวสืบ หน้าช่วงเที่ยง
19.00-20.30 น.	8	ข่าวกระแส+ข่าวรอบโลกรวมทั้ง โลกสาระและบันเทิง

¹⁴ เป็นช่วงข่าวที่บรรณาธิการข่าวเป็นผู้กำหนดประเด็นข่าว ก่อนจะแจกจ่ายข่าวให้พนักงานช่วยกันแปลคนละ 2-3 ข่าวเพื่อนำออกอากาศขณะที่เบรคข่าวอื่นๆ บรรณาธิการไม่ได้เข้าไปกำหนดโดยตรง (คุณเรวดี สุขวิบูลย์, สัมภาษณ์, 11 สิงหาคม 2542)

ช่อง 11

มีข่าวภาคค่ำช่วงเดียวคือเวลา 18.30-20.30 น. ข่าวต่างประเทศได้เวลาออกอากาศ 10 นาทีจากเวลาข่าวทั้งหมด 120 นาที หรือประมาณ 8-9 ข่าว ซึ่งเวลานำเสนอที่ได้มากทำให้ช่อง 11 เสนอข่าวต่างประเทศแยกเป็นข่าวเดี่ยวเช่นเดียวกับช่อง 9 แต่มีความยาวของข่าวมากกว่าคือ ข่าวละประมาณ 1.10 นาที สรุปเวลานำเสนอข่าวต่างประเทศของช่อง 11 เป็นดังนี้

ภาคข่าว	เวลา (นาที)	เนื้อหา/ประเด็นสำคัญ
07.30-08.30 น.	3	ข่าวกระแส
10.00-10.05 น.	2	ข่าวกระแส
12.00-12.30 น.	5 (วันหยุดราชการ ลดเหลือ 1 นาที)	ข่าวกระแส
18.30.- 20.30 น.	8-9	ข่าวกระแส +ข่าวทั่วไป

ช่องไอทีวี

แบ่งข่าวภาคค่ำออกเป็น 2 ช่วงเหมือนช่อง 3, 5 และช่อง 7 แต่ช่วงแรกซึ่งเริ่มเวลา 18.00 ไอทีวีจะเสนอข่าวเฉพาะข่าวเด่นๆ ในวันนั้นๆ เป็นลักษณะของข่าวพาดหัวทั้งข่าวในประเทศ ต่างประเทศและกีฬา ความยาวข่าวทั้งหมด 15 นาที ข่าวต่างประเทศได้ออก 1-2 ข่าว และต้องเป็นข่าวที่เด่นหรือสำคัญจริงๆ ในวันนั้นๆ ส่วนข่าวภาคค่ำช่วง 2 เริ่มเวลา 19.00 น. ข่าวต่างประเทศได้เวลา 5 นาทีจากเวลาข่าวทั้งหมด 70 นาที สรุปเวลานำเสนอข่าวต่างประเทศของ ช่อง ITV เป็นดังนี้

ภาคข่าว	เวลา (นาที)	เนื้อหา/ประเด็นสำคัญ	หมายเหตุ
เมืองไทยเช้านี้ 06.00-07.00 น.	5	ข่าวกระแส	
สายตรงไอทีวี 08.30-09.00 น.	3	สารคดี เน้นข่าวไม่หนัก	
ข่าวภาคเที่ยง 11.30-12.00 น.	5	ข่าวกระแส และข่าวเบา	เสาร์-อาทิตย์ 12.00-13.00
ข่าวพาดหัว 18.00-18.15 น.	1	เน้นเหตุการณ์ที่เด่น	
ข่าวภาคค่ำ 19.00-20.15 น.	5	ข่าวกระแส และข่าวเบา	

สรุปตารางเวลาการนำเสนอข่าวต่างประเทศของสถานีแต่ละช่องได้ดังนี้ก. เฉพาะช่วงข่าวหลักภาคค่ำ

(เวลาข่าวต่างประเทศ/เวลาข่าวทั้งหมดตลอดวัน (นาที/นาที))

ตารางที่ 1 : เปรียบเทียบเวลานำเสนอข่าวต่างประเทศในข่าวภาคค่ำของโทรทัศน์แต่ละช่อง

สถานีโทรทัศน์	ช่อง 3	ช่อง 5	ช่อง 7	ช่อง 9	ช่อง 11	ช่อง ITV
เบรกแรก	1/30	4/35	2/30	8/90	10/120	2/15
เบรกสอง	2/45	4/50	5/45	-	-	5/75
รวมเวลา(นาที)	3/75	8/85	7/75	8/90	10/120	7/90
คิดเป็นร้อยละ	4	9.41	9.33	8.89	8.33	7.78

ข. เวลารวมตลอดวัน เริ่มตั้งแต่เปิดสถานีตอนเช้าจนถึงข่าวหลักภาคค่ำ

ตารางที่ 2 : เปรียบเทียบเวลานำเสนอข่าวต่างประเทศตลอดทั้งวันของโทรทัศน์แต่ละช่อง

สถานีโทรทัศน์	ช่อง 3	ช่อง 5	ช่อง 7	ช่อง 9	ช่อง 11	ช่อง ITV
รวมเวลา (นาที)	18/138	17/140	14/165	32/210	19/215	19/330
คิดเป็นร้อยละ	13.04	12.14	8.48	15.24	8.84	5.76
หมายเหตุ: เสาร์-อาทิตย์	13/108	15/112		20/155	15/190	

การแบ่งช่วงเวลาข่าวออกเป็น 2 ช่วงก็เพื่อใช้เป็นกลยุทธ์ในการแข่งขันการนำเสนอข่าว จะสังเกตเห็นว่าสถานีแต่ละช่องที่แบ่งข่าวเป็น 2 ช่วงคือสถานีที่มีการแข่งขันเรตติ้งละครหลังข่าว

จากตารางจะเห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบเวลาการนำเสนอข่าวต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์แต่ละช่องกับเวลาข่าวทั้งหมดที่นำเสนอตลอดทั้งวันพบว่าช่องไอทีวีมีส่วนส่วนการนำเสนอข่าวต่างประเทศในคอลัมน์ข่าวต่างประเทศปกติต่ำที่สุดคือร้อยละ 5.76 ของข่าวทั้งหมดที่ออกอากาศตลอดวัน ขณะที่ช่อง 9 มีสัดส่วนเวลาการนำเสนอข่าวต่างประเทศสูงที่สุดคือร้อยละ 15.24 ของข่าวทั้งหมดที่ออกอากาศ

สัดส่วนเวลานำเสนอข่าวต่างประเทศที่ได้เมื่อเทียบกับเวลาที่ออกอากาศทั้งหมดในช่วงข่าวภาคค่ำ พบว่าช่อง 3 มีเวลาออกอากาศข่าวต่างประเทศน้อยที่สุด ขณะที่ช่อง 5 มีเวลาข่าวต่างประเทศออกอากาศมากที่สุด อย่างไรก็ตาม ในส่วนของช่องไอทีวี ผู้วิจัยไม่ได้รวมเวลาข่าวต่างประเทศที่ได้ในช่วงจับกระแสโลก ซีพจรเอเชีย และแอมมองเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นช่วงเวลาพิเศษหลังคอลัมน์ข่าวต่างประเทศภาคค่ำเนื่องจากไม่ได้อยู่ในรายการข่าวต่างประเทศปกติ แต่หากรวมเวลาช่วงข่าวเหล่านี้ด้วยจะทำให้เวลาการนำเสนอข่าวต่างประเทศของไอทีวีสูงกว่าช่องอื่นๆ มาก

ช่วงเบรคข่าวสั้น ข่าวต่างประเทศมีความยาวเวลาประมาณ 45 วินาทีถึง 1 นาที ทำให้สามารถบรรยายรายละเอียดลงไปได้มาก และพบว่าข่าวที่ออกอากาศในช่วงเบรคข่าวสั้นบางข่าวจะถูกย่อให้สั้นลงเหลือประมาณ 30-40 วินาทีเมื่อมีการออกอากาศอีกครั้งในช่วงข่าวหลักภาคค่ำ

ในข่าวหลักภาคค่ำ แต่ละสถานีจะนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งข่าวกีฬาให้หมดก่อนเวลา 20.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่ข่าวในพระราชสำนักออกอากาศ คอลัมน์ข่าวต่างประเทศภาคค่ำซึ่งอยู่ในช่วงท้ายและนำเสนอในช่วงเวลา 19.35-19.45 น. จึงมักถูกตัดทอนเวลาหรือยกข่าวทิ้งเป็นประจำเพราะข่าวอื่นๆ ที่อยู่ก่อนหน้านำเสนอข่าวเกินเวลาที่กำหนดไว้ แต่หากพอมีเวลาเหลืออยู่บ้างข่าวต่างประเทศที่เตรียมไว้จะได้ออกอากาศหมดทุกข่าวลักษณะเช่นนี้ทำให้เห็นว่าข่าวต่างประเทศมีสถานะเป็นตัวสำรองหรือตัวเติมเวลาข่าวให้เต็มเท่านั้น

“...ในความรู้สึกของพี่ก็คือว่าไม่ได้ให้ความสำคัญที่สุดแต่ว่าต้องมีเพราะว่ามันควรจะมี มันมีในกติกาว่าจะต้องมี เพราะว่ามันไม่ครบในสูตรมันจะมี การเสนอข่าวจะมีข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬา ลมฟ้าพยากรณ์ มันจะเป็นสูตรสำเร็จของมัน อย่างของเราที่มีในลักษณะที่จะต้องมี แต่ถ้าถามว่าเน้นใหม่ให้ความสำคัญอะไรใหม่ ไม่ได้อยู่ในอันดับแรกๆ ไม่ได้เป็น first หรือ second ข่าวต่างประเทศจะอยู่ในอันดับหลังๆ สังเกตได้เวลาไม่พอ ข่าวเราก็ถูกตัด หรือว่าเป็นตัวเหมือนตัวสำรองตัวยืดหยุ่นเวลา ถ้าเวลาได้เกินข่าวเราก็ได้ออกเพิ่มขึ้น ในขณะที่ข่าวในประเทศจะได้เยอะขึ้น อาจเป็นเพราะว่าข่าวต่างประเทศเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไกลตัวเราเกินไป และคนไทยส่วนใหญ่จำนวนไม่มากนักที่สนใจข่าวต่างประเทศอย่างจริงจัง ส่วนมากก็จะดูแบบผิวเผิน...” (กัลยา พานิชดี, สัมภาษณ์ 2 มีนาคม 2543)

ทุกช่องมีแบบแผนการนำเสนอข่าวต่างประเทศเหมือนกัน ถ้าเป็นช่วงข่าวภาค (news cast) ซึ่งได้แก่ข่าวภาคเช้า ภาคเที่ยงวัน ภาคดึก และข่าวหลักภาคค่ำ (prime time) ข่าวต่างประเทศจะเป็นข่าวกระแสเป็นหลักซึ่งข่าวกระแสส่วนใหญ่เป็นข่าวหนัก (hard news) ส่วนช่วงเวลาอื่นซึ่งเป็นเบรคข่าวสั้นๆ ข่าวต่างประเทศจะเป็นข่าวที่อยู่ในกระแสเป็นส่วนใหญ่หรือข่าวด่วน (flash) เพราะลักษณะของเบรคข่าวสั้นหรือข่าวด่วนซึ่งมีองค์คล้ายกับดัชนีวัดระดับความสำคัญของ ซึ่งกรณีข่าวต่างประเทศประเด็นสิ่งแวดล้อมจะมีลักษณะเป็นทั้งข่าวกระแสและข่าวทั่วไปด้วยแต่ต้องรอให้เหตุการณ์เกิดขึ้นเองก่อน เพราะข่าวสิ่งแวดล้อมไม่สามารถกำหนดเวลาการ

เกิดได้ต้องอาศัยจังหวะ เช่น สภาพอากาศ หรือฤดูกาล นั่นคือเหตุการณ์เป็นตัวกำหนดข่าว สิ่งแวดล้อมว่าจะเป็นข่าวกระแสหรือข่าวทั่วไป

3.2 การเรียงลำดับข่าวต่างประเทศ

การจัดหรือเรียงลำดับข่าวแบ่งตามหลักเกณฑ์การพิจารณาได้ 3 แบบ(การบริหารงาน วิทยุโทรทัศน์ 2530,อ้างถึงในกฤษฎา กิตติวัฒน์,2534:P.61) คือ

1. เรียงลำดับข่าวตามลักษณะของข่าว ได้แก่ข่าวหนักและข่าวเบา ซึ่งจากการศึกษา พบว่าการเรียงลำดับข่าวต่างประเทศตามหลักเกณฑ์นี้ไม่มีกฎตายตัวเช่นเดียวกับงานศึกษาของ กฤษฎา กิตติวัฒน์ แต่พบว่าหากลักษณะข่าวที่เป็นข่าวหนัก ได้แก่ ประเด็นการเมืองและภัยพิบัติ เจ้าหน้าที่ข่าวต่างประเทศจะจัดข่าวที่เกิดขึ้นในประเทศใกล้บ้านขึ้นก่อน หรือในวันนั้นมีข่าวภัย พิบัติเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ทั่วโลกก็จะมีการจัดข่าวประเภทนี้ออกอากาศทั้งหมดโดยเรียงข่าวที่เกิดขึ้นในประเทศเพื่อนบ้านไว้ในอันดับต้นๆ

ช่อง 7 จัดลำดับข่าวต่างประเทศภาคเช้า 05.30 เมื่อวันศุกร์ที่ 6 สิงหาคม 2542 ดังนี้
1.) รวมน้ำท่วมในจีน เกาหลีใต้ ฟิลิปปินส์ 2.15 นาที 2.) กรณีจลาจลในอาเจีร์ของอินโดนีเซีย 1.03 นาที 3.) นายกฯ ของอิสราเอลตั้ง รมช .ต่างประเทศเชื้อสายอาหรับเป็นครั้งแรกในรอบ 51 ปี 0.53 นาที 3.)ข่าวรอบโลก ยาว 2.12 นาที ประกอบด้วยข่าวโจมตีกองกำลังรัฐบาลตาเลบันในอัฟกานิสถาน,อินเดีย-ปากีสถานกรณีพิพาทแคชเมียร์,ได้หวันกรณีจีนจะบุก, ประชุม 4 เล้ากรณีเกาหลีเหนือ, นักศึกษาปะทะกับตำรวจในเม็กซิโก, การผลิตรถยนต์ BMW ในเยอรมนี 4.) ข่าวปิดท้าย ฝูงละมั่งย้ายถิ่น 0.25 นาที

ช่อง 11 ออกอากาศข่าวต่างประเทศภาคค่ำเมื่อวันอาทิตย์ที่ 22 สิงหาคม 2542 ตามลำดับดังนี้ 1.) ข่าวได้ฝุ่นพัดกระหน่ำฮ่องกง 1.06 นาที 2.) ข่าวพายุเฮอริเคนถล่มภาคใต้สหรัฐฯ 1.18 นาที 3.) ข่าวไฟป่าในสหรัฐฯ 0.30 นาที 4.) ข่าวคืบหน้าแผ่นดินไหวในตุรกี 2.09 นาที 5.) รายงานพิเศษ "การเมืองฟิลิปปินส์" 3.20 นาที 6.) การควบคุมกิจการวิทยุและโทรทัศน์ในบรูไน (Asian News) 1.55 นาที

2. เรียงข่าวตามเนื้อหาของสาระของข่าว พบว่าสถานีโทรทัศน์ส่วนใหญ่จัดข่าวต่างประเทศประเภทที่มีเนื้อหาของสาระมากกว่า ขึ้นไว้ในอันดับต้นๆ ขณะเดียวกันข่าวที่มีเนื้อหาของสาระน้อยกว่าก็อาจถูกจัดอยู่ในลำดับต้นๆ ได้ เช่น

ช่อง 3 จัดอันดับข่าวต่างประเทศในช่วงข่าวภาคเช้าเวลา 08.35 น. เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2542 ดังนี้ 1.) ฉลองวันสตรีสากลที่ยูเอเอ็น 0.53 นาที 2.) ภารกิจแรกของลูวินสกี¹⁵ ในอังกฤษ 0.50 นาที 3.) ปธน.คลินตันเยือนอเมริกากลาง 0.30 นาที 4.) อิรักฝึกอาวุธเขาวง 0.55 นาที 5.) หุ่นต่างประเทศ 1.15 นาที

3.) เรียงลำดับข่าวตามลักษณะบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือปรากฏในข่าว เป็นการเรียงข่าวตามลำดับความสำคัญของกลุ่มบุคคลหรือประเทศ ซึ่งการศึกษาพบว่าสถานีส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในประเทศใกล้บ้านมากกว่า และให้ความสำคัญกับองค์กรพิทักษ์สิ่งแวดล้อมระดับโลกที่คนทั่วไปรู้จักดี เช่น กลุ่มกรีนพีซเป็นต้น โดยพบว่าข่าวการเคลื่อนไหวอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ออกอากาศเป็นข่าวที่มีกลุ่มกรีนพีซหรือกองทุนอนุรักษ์สัตว์โลกเข้าไปเกี่ยวข้องเป็นส่วนใหญ่

บางสถานีเรียงอันดับข่าวตามลักษณะของช่วงเบรคข่าวออกอากาศ ซึ่งบางช่องมีนโยบายข่าวในแต่ละช่วงเวลาไม่เหมือนกัน เช่น ช่อง 3

"...การออกข่าวอย่างหลักเลยขึ้นอยู่กับเบรคข่าวเหมือนกันอย่างตอนเย็น 5 โมงครึ่งเป็นสถานการณ์เด่นเพราะฉะนั้นอะไรก็ตามที่เป็นสถานการณ์เด่นของโลกที่ก็จะหยิบมาซึ่งจะเน้นหนักเป็นข่าว hard news ซึ่งข่าวตอนทุ่มครึ่งก็เป็นช่วงที่ soft ลงมาหน่อย ส่วนลักษณะของข่าวมองโลกหรือ watch the world ตอนบ่าย 2 โมงครึ่งประเด็นข่าวก็จะเป็น soft news หรือตอนเช้าลักษณะข่าวค่อนข้างเบาหน่อยไม่ค่อยเข้มข้นเท่าไรยกเว้นว่ามีสถานการณ์เด่นจริงๆ ..." (สุกัญญา รอมมี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

¹⁵ มีชื่อเต็มว่านางสาวไมนิก้า ลูวินสกี ตกเป็นข่าวมีความสัมพันธ์ชู้สาวกับประธานาธิบดีบิล คลินตันของสหรัฐฯ จนนำไปสู่การไต่สวนเพื่อถอดถอนตำแหน่งหรืออิมพีชเมนต์ประธานาธิบดีคลินตันในสภาเมื่อปี 2541 ซึ่งถือเป็นผู้นำคนที่ 2 ในประวัติศาสตร์อเมริกาคนที่ถูกพิจารณาอิมพีชเมนต์ และทำให้นางสาวลูวินสกีกลายเป็นจุดสนใจของชาวโลกในเวลานั้น

ผู้วิจัยพบว่าชาวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มาจากกลุ่มประเทศโลกที่ 3 หรือกำลังพัฒนา ส่วนใหญ่เป็นชาวภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรง และมักเป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติที่อยู่นอกเหนือ ฤดูกาลซึ่งในชาวจะเน้นถึงระดับความรุนแรงโดยวัดจากจำนวนผู้เสียชีวิต เช่น พายุเฮอริเคนมิทซ์ ถล่มกลุ่มประเทศอเมริกากลางเมื่อปลายปี 2541 โคลนถล่มในเวเนซุเอล่า น้ำท่วมหนักใน บังคลาเทศและจีน หรือปัญหาโรคระบาดหลังน้ำท่วม เป็นต้น ขณะที่ชาวปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มาจากประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่เป็นชาวเกี่ยวกับภัยธรรมชาติที่อยู่ในฤดูกาล เช่น หิมะถล่ม หรือ वादภัยจากลมพายุทอร์นาโดซึ่งมีเป็นประจำ และวัดระดับความรุนแรงจากตัวเลขความเสียหาย ทางเศรษฐกิจเป็นหลัก

ด้วยเหตุนี้จึงสรุปได้ว่าชาวสิ่งแวดล้อมในประเทศที่ด้อยหรือกำลังพัฒนา จะไม่ได้รับการหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นโลกเพราะสถานะของประเทศไม่อยู่ในความน่าสนใจและไม่มีบทบาท สำคัญต่อโลกมากเท่าประเทศที่พัฒนาแล้วจนกว่าประเทศนั้นจะมีระดับความรุนแรงของปัญหา สิ่งแวดล้อมเข้าขั้นวิกฤติ เราจึงมักพบชาวภัยพิบัติทางธรรมชาติในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่ง ระบุว่ามีความรุนแรงในรอบเท่านี้ปีเท่านี้ปีเป็นส่วนใหญ่

นอกจากนี้ จะพบข่าวการประท้วงต่อต้านของกลุ่มอนุรักษ์ต่างๆ ของโลกอย่างกรีนพีซ มากกว่าการเคลื่อนไหวขององค์กรอนุรักษ์อื่นๆ ขณะที่การรายงานสภาพความเสียหายทาง สิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในข่าวส่วนใหญ่เป็นรายงานที่ได้จากองค์กรที่ตั้งอยู่ในประเทศใหญ่ๆ อย่าง สหรัฐและยุโรป เช่น ชาวโลกร้อนทำให้อาหรน้ำแข็งละลายส่งผลให้ระดับน้ำในทะเลสูงขึ้น ชาว ปรากฏการณ์เอลนีโญ หรือลานีญาที่ทำให้พื้นที่บางส่วนของน้ำท่วมหนักหรือแล้งจัด เป็นต้น ชาว เหล่านี้ถือเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบทั่วถึงกันทั่วโลก

ดังนั้น สถานะที่ ระดับความรุนแรงและขอบเขตของปัญหามีส่วนที่ทำให้ชาวสิ่งแวดล้อม นั้นได้รับการหยิบยกนำมาเสนอ แต่เนื่องจากชาวต่างประเทศเป็นชาวที่ได้จากแหล่งข่าว แหล่ง ชาวจึงมีความสำคัญมากที่สุดในฐานะเป็นนายประตู (gatekeeper) คนแรกที่จะปล่อยให้ผ่าน ประเด็นชาวสิ่งแวดล้อมเข้ามาหรือไม่และกำหนดปริมาณการส่งด้วยว่าจะส่งเข้ามาในปริมาณมาก หรือน้อย ซึ่งจากการศึกษาพบว่าสำนักข่าวรอยเตอร์ส่งข่าวต่างประเทศประเด็นสิ่งแวดล้อมมาให้ น้อยอีกทั้งเน้นการนำเสนอปัญหาสิ่งแวดล้อมในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว สอดคล้องกับคำ สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่ข่าวต่างประเทศ

“...ข้าวสิ่งแวดล้อมที่สำนักข่าวส่งมาถ้าดูปริมาณแล้วถือว่าน้อยมีความเป็นไปได้ที่เราไม่ให้ความสำคัญแต่ว่าบางที่ต้องดูโลกเรานั้นใหญ่เกินไปที่เราจะมองเห็น...”(สุพัฒนพงษ์ ประชาศรี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

“...ถ้ามันเกิดในประเทศเล็กๆ สำนักข่าวระดับโลกบางที่เขาก็อาจมองไม่เห็นความสำคัญ ของจุดนี้ถ้ามันเกิดในลาวเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมในลาวเขาก็อาจมองเป็นประเทศอะไรไม่รู้ แต่ถ้าไป เกิดในสหรัฐฯ แม้แต่เรื่องเล็กๆ ก็จะกลายเป็นเรื่องใหญ่ได้และคนให้ความสนใจ...” (เทวี เรื่องฤทธิ์, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

“...อย่างทีพูดบางที่มันไม่มีภาพ ฝรั่งมันไม่ส่งมาเราก็ไม่รู้จะทำยังไงนั้นละปัญหา ไม่ใช่เราไม่ให้ความสำคัญแต่ว่าถ้ามันไม่มีภาพบางครั้งเราก็จนปัญญาไม่รู้จะทำยังไงเหมือนกัน แต่ ถ้าเป็นข่าวใหญ่จริงๆ เราก็ต้องดันทุรังหาภาพจากที่ dub ข่าวลงไปหรือภาพกราฟิก ถ้าเป็นข่าว เล็กๆ ก็ต้องทิ้งไปแต่ถ้าไม่มีภาพมาข่าวเล็กๆ นี้ไม่ต้องพูดถึงเลย...” (วันชัย รุจาวงศ์สันติ, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

สรุปได้ว่าสถานีโทรทัศน์ส่วนใหญ่จัดลำดับข่าวต่างประเทศประเด็นสิ่งแวดล้อมตาม ลักษณะน้ำหนักข่าว เนื้อหาสาระและกลุ่มบุคคล องค์กรหรือประเทศ ข้าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ ที่ปรากฏส่วนใหญ่จึงเป็นข่าวที่มีระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ เช่น ภัยพิบัติที่สร้างความเสียหาย ต่อคนหมู่มาก เป็นข่าวที่มาจากประเทศพัฒนาเป็นส่วนใหญ่และเป็นข่าวที่มีกลุ่มอนุรักษ์หรือ องค์กรสิ่งแวดล้อมใหญ่ระดับโลกเข้าไปเกี่ยวข้อง

3.3 การเลือกประเด็นหรือวาระข่าวออกอากาศ (Agenda setting)

- ประเด็นเนื้อหาข่าวต่างประเทศที่น่าเสนอจากอดีตสู่ปัจจุบัน

จากการตรวจนับปริมาณข่าวโทรทัศน์ที่สำนักข่าวย่อยเตอร์ส่งมาในช่วงเดือน มิถุนายน 2542 โดยสุ่มนับในสัปดาห์แรก สัปดาห์ที่ 3 และ สัปดาห์ที่ 4 รวม 16 วันจากทางช่อง 5 พบว่าสำนักข่าวย่อยเตอร์ส่งข่าวโทรทัศน์มาให้ทั้งสิ้น 344 ชิ้นหรือ 21.50 ชิ้นต่อวัน ขณะที่ เจ้าหน้าที่สำนักข่าวย่อยเตอร์บอกไว้ก่อนหน้านี้อาจานวนข่าวโทรทัศน์และข่าว wire service ที่

รอยเตอร์ส่งให้สื่อโทรทัศน์รวมเฉลี่ย 700 ขึ้นต่อวัน แสดงว่าสัดส่วนข่าวโทรทัศน์ที่ส่งให้มีปริมาณต่ำกว่าข่าว wire service มาก หรือเฉลี่ยข่าวโทรทัศน์ 1 ขึ้นต่อข่าว wire service 32 ขึ้น

ข่าวโทรทัศน์ส่วนใหญ่เป็นข่าวที่มี text อยู่ใน wire service อยู่ก่อนแล้วเนื่องจากสำนักข่าวจะส่งข้อมูลมาให้ก่อนและส่งภาพพร้อมบทข่าว (script) ตามมาภายหลัง บทข่าวที่ส่งมาภายหลังก็คือข้อมูลหรือ text เก่าที่นำมาเรียบเรียงให้เป็นบทข่าว (script) ที่จะมีการระบุภาพข่าว (show) พร้อมหัวเรื่องในบทข่าวเท่านั้น จึงทำให้ดูเหมือนว่าในวันหนึ่งๆ สำนักข่าวส่งข่าวมาเป็นจำนวนมหาศาล

เนื้อหาข่าวต่างประเทศที่สำนักข่าวยอยเตอร์ส่งให้สื่อโทรทัศน์และโทรทัศน์คัดเลือกแปลออกอากาศนั้นมีหลายประเด็น ซึ่งผู้วิจัยสามารถแบ่งแยกประเด็นข่าวที่พบออกเป็น 6 ประเด็นใหญ่ๆ ดังนี้

1. ประเด็นการเมือง ได้แก่ ข่าวความขัดแย้งระหว่างประเทศ ข่าวกระชับความสัมพันธ์ทางการทูต การเลือกตั้ง การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลรวมถึงความเคลื่อนไหวทางทหาร เป็นต้น
2. ประเด็นเศรษฐกิจ ได้แก่ ข่าวตลาดหุ้นโลก ความเคลื่อนไหวทางการเงินและธุรกิจโลก การประชุมกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำหรือองค์กรการเงินของโลกเพื่อกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ เป็นต้น
3. ประเด็นสังคม ได้แก่ ข่าวประท้วงรัฐบาล ข่าวปัญหาทางสังคม ข่าวซุบซิบเรื่องชีวิตส่วนตัวของคนดังของโลก หรือความอื้อฉาวในเรื่องชีวิตส่วนตัวของคนดังหรือนักการเมือง ข่าวประเภทที่สร้างความบันเทิงและตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของคนทั่วไป เช่น การเสี่ยงภัย ปีนตึกสูงหรือโดดร่ม การทำสถิติโลกเพื่อลงกินเนสส์บุ๊ก ข่าวแฟชั่น ข่าวประมุขหรือพยานคนดัง ข่าวงานแสดงศิลปะ เป็นต้น
4. ประเด็นอาชญากรรม ได้แก่ อุบัติเหตุต่างๆ ทั้งทางเครื่องบิน รถไฟ รถยนต์ ข่าวการลอบสังหารบุคคลสำคัญ การก่อวินาศกรรม เป็นต้น
5. ประเด็นสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ข่าวอุบัติเหตุทางธรรมชาติ ปัญหาโรคระบาด การประชุมสัมมนาเรื่องสภาพอากาศโลก การลักลอบค้าสัตว์ป่า การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และข่าวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ทั้งสัตว์บก สัตว์น้ำ เป็นต้น
6. ประเด็นวิทยาการเทคโนโลยีและทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ข่าวการทดลองทางการแพทย์ ข่าวส่งดาวเทียมหรือยานอวกาศ ผลงานการประดิษฐ์คิดค้นนวัตกรรมต่างๆ เป็นต้น

จากการศึกษาชาวต่างประเทศที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์พบว่ามีการเลือกประเด็นเนื้อหา ดังนี้

ตารางที่ 3: ประเด็นข่าวต่างประเทศที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ สุ่มศึกษาในช่วงเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2542

สถานีโทรทัศน์ ประเด็น/เนื้อหา	ช่อง 3 จำนวน (ชิ้น)	ช่อง 5 จำนวน (ชิ้น)	ช่อง 7 จำนวน (ชิ้น)	ช่อง 9 จำนวน (ชิ้น)	ช่อง 11 จำนวน (ชิ้น)	ช่อง ITV จำนวน (ชิ้น)	รวม จำนวน (ชิ้น)	คิดเป็น (%)
1. การเมือง	142	61	142	233	200	93	810	45.20%
2. สังคม	107	19	40	105	62	47	380	20.36%
3. สิ่งแวดล้อม	49	12	36	50	58	41	246	13.18%
4. อาชญากรรม	23	12	24	35	33	31	158	8.47%
5. เศรษฐกิจ	51	18	14	43	19	9	154	8.25%
6. วิทยาการฯ	32	6	14	37	7	22	118	6.32%
รวม	404	128	270	503	379	243	1,866	

หมายเหตุ : ที่มา: สำนักข่าวรอยเตอร์

จากการศึกษาภาพรวมการนำเสนอข่าวต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์ไทยปัจจุบัน (ตารางที่ 1) พบว่าสถานีโทรทัศน์ไทยยังคงเสนอข่าวต่างประเทศประเด็นการเมืองมากที่สุดเป็นอันดับ 1 เหมือนงานวิจัยของกฤษฎดา กิตติวัฒน์(2534) ที่ศึกษาไว้ แต่ต่างกันตรงที่ว่าสัดส่วนประเด็นการเมืองลดน้อยลงมากเมื่อเทียบกับผลการศึกษาก่อน ดังตารางข้างล่าง (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 4 : ตารางประเด็นข่าวต่างประเทศทางสถานีโทรทัศน์ สุ่มศึกษาเฉพาะข่าวภาคค่ำระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2534

สถานีโทรทัศน์ ประเด็น/เนื้อหา	ช่อง 3 จำนวน (ชิ้น)	ช่อง 5 จำนวน (ชิ้น)	ช่อง 7 จำนวน (ชิ้น)	ช่อง 9 จำนวน (ชิ้น)	ช่อง 11 จำนวน (ชิ้น)	รวม จำนวน (ชิ้น)	คิดเป็น (%)
1. การเมือง	43	61	49	31	61	245	79.55%
2. เศรษฐกิจ	3	11	0	1	5	20	6.49%
3. สิ่งแวดล้อม	1	7	3	3	8	22	7.14%
4. วิทยาการ	-	4	0	1	5	10	3.25%
5. สังคม	-	3	0	1	3	7	2.27%
6. อาชญากรรม	-	2	0	0	2	4	1.30%
รวม	47	88	52	37	84	308	

หมายเหตุ : เป็นงานศึกษาของกฤษฎดา กิตติวัฒน์ (2534) ซึ่งศึกษาในช่วงข่าวภาคค่ำ 19.30 น. จนปิดสถานีเป็นเวลา 1 สัปดาห์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลนาน 1 ½ เดือน

กฤษฎา กิตติวัฒน์ (2534) ได้ศึกษาประเด็นข่าวต่างประเทศที่นำเสนอทางโทรทัศน์ในหัวข้อวิเคราะห์ผู้ชมข่าวต่างประเทศไม่ได้ให้คำนิยมประเด็นข่าวแต่ละประเด็น และไม่พบประเด็นข่าวสังคม แต่ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าข่าวบันเทิงซึ่งอาจจะมีทั้งข่าวซุบซิบเรื่องราวคนดัง และข่าวความสามารถพิเศษของคน ซึ่งผู้วิจัยจึงจัดกลุ่มใหม่ให้เป็นประเด็นสังคมเพื่อถ่ายทอดการวิเคราะห์

งานศึกษาข่าวต่างประเทศของกฤษฎา กิตติวัฒน์ (2534) ซึ่งใช้เวลา 1 สัปดาห์และศึกษาตั้งแต่ช่วงเวลา 19.30 น.จนถึงสถานีปิด พบข่าวต่างประเทศออกอากาศทั้งหมด 340 ชิ้น แต่กฤษฎานำประเด็นกีฬาและพยากรณ์อากาศเข้ามาด้วย ซึ่งเมื่อผู้วิจัยตัดประเด็นข่าวกีฬาและพยากรณ์อากาศที่มีทั้งหมด 32 ชิ้นทิ้งไป จะเหลือข่าวต่างประเทศทั้งหมด 308 ชิ้น และพบว่าประเด็นการเมืองมีสัดส่วนออกอากาศสูงถึงร้อยละ 79.55 หรือ 245 ชิ้น ขณะที่ประเด็นข่าวอื่นๆ รวมกันแล้วมีเพียงประมาณร้อยละ 20 แสดงให้เห็นว่าการนำเสนอข่าวต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์โดยรวมในอดีตเน้นประเด็นการเมืองเป็นหลักและไม่มีความหลากหลายในการนำเสนอด้วยลักษณะเช่นนี้ทำให้โอกาสที่ประเด็นข่าวสิ่งแวดล้อมจะถูกหยิบยกขึ้นมาเสนอมีน้อย ขณะที่ในปัจจุบันโทรทัศน์เปิดโอกาสให้มีการนำเสนอข่าวต่างประเทศแบบหลากหลาย จึงทำให้ข่าวสิ่งแวดล้อมมีโอกาสเบียดประเด็นข่าวอื่นๆ ขึ้นมาอยู่ในอันดับต้นๆ ได้มากขึ้น

ในส่วนของข่าวสิ่งแวดล้อม กฤษฎาแบ่งออกเป็นข่าวภัยพิบัติ (ซึ่งพบ 18 ชิ้น)กับข่าวสิ่งแวดล้อม (ซึ่งพบ 4 ชิ้น) แสดงว่าข่าวสิ่งแวดล้อมที่กฤษฎาศึกษาเป็นข่าวประเภทความเคลื่อนไหวขององค์กรอนุรักษ์หรือการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ หรือปัญหามลภาวะ ซึ่งเมื่อรวมข่าวทั้ง 2 ประเภทที่กฤษฎาศึกษาไว้เข้าอยู่ในหมวดหมู่เดียวกันภายใต้หัวข้อข่าวสิ่งแวดล้อมจะพบว่าการศึกษาคั้งนี้มีข่าวสิ่งแวดล้อมออกอากาศรวม 22 ชิ้น หรือร้อยละ 7.14 ขณะที่ปริมาณข่าวสิ่งแวดล้อมที่พบออกอากาศทางโทรทัศน์ปัจจุบันโดยรวมมีร้อยละ 13.18 แสดงว่าข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศในปัจจุบันนับจากปี 2534 มีการนำเสนอเพิ่มมากขึ้นประมาณ 6% หรือเกือบเท่าตัว

แต่หากผู้วิจัยจัดประเด็นข่าวภัยพิบัติแยกออกไป จะทำให้เหลือจำนวนข่าวสิ่งแวดล้อมที่สันนิษฐานว่าเป็นข่าวประเภทความเคลื่อนไหวขององค์กรอนุรักษ์ หรือปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่มีสาเหตุมาจากน้ำมือมนุษย์ เพียง 4 ชิ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 1.30 เท่านั้นขณะที่ในการศึกษาระหว่างพฤษภาคม-สิงหาคม 2542 พบเนื้อหาข่าวสิ่งแวดล้อมประเภทเหล่านี้มากขึ้นหลายเท่าตัวซึ่งผู้วิจัยจะอธิบายต่อไปในการศึกษาประเภทเนื้อหาข่าวสิ่งแวดล้อม (บทที่ 5) แสดง

ให้เห็นว่ามีการให้ความสนใจเกี่ยวกับแนวคิดด้านสิ่งแวดล้อมโดยที่ไม่ต้องรอให้ เหตุการณ์เกิดขึ้นก่อนมากขึ้นตามคำกล่าวของ เอ. ดาห์ลัน (A.Dahlan, 1994. อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2540)

การเรียงอันดับข่าวต่างประเทศของสถานีโทรทัศน์แต่ละช่องระหว่างอดีตกับปัจจุบันสามารถจัดเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 5 : ประเด็นเนื้อหาข่าวต่างประเทศที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ในปัจจุบันเรียงตามอันดับ

ปริมาณออกอากาศสถานีโทรทัศน์	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4	อันดับ 5	อันดับ 6
ช่อง 3	การเมือง 35.15%	สังคม 26.49%	เศรษฐกิจ 12.62%	สิ่งแวดล้อม 12.13%	วิทยาการฯ 7.92%	อาชญากรรม 5.69%
ช่อง 5	การเมือง 47.66%	สังคม 14.84%	เศรษฐกิจ 14.06%	สิ่งแวดล้อม & อาชญากรรม 9.38%		วิทยาการฯ 4.69%
ช่อง 7	การเมือง 52.59%	สังคม 14.81%	สิ่งแวดล้อม 13.33%	อาชญากรรม 8.89%	เศรษฐกิจ & วิทยาการฯ 5.19%	
ช่อง 9	การเมือง 46.32%	สังคม 20.87%	สิ่งแวดล้อม 9.94%	เศรษฐกิจ 8.55%	วิทยาการฯ 7.36%	อาชญากรรม 6.96%
ช่อง 11	การเมือง 52.77%	สังคม 16.36%	สิ่งแวดล้อม 15.30%	อาชญากรรม 8.71%	เศรษฐกิจ 5.01%	วิทยาการฯ 1.85%
ช่อง ITV	การเมือง 38.27%	สังคม 19.34%	สิ่งแวดล้อม 16.87%	อาชญากรรม 12.76%	วิทยาการฯ 9.05%	เศรษฐกิจ 3.70%

ตารางที่ 6 : ประเด็นเนื้อหาข่าวต่างประเทศที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ในอดีตเรียงตามอันดับ

ปริมาณออกอากาศสถานีโทรทัศน์	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4	อันดับ 5	อันดับ 6
ช่อง 3	การเมือง 91.49%	เศรษฐกิจ 6.38%	สิ่งแวดล้อม 2.13%	-	-	-
ช่อง 5	การเมือง 69.32%	เศรษฐกิจ 12.50%	สิ่งแวดล้อม 7.95%	วิทยาการฯ 4.55%	บันเทิง* 3.41%	อาชญากรรม 2.27%
ช่อง 7	การเมือง 94.23%	สิ่งแวดล้อม 5.77%	-	-	-	-
ช่อง 9	การเมือง 83.78%	สิ่งแวดล้อม 8.11%	บันเทิง 2.70%	เศรษฐกิจ 2.70%	วิทยาการฯ 2.70%	-
ช่อง 11	การเมือง 72.62%	สิ่งแวดล้อม 9.52%	เศรษฐกิจ 5.95%	วิทยาการฯ 5.95%	บันเทิง 3.57%	อาชญากรรม 2.38%

หากพิจารณาอันดับที่ประเด็นข่าวสิ่งแวดล้อมถูกจัดวางจะพบว่าทั้งอดีตและปัจจุบัน ประเด็นข่าวสิ่งแวดล้อมยังถูกจัดวางอยู่ในอันดับที่ 3-4 แสดงว่าประเด็นข่าวสิ่งแวดล้อมยังถูกจัดให้เป็นประเด็นรองประเด็นการเมือง สังคม และเศรษฐกิจแต่มีสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากการเกาะกลุ่มของประเด็นข่าวเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าโทรทัศน์นำเสนอประเด็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของคนมากขึ้นเริ่มจากการให้ความสำคัญกับเรื่องใกล้ตัว จากนั้นได้ขยายมาเสนอเรื่องราวรอบตัวเพิ่มขึ้นเห็นได้จากปริมาณข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวจากเมื่อ 10 ปีก่อน

ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง 9 และช่อง 11 มีสัดส่วนข่าวต่างประเทศประเด็นการเมืองสูงกว่าประเด็นอื่นๆ มาก ซึ่งถือว่าทั้ง 4 ช่องยังคงนำเสนอข่าวต่างประเทศในรูปแบบเดิมๆ เหมือนในอดีต นั่นคือกระจุกตัวอยู่แต่ประเด็นข่าวประเด็นข่าวหนึ่ง แต่ช่อง 3 และช่องไอทีวี มีสัดส่วนประเด็นข่าวที่นำเสนอแต่ละประเด็นใกล้เคียงกันแสดงว่ามีการกระจายตัวของข่าวมากกว่าช่องอื่นๆ ถือเป็น การปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอข่าวต่างประเทศให้แตกต่างออกไปจากเดิมๆ โดยเน้นความหลากหลายมากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาการนำเสนอข่าวในภาพรวมพบว่าโทรทัศน์ไทยยังคงนำเสนอประเด็นเนื้อหาข่าวต่างประเทศใกล้เคียงกันอาจเป็นเพราะสถานีโทรทัศน์รับวัตถุดิบข่าวจากแหล่งข่าวเดียวกัน และยังไม่มีการผลิตข่าวต่างประเทศเป็นของตนเองเป็นกิจลักษณะ

ขณะเดียวกันในช่วงเวลาที่ศึกษาเมื่อปี 2534 ยังไม่มีการก่อตั้งสถานีโทรทัศน์ ITV ที่ได้รับการยอมรับในการเป็นผู้นำในการนำเสนอข่าวในฐานะสถานีข่าว จึงเป็นไปได้ว่าการกำเนิดของช่อง ITV ทำให้เกิดกระแสแข่งขันเรื่องการนำเสนอข่าวสูงขึ้น การที่โทรทัศน์ช่องใดช่องหนึ่งเน้นประเด็นใดประเด็นหนึ่งเป็นหลัก จะทำให้ผู้รับเกิดความเบื่อหน่ายด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าโทรทัศน์แต่ละช่องเน้นนำเสนอข่าวหลากหลายมุมมองมากขึ้นเพื่อสร้างความน่าสนใจดึงดูดคนดู

สาเหตุหนึ่งที่มีการเคลื่อนย้ายประเด็นต่างประเทศจากประเด็นการเมืองอย่างเดียวมาเป็นการผสมผสานกับประเด็นข่าวอื่นๆ บ้าง เป็นเพราะเจ้าหน้าที่เชื่อว่าประเด็นข่าวที่หลากหลายสามารถสร้างสีสันให้กับการนำเสนอข่าวต่างประเทศได้

“...นอกจากข่าวกระแส ข่าวที่เน้นก็เป็นพวกนี้ เน้นข่าวสีสัน เน้นความน่าสนใจของข่าว จะเห็นได้ว่าตลอดพัฒนาการของข่าวต่างประเทศไม่ว่าช่องไหน ข่าวต่างประเทศอาจไม่ได้รับความสนใจมากเท่าที่ควร เพราะไม่มีวิธีการนำเสนอ ข่าวส่งมาจากรอยเตอร์ เอพี เอเอฟพี ส่งมายัง

ใจก็แปลกออกไปอย่างฉับพลันๆ แบบนั้นไม่มีเทคนิคไม่มีลูกเล่นที่จะทำให้คนดูรู้สึกเป็นเรื่องใกล้ตัว จะเห็นว่ารายการข่าวต่างประเทศของเรามีหลายรายการ ไม่ว่าจะป็นรายการที่เน้นแต่เนื้อๆ หรือ รายการที่ผสมอาหารหนัก เบา ที่แปลกก็เสนอไป รายการที่เราทำเองก็มีรายการเหยี่ยวหลังแลโลก ที่ผมทำเอง รายการสายตรงไอทีวี รายการซีพอร์เอเชีย แอบมองเพื่อนบ้าน..."(ชิบ จิตนิยม, สัมภาษณ์ 16 ธันวาคม 2542)

อย่างไรก็ตาม กฤษดา (2534) ไม่ได้ศึกษาถึงปริมาณข่าวสิ่งแวดล้อมที่แหล่งข่าวส่งมาให้เพื่อเทียบปริมาณการคัดออกอากาศกับข่าวที่ถูกคัดทิ้ง ทำให้ไม่สามารถสรุปได้ว่าปัจจุบันแหล่งข่าวและสถานีโทรทัศน์ให้ความสำคัญกับประเด็นข่าวสิ่งแวดล้อมมากขึ้นหรือไม่ แต่สามารถกล่าวได้ว่าปัจจุบันมีการให้ความสำคัญประเด็นข่าวสิ่งแวดล้อมแม้จะยังถูกจัดอยู่ในอันดับรองจากข่าวประเภทการเมืองและสังคมก็ตาม

ในส่วนของข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศที่มีการนำเสนอเพิ่มมากขึ้นนอกจากจะมีการตื่นตัวเรื่องสิ่งแวดล้อมในประเทศมากขึ้น เรื่องสิ่งแวดล้อมยังเป็นประเด็นของโลกที่มีความสำคัญถึงกับที่องค์การสหประชาชาติจัดให้มีการประชุมสหประชาชาติประจำปีว่าด้วยสภาพอากาศโลกที่เปลี่ยนแปลงไป และยังมีมีการนำประเด็นเข้าสู่วาระการประชุมระดับโลกครั้งสำคัญๆ ด้วย เช่น การประชุมองค์การการค้าโลก หรือ ดับเบิลยูทีโอ เป็นต้น ซึ่งเพราะกระแสการตื่นตัวเรื่องสิ่งแวดล้อมของประชาชนและของประเทศต่างๆ ทำให้โทรทัศน์นำเสนอเรื่องนี้ตามกระแสหรือตามตลาดคล้ายการเดินทางตามแฟชั่นในยุคัลทิบรี โภคินิยม ขณะที่บางส่วนนำเสนอเพราะมีความสนใจจริง

"...จริงๆ แล้วช่อง 7 ก็เป็นยังงั้นด้วยเรื่อง green media คือว่าเราเลือกข่าวเราต้องดูความสนใจดูว่าข่าวนี้จะให้อะไรมาๆ พุดตามตรงกระแสนี้ก็เกี่ยวกับ อย่างจีเอ็มโอดีๆ เราก็เลือกมีข่าวนี้มาเยอะแยะตอนก่อนจีเอ็มโอจะเป็นกระแสเราอาจจะไม่เล่นข่าวนี้เท่าไร แต่พอจีเอ็มโอเริ่มเป็นกระแสเริ่มดังมาเล่นดังมาในมุขแบบไหน ดังมาเป็นสารคดี ข่าวสั้นๆ หรือข่าวแปลก แล้วแต่คุยกันว่าใครมีลูกเล่นอะไรก็เล่นๆ กัน กระแสเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เราเลือกข่าว ตอนนั้นคนตื่นตัวเรื่องสิ่งแวดล้อมเช่นอากาศฝนผวน ก็มีข่าววิเคราะห์มาว่านี่ปีหน้าโลกร้อนอย่างงั้นอย่างงี้ ข่าวเหล่านี้ก็น่าสนใจเลือกเอามาเล่น..."(อรอุมา วัฒนสุข, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

สรุปผลการศึกษาการนำเสนอข่าวต่างประเทศสิ่งแวดล้อมพบว่าทั้ง 4 สถานีที่ผู้วิจัย สุ่มศึกษาข่าวในช่วงข่าวภาคเช้า ข่าวภาคเที่ยงวันและข่าวหลักภาคค่ำ ซึ่งแต่ละช่วงมีเวลาข่าวโดย

รวมมากกว่า 30 นาที จัดอันดับการนำเสนอข่าวประเภทนี้เหมือนกันคือให้ความสำคัญเป็นอันดับ 3 รองจากประเด็นการเมืองและสังคม และเมื่อผู้วิจัยศึกษาข่าวตลอดทั้งวันซึ่งมีเบรคข่าวสั้นด้วย โดยผู้วิจัยสุ่มศึกษา 2 สถานีคือช่อง 3 กับช่อง 5 ก็พบว่าทั้งสองช่องวางข่าวประเด็นสิ่งแวดล้อมในอันดับที่เหมือนกันอีกคืออันดับ 4 แสดงว่าผลจากการกระบวนการคัดเลือก (selective process) และจัดประเด็นข่าว (agenda setting) ของสถานีโทรทัศน์ไทยมีความคล้ายคลึงกัน

ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวต่างประเทศแสดงให้เห็นว่าสถานีแต่ละช่องนอกจากจะนำเสนอข่าวต่างประเทศทั้ง 6 ประเด็นใกล้เคียงกันแล้ว ยังจัดเรียงลำดับข่าวคล้ายๆ กันด้วยแต่แตกต่างกันเพียงสัดส่วนที่นำเสนอเท่านั้น นั่นหมายถึงว่าโทรทัศน์แต่ละช่องรับข้อมูลเข้าเหมือนกัน แต่แตกต่างกันตรงที่ว่ามีการเลือกเอาหรือเลือกทิ้งอย่างไร ซึ่งสัดส่วนการเลือกเอาหรือเลือกทิ้งข่าวสามารถดูได้จากสัดส่วนการนำเสนอข่าวต่างประเทศในประเด็นต่างๆ โดยเฉพาะข่าวสิ่งแวดล้อมในบทต่อไป

เมื่อพิจารณาในแง่โครงสร้างขององค์กรหรือความเป็นเจ้าของ ช่อง 3 เป็นขององค์การสื่อสารมวลชนหรือ อ.ส.ม.ท. ที่ให้บริษัทบางกอกเอนเตอร์เทนเมนต์จำกัด (มหาชน) เข้ากิจการ ช่อง 5 เป็นของกองทัพบก ช่อง 7 เป็นของกองทัพบกที่ให้บริษัทกรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด เข้ากิจการ ช่อง 9 เป็นของ อ.ส.ม.ท. มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ช่อง 11 เป็นของรัฐบาลสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ ช่องไอทีวีเป็นของเอกชนถือหุ้นใหญ่โดยกลุ่มธนาคารไทยพาณิชย์ ซึ่งมีสถานีโทรทัศน์ 3 ช่อง ได้แก่ ช่อง 3 ช่อง 7 และช่องไอทีวีที่เอกชนดำเนินการแต่ความแตกต่างของโครงสร้างขององค์กรไม่ได้ทำให้โครงสร้างการผลิตและออกอากาศแตกต่างกันเท่าใด

นอกจากนี้มีการจัดวางประเด็นข่าวสิ่งแวดล้อมอยู่ในอันดับ 3-4 เหมือนกันแสดงว่าโครงสร้างความเป็นเจ้าของสถานีไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญในกระบวนการคัดเลือกและจัดประเด็นข่าวต่างประเทศประเด็นสิ่งแวดล้อม

หากย้อนไปดูลักษณะการเคลื่อนไหวตัวของข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศที่ต้องผ่านนายประตุสารแต่ละชั้นในการผลิตข่าวจะพบว่าช่อง ITV มีนายประตุมากชั้นที่สุด ขณะที่ช่อง 3 และช่อง 9 มีเจ้าหน้าที่ระดับบก.ต่างประเทศเป็นผู้กำหนดประเด็นข่าว แต่ปริมาณข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศก็เกาะกลุ่มอยู่ในอันดับเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ แสดงว่าถึงแม้จะมีนายประตุมากชั้นเท่าใดก็ไม่เป็นอุปสรรคต่อการออกอากาศข่าว แต่ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของนายประตุคนแรกใน

กระบวนการผลิตของโทรทัศน์และคนสุดท้ายในกระบวนการออกอากาศและนโยบายของสถานีว่า เน้นนำเสนอข่าวมากน้อยแค่ไหน

ขณะเดียวกัน จะสังเกตเห็นว่าสถานีโทรทัศน์ที่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ ในการกำหนดประเด็นข่าวเป็นหลัก ซึ่งได้แก่ช่อง 3 ช่อง 9 และช่องไอทีวี จะมีการกระจายตัวของ ประเด็นข่าวสูงสังเกตได้จากสัดส่วนข่าวประเด็นสิ่งแวดล้อมใกล้เคียงกับประเด็นข่าวการเมืองและ สังคม และมีสัดส่วนการนำเสนอเนื้อหาสิ่งแวดล้อมกระจายตัวด้วยเช่นกัน ขณะที่ช่อง 5 ช่อง 7 และช่อง 11 ซึ่งเจ้าหน้าที่แปลที่อยู่เวรเป็นผู้เลือกประเด็นข่าวเอง มีลักษณะการนำเสนอเนื้อหา สิ่งแวดล้อมแบบกระจุกตัวคือเน้นภัยธรรมชาติเป็นหลักเห็นได้จากสัดส่วนของข่าวภัยพิบัติจาก ธรรมชาติที่มีสูงเกินร้อยละ 60

สำหรับกรณีที่โทรทัศน์บางช่องมีบก.ต่างประเทศกำหนดประเด็นข่าวแสดงถึงการให้ ความสำคัญของการนำเสนอเพราะเชื่อว่าบก.ต่างประเทศมีมุมมองที่กว้างกว่าเจ้าหน้าที่แปลแม้ จะทักษะการแปลน้อยกว่าเจ้าหน้าที่แปลบางคน เพราะบุคคลที่จะเลื่อนตำแหน่งขึ้นมาอยู่ตำแหน่ง บก.ต่างประเทศได้อย่างน้อยได้ผ่านประสบการณ์เรื่องข่าวต่างประเทศมากกว่าบุคคลในแผนก เพราะการเลื่อนตำแหน่งของเจ้าหน้าที่โทรทัศน์ส่วนใหญ่ยึดระบบอาวุโสหรืออายุงานเป็นหลัก

ผู้วิจัยยังพบอีกว่าผู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดเลือกและจัดประเด็นข่าวโดยเฉพาะ บรรณาธิการและเจ้าหน้าที่แปลข่าวต่างประเทศมีความสนใจข่าวสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนใหญ่โดยเชื่อ ว่าเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อวงกว้างควรที่คนทั่วไปควรจะได้รับรู้ความเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม ของโลกภายนอก

“...ชอบข่าวสิ่งแวดล้อมเพราะไม่อยากเน้นเอาสถานการณ์การเมืองมาก การเมืองแต่ ละประเทศดูเป็นเรื่องไกลตัว การเมืองบางประเทศแทบจะไม่ส่งผลกระทบต่อบ้านเราเลยเพียงแต่ ให้อู้เท่านั้นเอง แต่สิ่งแวดล้อมมีให้เห็นเป็นตัวอย่างดูให้เห็นเป็นอุทาหรณ์สอนใจ ดูแล้วให้แง่คิดกับ เราได้ถึงแม้จะเป็นพื้นที่ต่างกันแต่ถ้าแง่คิดมันให้ได้เหมือนกัน...” (คุณสุพัฒน์พงศ์ ประชาศรี, สัมภาษณ์ 20 มกราคม 2543)

“...ถ้าพูดเอาตัวเองเป็นจุดยืนเราก็ต้องเอาอะไรที่คิดว่าส่งผลกระทบต่อตัวเราได้ มากที่สุด ใช่เปล่า อย่างอุณภูมิโลกร้อนอะไรอย่างนี้ มันส่งผลกระทบต่อเราโดยตรงถ้าเป็นพื้นที่จะ

ให้ความสำคัญกับชาวนี้นี้มากกว่า แต่อย่างว่าบก.แต่ละสายจะมีมุมมองต่างกัน บก.แต่ละสายจะบอกว่ามีเรื่องอะไร มองคนละแนว บก.สิ่งแวดล้อมก็มองอีกอย่างหนึ่ง การนำเสนอก็ต่างกันขึ้นอยู่กับใคร บก.คนไหนคุม..."(คุณเนติ แก้วเคน, สัมภาษณ์ 23 สิงหาคม 2542)

"...ใช่ ผมว่าทุกวันนี้กระแสสิ่งแวดล้อมดีขึ้นนะ เรื่องของภาวะโลกร้อนแม้แต่สื่อโฆษณาต่างๆ เขาก็เน้นให้เห็นความสำคัญของมันว่ามันใกล้ตัว หรือองค์กรของรัฐบาลเองเขาก็พยายามช่วยกันรณรงค์เพราะฉะนั้นเราเองในฐานะสื่อรับใช้สังคม เราก็ต้องพยายามหาจุดที่มาช่วยสร้างจิตสำนึกซึ่งผมก็ว่าน่ายินดี เพราะว่าในรายการข่าวบางช่วงอาจไม่มีจริงแต่ถ้าโดยภาพรวมแล้วผมว่าองค์กรของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเองทุกวันนี้เขาก็พยายามดูเรื่องนี้เป็นหลัก เราในฐานะเป็นสื่อด้วยถือเป็นหน้าที่หลักช่วยกันกระตุ้นจิตสำนึก..."(ชิบ จิตนิยม, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2542)

แสดงว่าการที่ประเด็นข่าวสิ่งแวดล้อมจะได้รับการนำเสนอต่อสาธารณชนหรือไม่ขึ้นอยู่กับระดับความสนใจของบุคคลที่อยู่ในกระบวนการคัดเลือกและจัดประเด็นข่าวต่างประเทศ สอดคล้องกับผลการศึกษาของเดวิด แมนนิง ไวท์ (1950) ที่ศึกษาถึงมูลเหตุการตัดสินใจเลือกข่าวแต่ละข่าวของและพบว่าบรรณาธิการส่วนมากซึ่งในที่นี้หมายถึงผู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตข่าวต่างประเทศประเด็นสิ่งแวดล้อมจะใช้ปัจจัยบางประการประกอบการตัดสินใจเลือกข่าวบางข่าวนำเสนอในแต่ละวัน รวมทั้งความชอบและไม่ชอบในข่าวบางประเภทได้แก่

- 1.ทัศนคติของบรรณาธิการหรือของเจ้าหน้าที่แปลแต่ละคนที่มีต่อสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม โดยหากบก.หรือเจ้าหน้าที่แปลมีความชอบหรือสนใจข่าวประเภทนั้นก็คัดเลือกข่าวนั้นแปล หรือปล่อยผ่านข่าวนั้นให้ออกอากาศได้

2. มีอคติใช้ค่านิยมส่วนตัวประกอบการตัดสินใจเพื่อวัดคุณค่าของข่าวด้วย โดยเชื่อว่าข่าวสิ่งแวดล้อมที่คัดเลือก แปลและออกอากาศนั้นเป็นข่าวที่มีประโยชน์ต่อคนดู คนดูสนใจ เช่นเดียวกับแหล่งข่าวที่ส่งข่าวสิ่งแวดล้อมมาให้ก็เพราะคิดว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือสำคัญกับคนทุกกลุ่ม ทุกประเทศ นั่นคือแหล่งข่าวใช้ค่านิยมส่วนตัวประกอบการตัดสินใจในการวัดคุณค่าของข่าวที่ส่งให้สื่อโทรทัศน์ ซึ่งผู้วิจัยพบว่านายประตุสารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตและออกอากาศข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศมักคิดว่าข่าวประเภทนี้เป็นเรื่องที่คนดูน่าจะสนใจ หรือมีประโยชน์ต่อคนดู

3. ผลกระทบของเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดโดยเนื่องจากเวลาการนำเสนอข่าวต่างประเทศทางโทรทัศน์มีน้อย ดังนั้นข่าวที่จะได้รับการคัดเลือกจึงต้องมีประเด็นเนื้อหาหรือภาพข่าวสิ่งแวดล้อมที่ตื่นเต้น น่าสนใจชวนให้เห็นความสำคัญและน่าติดตาม ข่าวสิ่งแวดล้อมที่มีเนื้อหาและภาพข่าวที่ตื่นเต้นและน่าสนใจส่วนใหญ่เป็นภาพข่าวภัยพิบัติหรือหายนะจากธรรมชาติ

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของแมคเนลลีด้วย โดยแมคเนลลีพบว่าก่อนที่ข่าวสารจะผ่านนายด่านประตูเพื่อออกไปสู่ผู้รับสารนั้นจะต้องผ่านอคติของนายประตูด้วย โดยนายประตูจะปล่อยให้ผ่านข่าวสารนั้นหรือไม่แล้วแต่ว่าสนใจหรือไม่สนใจ ชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งในกระบวนการคัดเลือกและนำเสนอข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศต้องผ่านนายประตูหลายชั้นในกระบวนการผลิตและกระบวนการออกอากาศและนายประตูแต่ละชั้นจะใช้ความคิดเห็นของตัวเองเป็นที่ตั้งว่าจะหยิบยกข่าวสิ่งแวดล้อมขึ้นมาแปลหรือปล่อยให้ผ่านออกอากาศหรือไม่ แต่นายประตูที่มีความสำคัญที่สุดคือนายประตูคนแรกในกระบวนการผลิตและนายประตูคนสุดท้ายในการออกอากาศข่าวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ

สรุป กระบวนการเผยแพร่ (Distribution) หรือการออกอากาศของข่าวต่างประเทศ สามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

